

Upravljanje poduzećem i rizikom poslovanja u vrijeme pandemije

Njegovac, Jessica

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **VERN University / Sveučilište VERN**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:146:628549>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[VERN' University Repository](#)

SVEUČILIŠTE VERN'

Specijalistički diplomski stručni studij

Računovodstvo i financije

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI RAD

**UPRAVLJANJE PODUZEĆEM I RIZIKOM
POSLOVANJA U VRIJEME PANDEMIJE**

Jessica Njegovac

Zagreb, 2021.

SVEUČILIŠTE VERN'

Specijalistički diplomski stručni studij

Računovodstvo i financije

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI RAD
UPRAVLJANJE PODUZEĆEM I RIZIKOM
POSLOVANJA U VRIJEME PANDEMIJE

Mentor:

mr. sc. Marijan Milinović, v. pred.

Student:

Jessica Njegovac, bacc.oec.

Zagreb, travanj 2021.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	I
ABSTRACT	II
1. UVOD	1
1.1. Problem, predmet i ciljevi istraživanja	1
1.2. Istraživačka pitanja	2
1.3. Metode istraživanja i izvori podataka	2
1.4. Struktura rada.....	3
2. UPRAVLJANJE PODUZEĆEM.....	4
2.1. Upravljanje poduzećem općenito	5
2.2. Upravljanje rizikom u poslovanju	8
2.3. Modeli upravljanja rizikom.....	11
3. PANDEMIJA COVID-19	14
3.1. Karakteristike pandemije i COVID-19	14
3.2. Posljedice pandemije na socijalno okruženje.....	15
3.3. Utjecaji posljedica pandemije na ekonomiju	17
4. INA – OPIS PODUZEĆA	19
4.1. Profil poduzeća INA-e.....	19
4.2. Analiza okruženja	22
4.3. Poslovanje INA-e	23
5. FINANCIJSKI POKAZATELJI	25
5.1. Financijski izvještaji	25
5.1.1. Bilanca	26
5.1.2. Račun dobiti i gubitka	27
5.1.3. Analiza financijskih izvještaja	28
5.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	29
5.2.1. Postupak horizontalne analize	30
5.2.2. Postupak vertikalne analize.....	30
5.2.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja.....	31
6. USPOREDNA ANALIZA POSLOVANJA	35
6.1. Ciljevi	35
6.2. Financijske projekcije	35
6.3. Rasprava rezultata.....	43
7. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	57

LITERATURA.....	60
POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	63
PRILOZI.....	65
ŽIVOTOPIS	88

SAŽETAK

UPRAVLJANJE PODUZEĆEM U VRIJEME PANDEMIJE I ANALIZA POSLOVANJA

Zbog pojave pandemije korona virusa ili COVID-19 došlo je do brojnih promjena u funkcioniranju ljudi diljem svijeta. Naime, zbog brze transmisije, nejednakih simptoma i nejasnih i nepredvidivih posljedica koje zaraženost ovim virusom donosi, vlade država diljem svijeta uvele su određene mjere kojima su pokušale spriječiti i prevenirati daljnja obolijevanja, transmisiju i smrtnost populacije. Najvažnija mjera koju je Vlada Republike Hrvatske donijela je mjera socijalnog distanciranja, ali i takozvani *lockdown*. Navedeno je imalo izrazito negativan utjecaj na ekonomiju i pojedina poduzeća, budući da je znatno pala potrošnja. Ukinuta su i putovanja, no i svakodnevne aktivnosti, poput odlaska na posao, budući da je većina ljudi radila od kuće. Zbog znatno smanjenog obima kretanja, znatno se smanjila i potražnja za gorivom, što je imalo direktan utjecaj na poslovanje industrije nafte, odnosno INA-e. INA je multinacionalna kompanija koja se bavi istraživanjima, proizvodnjom, preradom i prodajom nafte, naftnih derivata i plina. Upravo su ovo rizici kojima se svako poduzeće mora baviti i planirati tijekom upravljanja poduzećem, kako bi se spriječili veliki gubici u poslovanju. Ovim radom je prikazano poslovanje INA-e u istom vremenskom razdoblju prije korone i u doba pandemije korone.

Ključne riječi: upravljanje poduzećem, upravljanje rizikom, pandemija, INA

ABSTRACT

COMPANY MANAGEMENT DURING AN PANDEMIC AND BUSINESS ANALYSIS

Since coronavirus or COVID-19 pandemic has started, there have been numerous changes in the functioning of people around the world. Governments around the world have introduces certain measures to prevent further transmission and mortality, because transmission of this virus is very rapid, there are unequal symptoms and unclear unpredictable consequences of infection. The most important measure adopted by the Government of the Republic of Croatia is the measure of social distancing, and so called lockdown. Thus had negative impact on the economy and individual companies, as consumption fell significantly. Traveling was forbidden, and daily activities, such as going to work stopped since most of the people worked from home. Due to reduced movement, the demand for fuel decreased significantly, which had a direct impact on the operations of INA oil industry INA is a multinational company which main field of work is exploration, production refining and selling of oil, petroleum products and gas. Pandemic is one kind of risk that every company must deal with and plan it during company management in order to prevent large losses in business. This paper presents INA's operations in the same period before and during the pandemic of coronavirus.

Key words: management, risk management, pandemic, INA

1. UVOD

Upravljanje poduzećem podrazumijeva kvalitetno vodstvo i identificiranje svih varijabli koje mogu utjecati na poslovanje, kao i organizirani sustav za praćenje samog poslovanja poduzeća. Dio se odnosi i na upravljanje rizicima, odnosno njihovu identifikaciju kako bi se osigurala pozicija na tržištu koje je samo po sebi nepredvidivo i nesigurno. Od iznimne je važnosti pozornost posvetiti i analizi i upravljanju rizicima, odnosno razvoju sustava upravljanja rizicima, kako bi se spriječile štete na poslovanje poduzeća ili njegovog napretka.

Pojava virusa SARS – CoV-2, odnosno COVID-19, utjecala je na promjenu načina života. Potreba za takozvanim *lockdownom* imala je značaj utjecaj na ekonomiju općenito. Iako su pojedine industrijske grane profitirale (poput prehrambene industrije), zbog nemogućnosti putovanja te neodlaska na posao, očekivan je negativan utjecaj na poslovanje poduzeća koje se bavi prodajom goriva za motorna vozila. INA kao poduzeće s dugogodišnjom poslovnom povijesti transparentno prikazuje svoje poslovanje, što olakšava uvid u poslovanje poduzeća.

Cilj je ovog istraživačkog rada definirati rizike u poslovanju, te analizirati utjecaje pandemije na poslovanje poduzeća INA-e. Nakon teorijskog okvira i opisanog poduzeća, razmotrit će se posljedice pandemije na ekonomiju općenito te analizirati kriteriji za procjenu utjecaja pandemije na poslovanje. Temeljem navedenog, napraviti će se analiza dobiti i troškova poslovanja u vremenskom razdoblju prije (prvih šest mjeseci 2019. godine) i za vrijeme pandemije (prvih šest mjeseci 2020. godine). Iz analize će se donijeti zaključci povezani s daljnjim mogućnostima poslovanja.

1.1. Problem, predmet i ciljevi istraživanja

Problem je istraživanja prepoznati rizike kojima pandemija utječe na poslovanje kroz analizu financijskih rezultata u jednakom vremenskom razdoblju. Uz to, problem istraživanja je i pronalazak rješenja na postavljene rizike. Navedeno bi trebalo analizirati na temelju realnih podataka dostupnih iz stručne literature, statističkih izvještaja gospodarskih subjekata te temeljem dosadašnjeg poslovanja.

Predmet istraživanja je komparacija analize poslovanja INA-e u vremenima prije nastupa pandemije te za vrijeme same pandemije. Točnije, predmet istraživanja je komparativna analiza poslovanja prvih šest mjeseci 2019. godine i 2020. godine. Analizirat će se i buduća kretanja te utjecaj poslovne i društvene okoline.

Glavni cilj istraživanja je analizirati utjecaj pandemije na poslovanje INA-e. Iz glavnog cilja proizlaze sljedeći podciljevi:

- C1: Opisati teorijski model upravljanja poduzećem i upravljanja rizikom.
- C2: Objasniti temeljne posljedice pandemije na ekonomiju općenito.
- C3: Predstaviti INA-u kao poduzeće.
- C4: Procijeniti utjecaj pandemije na poslovanje kroz financijske pokazatelje.
- C5: Prema financijskim pokazateljima, izraditi usporednu analizu unaprijed određenih razdoblja poslovanja.

1.2. Istraživačka pitanja

Sukladno postavljenim ciljevima istraživanja treba tražiti odgovore na sljedeća istraživačka pitanja:

- IP1: Što je važno prilikom upravljanja poduzećem?
- IP2: Koje posljedice na ekonomiju općenito ima sama pandemija?
- IP3: Što INA-u čini kvalitetnim poduzećem?
- IP4: Koji su financijski pokazatelji važni za procjenu utjecaja pandemije na poslovanje?
- IP5: Koje su razlike u poslovanju u određenim vremenskim razdobljima?

1.3. Metode istraživanja i izvori podataka

Empirijski dio ovog rada bit će konstruiran kroz komparativnu analizu poslovanja poduzeća u jednakim vremenskim razdobljima dviju godina, koje se razlikuju s obzirom na društvene i zdravstvene prilike. Poduzeće je odabrano zbog dostupnosti podataka te značajnog posljedičnog utjecaja same pandemije na industrijsku granu. Potrebni kvantitativni podaci bit

će prikupljeni iz stručne literature i objavljenih statističkih izvještaja, dok će teorijski okviri omogućiti kvalitetnu procjenu rizika i mogućnosti upravljanja rizikom.

1.4. Struktura rada

Nakon uvodnog dijela rada, u diplomskom radu je opisano upravljanje poduzećem i rizicima u poslovanju, te sami modeli upravljanja rizikom prilikom poslovanja. Opisana je trenutna pandemijska situacija, odnosno njen utjecaj na ekonomiju i socijalno okruženje čovjeka. Prikazano je poslovanje Industrije nafte, odnosno sam profil poduzeća i analiza okruženja poduzeća. Objašnjeno je poduzetništvo te je prikazana usporedba malih i velikih poduzeća. Prikazani su financijski izvještaji (u prilogu), odnosno njihova analiza te je napravljena usporedna analiza poslovanja INA-e temeljem istog vremenskog razdoblja u dvije godine. Nakon toga doneseni su zaključci s preporukama za daljnje poslovanje.

2. UPRAVLJANJE PODUZEĆEM

Upravljanje poduzećem se istraživalo već u 19. stoljeću, od strane Fredericka Taylora koji je proučavao proizvodnju i organizaciju manufaktura. Time je stvorio temelje vještina i znanja o operacijskom menadžmentu, koji konačni naziv upravljanje proizvodnjom dobiva u 20. stoljeću (Galloway i dr., 2000). Upravljanje poduzećem mora osigurati provođenje svih potrebnih aktivnosti, od procesa planiranja poslovanja poduzeća i postavljanja ciljeva, kreiranja proizvoda i ponude, organiziranja proizvodnje i poslovanja, vođenja i motiviranja osoblja i kontrole procesa, do praćenja tržišta i konkurencije, zakona i financijskih mogućnosti. Sve navedeno se odvija u isto vrijeme te su primjenjivi na sve sastavnice poduzeća: financije, marketing i proizvodnju (Barković, 2011).

Najjednostavnije rečeno, operacijski menadžment se odnosi na upravljanje operacijama od planiranja i organiziranja svih procesa, preko vođenja, kontrole, koordiniranja procesa do motiviranja i razvoja ljudskih resursa, uključujući procese pretvorbe inputa u output. Dakle, radi se o upravljanju svim aktivnostima, bez obzira na to radi li se o profitnim, neprofitnim, javnim, privatnim, proizvodnim ili neproizvodnim organizacijama. Upravljanjem se osigurava konkurentnost poduzeća te njegova prepoznatljivost, ali i daju odgovore na izazove s kojima se poduzeće može susresti (Barković, 2011). Radi se o izazovima poput nestabilne ekonomije, nedostatak materijala za proizvodnju, stavovi radnika o radu, pandemija neke zarazne bolesti i slično. No, sve prethodno navedeno potrebno je uzeti u obzir i prilikom planiranja, donošenja odluka i upravljanja poduzećem općenito kako bi se pratili suvremeni trendovi, ostvarili postavljeni zadaci i razvijalo se cjelokupno poslovanje poduzeća. Nekvalitetnim upravljanjem mogu porasti sami troškovi proizvodnje, smanjiti se konkurentna sposobnost i povjerenje potrošača, ali i kvaliteta izvedbe zaposlenika (Barković, 2011).

Zbog promjena na tržištu, ali i u zakonodavstvu, tijekom upravljanja poduzećem, samo upravljanje mora biti fleksibilno, ali i djelotvorno, kako bi odgovorilo na svestrane pritiske i spriječilo eventualne rizike. Razvoj i napredak mora biti sustavno planiran i implementiran, kako bi se osigurao što duži opstanak i konkurentnost na tržištu (Galloway i dr., 2000).

Tijekom upravljanja poduzećem treba se dobro poznavati pet glavnih područja, a to su: kvaliteta, brzina, pouzdanost, fleksibilnost i vrijednost. Zadovoljavanje standarda i napredak kvalitete osigurava prednost pred drugim poduzećima, kao i brzina, odnosno kraće vrijeme potrebno za isporučivanje potrebnog proizvodnja. Pouzdanost se odnosi i na kvalitetu proizvoda, ali i na poštivanje dogovora isporuke, dok se fleksibilnost odnosi na odgovor izazovima i rizicima u poslovanju te brzinu davanja rješenja na iste. Vrijednost je povezana uz trošak samog proizvoda. Tijekom upravljanja poduzećem je važno svako područje poznavati i isplanirati zasebno, no i sva područja povezati u smislenu cjelinu koja će osigurati konkurentnost na tržištu (Barković, 2011).

2.1. Upravljanje poduzećem općenito

Škrtić (2006) navodi da je poduzetništvo skup svih organizacijskih, inovacijskih i upravljačkih sposobnosti, koji se u praksi najbolje očrtava kroz prepoznavanje i iskorištavanje prilika za razvoj. Poduzeće je, s druge strane, samostalna cjelina u nečijem vlasništvu te ima određene gospodarske, tehničke i društvene karakteristike, a glavni cilj joj je stvaranje ekonomske dobiti i društvenog statusa kroz proizvodnju i prodaju dobara ili usluga koje su u skladu s potrebama društva. Vođenje, odnosno način upravljanja poduzećem, uvelike ovisi i o društvu u kojem se poduzeće nalazi te o veličini poduzeća i prilikama koje poduzeće ima.

Svako poduzeće prolazi svoj životni ciklus, no temeljno postoji pet faza samog poduzeća. Prva faza je faza izgradnje u kojoj izborni poduzetnik odnosno vlasnik odrađuje temeljne ciljeve poduzeća. U toj fazi su poduzetnici skloni riziku. Poduzetnik sam organizira i koordinira, rukovodi i izvršava, odnosno upravlja cijelim poduzećem i svim procesima. Druga faza je faza rasta u kojem do izražaja dolaze organizacijske sposobnosti. Izborni poduzetnici mogu dio posla upravljanja poduzećem delegirati na menadžere ili takozvane izvedene poduzetnike, koji u tom slučaju preuzimaju uhodani posao i imaju ovlaštenja, ali i sposobnosti da strateški i operativno upravljaju procesima poduzeća. Slijedeća faza poduzeća je faza diferenciranja, gdje do izražaja dolaze kreativne, stručne i komunikacijske sposobnosti. Zatim slijede faza konsolidacije te likvidacijska faza (Mašović, 2018).

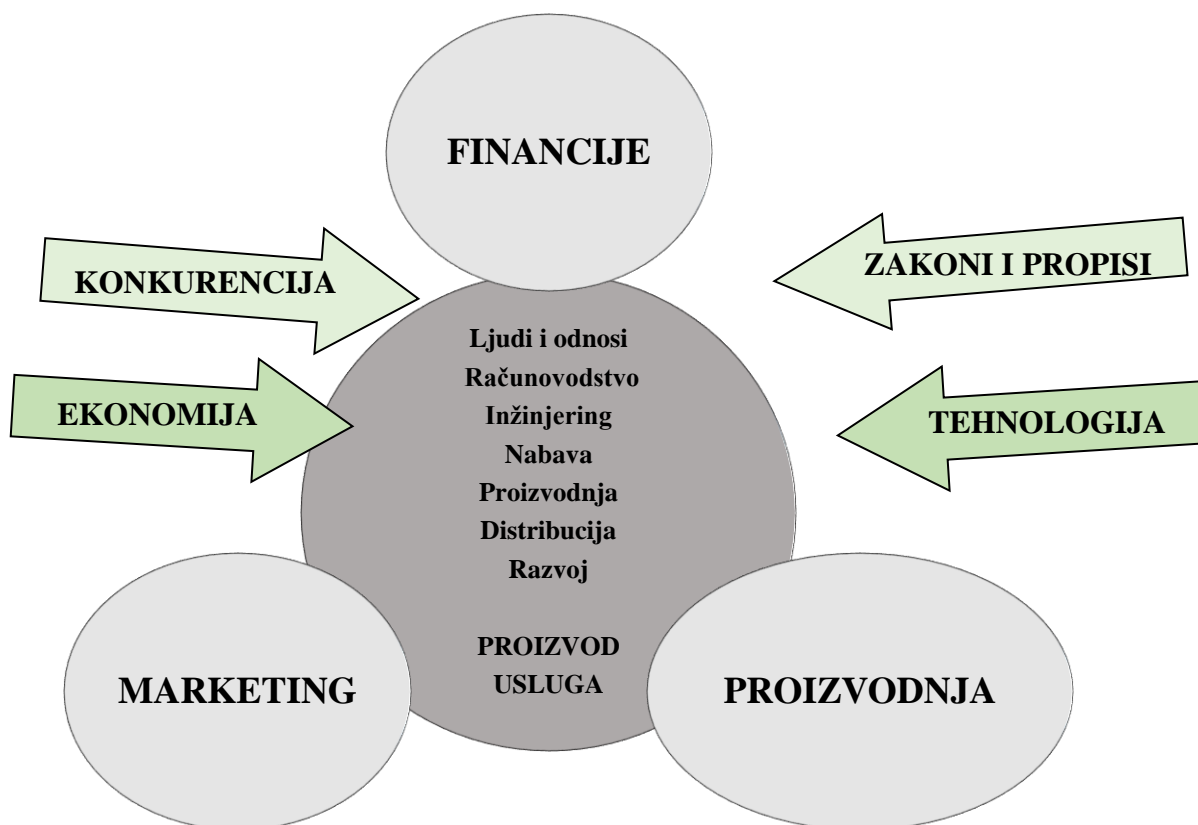
Poduzeća se najčešće dijele prema pravnim oblicima, odnosno prema vlasništvu kapitala, raspodjeli dobiti i gubitaka, upravljanju, nošenju s rizicima i slično. Pravno gledano, u slobodnom poduzetništvu govorimo o inokosnim ili individualnim poduzećima, partnerstvima i korporacijama, odnosno dioničkim društvima. Individualna, odnosno samostalna poduzeća čine čak 71% svih poduzeća, no ostvarenje dobiti je svega 20%. Označuje ih osobna kontrola i jednostavnost, ali i obveze prema državnim propisima i financijskim resursima. S druge strane takva poduzeća su fleksibilna, jednostavne strukture i karakterizira ih brzina u donošenju odluka, ali imaju ograničena znanja i vještine uz ograničene sposobnosti zaduživanja (Šipić, Najdanović, 2012). Partnerstvo zahtjeva uključivanje dvije ili više osoba kao suvlasnika poduzeća, kako bi se podijelili troškovi ulaganja, ali i ostvareni profit. Ovakva poduzeća ostvaruju najmanji ukupni neto profit, a čine svega 5% svih poduzeća države. Nedostaci partnerstva leže u brojnim mogućnostima nesporazuma između partnera, podijeli profita i teškoćama pri zatvaranju, dok je velika prednost podijeljena odgovornost i više znanja i vještina u vođenju poduzeća, kao i brojne porezne olakšice i veći početni kapital (Šipić, Najdanović, 2012). Dioničko društvo ili društvo kapitala, odnosno korporacija je udruživanje nekoliko poduzeća. Dioničar može biti samo jedan vlasnik, no može ih biti i više te nisu odgovorni za eventualne nastale dugove. Dioničko društvo omogućuje lakšu promjenu vlasništva, a menadžment je odvojen od vlasništva (omogućuje se neki kontinuitet), ograničenu odgovornost te je velik početni kapital. No, s druge strane, bez obzira na velik početni kapital, troškovi pokretanja su iznimno visoki, kao i potreba dvostrukog oporezivanja, a slaba je fleksibilnost ovakvih poduzeća i otežano prekidanje poslovanja (Šipić, Najdanović, 2012).

Upravljanje poduzećem je složeni proces tijekom kojeg se nadzire, usmjerava, analizira i djeluje, odnosno upravlja, svim razinama poduzeća, bilo da se radi o strukturalnom upravljanju ili procesnom upravljanju. Tipurić (2007) navodi da je upravljanje poduzećem ili korporativno upravljanje sustav nadzornih mehanizama kojim je osigurano da su sredstva koja su dobavljači uložili u poduzeće vraćena bez da se ugrozi razvoj samog poduzeća. Točnije gledano, upravljanje poduzećem potiče menadžere na svim razinama da rade u interesu poduzeća i svih dionika tog poduzeća, uz uspostavljen sustav kontrole i poticaje na konstantni razvoj i zadovoljstvo svih uključenih.

Kao što je već navedeno, korporativno upravljanje je sustav nadzornih mehanizama kojima se osigurava efikasnost upravljanja poduzećem i rješavanje sukoba koji se pojavljuju u korporacijskim strukturama. Mehanizmi mogu biti raznovrsni te obuhvaćaju kontrolu od strane dioničara i kreditora, mehanizme unutarnje kontrole, vanjske revizore i zakonske okvire u kojima poduzeće posluje. Najčešće ih dijelimo na interne, odnosno mehanizme unutar poduzeća, i eksterne, odnosno vanjske mehanizme na koje poduzeće ne može direktno utjecati. Dakle, radi se o organizacijskog funkciji promjene stanja poduzeća, u svrhu ostvarenja dugoročnih i kratkoročnih ciljeva poduzeća.

Ciljevi koje poduzeće postavlja pred sebe moraju biti jasno definirani, ostvarljivi i racionalni. Šarman (1989) navodi da japanska poduzeća uspijevaju jer svoje ciljeve poslovanja stavljaju u okvire unutar pet osnovnih kategorija. Prvenstveno poduzeće promatraju kao biće, a svaki radnik je pripadajući dio tog bića. Što se tiče vanjskog tržišta, težnja im je zadovoljiti sve potrebe kupaca, a što se tiče unutrašnjih karakteristika poduzeća, ono mora biti produktivno, uspješno, inovativno te poslovati u interesu za kupce. Osim toga, uspješno poduzeće pridaje pažnju svojim zaposlenicima i radnim skupinama te omogućava profesionalni razvoj svojih zaposlenika, a uz to u poslovanju pridaje pažnju i društvu i državi, solidarno je, disciplinirano i pošteno. U svrhu postavljanja ciljeva i strategija, važna je koordinacija raznih odjela poduzeća i kvalitetno upravljanje informacijama za unaprjeđenje poslovanja. Ciljevi koji se postavljaju mogu biti kratkoročni, srednjoročni i dugoročni, no svaki postavljeni cilj mora biti realan, opravdan i razumljiv te isplativ i sveobuhvatan kako bi svi uključeni u proces bili motivirani za ostvarenje tih ciljeva (Lazibat, 2009).

Kvaliteta proizvoda ili usluge je glavni cilj proizvodnje te se upravljanjem nadzire svaki segment poduzeća koji rezultira proizvodnjom proizvoda ili usluge. Tako se u segmente ubrajaju ljudi i odnosi, računovodstvo, inženjering, nabava, proizvodnja, distribucija, razvoj, donosno tri glavna područja poduzeća: financije, marketing i proizvodnja. Upravljanje poduzećem osigurava koordinaciju navedenih dijelove poduzeća kako bi svatko znao koja je njegova zadaća i zbog čega te kome se obratiti ako se pojave određene poteškoće. No, na sam proces unutar poduzeća djeluju i vanjski utjecaji poput konkurencije, zakonodavstva, ekonomske prilike i tehnologija. Sve prethodno navedeno prikazano je Slikom 2.1.

Slika 2.1. Prikaz sustava poduzeća, unutarnjih i vanjskih čimbenika

(Izvor: autoričin rad, prema Barković, 2011)

Upravljanje kvalitetom svih procesa unutar poduzeća i proizvoda osigurava veću učinkovitost, produktivnost, usmjerenost i motiviranost poduzeća, što osigurava i bolju konkurentnu poziciju. Tako se postiže i vjernost potrošača, razvoj poduzeća i financijska dobit.

2.2. Upravljanje rizikom u poslovanju

Svako poslovanje sa sobom nosi određene rizike i svaki poduzetnik svjesno ulazi u rizične poslove, no temeljem iskustva, znanja i analize okruženja trebao bi procijeniti moguće rizike i svesti ih na minimum. Rizik u poslovanju se prvenstveno odnosi na mogućnost financijskog gubitka, no definira se i kao mogućnost odstupanja prihoda od planiranih ili pak nastanak štete kao posljedica neočekivanog događaja. Općenito govoreći, Srića (2011) definira

rizik kao neki neizvjesni ishod planiranih događaja, odnosno vjerojatnost da će se određena nepredvidiva situacija razviti na način na koji je to prosječno uobičajeno. Postoji nekoliko podjela rizika, recimo prema mjestu nastanka (unutarnji ili vanjski poslovni rizici), ali osnovne rizike svakog poduzeća možemo podijeliti na:

- rizik likvidnosti,
- financijski rizik,
- ekonomski rizik,
- rizik uspješnog završetka izgradnje investicije,
- valutni rizik,
- politički rizik,
- ekološki rizik,
- operativni rizik,
- rizik nabave sirovina i
- financijskih sredstava te na
- ostale rizike poput nezadovoljnih zaposlenika, kupaca, dobavljača, odavanja poslovnih tajni i slično.

Literatura financijske rizike dijeli na tri glavne skupine, a to su:

- temeljni, čisti i
- špekulativni rizik.

Temeljni rizik zahvaća sve razine, sve poslove i sve procese te su sva poduzeća izložena takvom riziku. Radi se o vanjskom faktoru, odnosno o ekonomskoj, političkoj, društvenoj ili prirodnoj situaciji koja zahvaća cijelo društvo, poput inflacije, rata, prirodnih nepogoda ili kao što je slučaj kod nas, zaraze korona virusom ili po novom učestali potresi u Republici Hrvatskoj. Čisti rizik se odnosi na situaciju kada nema mogućnosti napretka već samo gubitka ili bez gubitka. Zahvaća samo jedno poduzeće, a poduzetnik nema mogućnost utjecati na smanjenje utjecaja ili uklanjanje rizika, budući da su nepredvidljivi i najčešće iznenadni. Radi se o primjerice smrti ključne osobe, krađe, stečaja kupaca ili slično. Špekulativni rizik se odnosi na proračunati rizik samog poduzetnika, jer je upravo on taj koji određuje tijek događaja. Rizik ga može izložiti gubitku, ali dovesti i do dobiti. Glavni primjer takvog rizika je kupnja dionica kojima može

porasti cijena, ali s druge strane može se dogoditi i da njihova vrijednost padne (Gregov, Ćorić, 2014).

Za održavanje konkurentnosti na tržištu, poduzeće mora posebnu pozornost usmjeriti upravo na upravljanje rizicima, odnosno analizi rizika, jer neefikasnost u tom području može prouzročiti značajne gubitke te unazaditi razvoj poduzeća. Stoga se kvalitetan i učinkovit sustav upravljanja rizicima smatra najvažnijim alatom zaštite poduzeća od gubitaka te omogućuje prepoznavanje prilika, adaptaciju na promjene i osiguravanje razvoja i dobiti. No, za upravljanje rizikom potrebno su brojne vještine i znanje, ali i iskustvo kako bi se prepoznate prilike iskoristile, a izbjegle i najmanje pogreške koje mogu biti od presudne negativne važnosti za poslovanje. Za početak, poduzetnik mora biti svjestan postojanja rizika i potrebe da se s njima suoči, nakon čega je potrebno napraviti plan kako bi se utjecaj rizika smanjio na minimum (Udovičić, Kadlec, 2013). Upravljanje rizikom u poslovanju ili *Risk Management* je proces procjene rizika i mjerenja te razvoja strategija za kontrolu rizika, svih prepoznatih i važnih za poslovanje, a koji mogu imati negativni utjecaj na poduzeće. Tako se menadžment rizika poduzeća bavi događajima i okolnostima poput vanjskih utjecaja na društvo, tržište, okoliš, proizvode i usluge, ljudske i kapitalne resurse i slično (Karić 2009, prema Udovičić, Kadlec, 2013).

Upravljanje rizicima se temelji na analizi poslovnih scenarija, odnosno intuitivnom simuliranju poslovanja i procjeni utjecaja raznih rizika na samo poslovanje poduzeća. Time se omogućuje provjera razvoja svake poslovne situacije prije primjene u praksi, čime se smanjuje nepotrebno izlaganje i pretrpljeni gubitci u poslovanju. Dakle, za cjelokupni pristup upravljanju rizicima je potrebno identificirati sve rizike, napraviti njihovu analizu i vrednovanje njihove nepouzdanosti, pronaći odgovarajuća rješenja za prepoznate rizike, odnosno mjere koje će dovesti do prevencije ostvarenja rizika te je potrebno i nadzirati rizike i donositi uspješne i odgovarajuće odluke za poslovanje. Kvalitetnom analizom se ciljevi i potrebe poduzeća usklađuju i usmjeravaju na uspješno ostvarivanje (Udovičić, Kadlec, 2013).

Upravljanje rizicima je integrirani pristup koji obuhvaća sve aspekte rizika i kao što je prikazano na slici 2.2., obuhvaća sve faze.

Slika 2.2. Upravljanje rizicima – faze

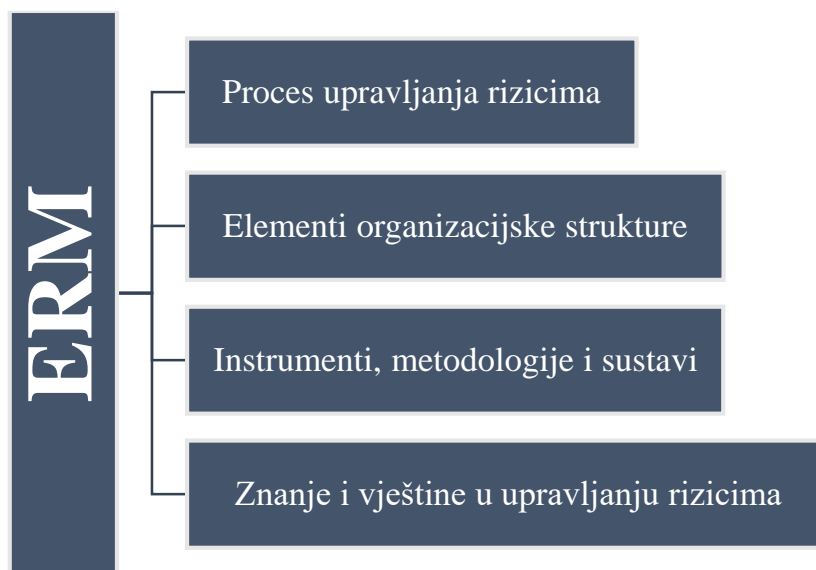
(Izvor: autoričin rad)

Faze koje uključuju i identifikaciju rizika, ali i analizu i vrednovanje utjecaja rizika te poduzimanje određenih mjera za rješavanje rizika te nadzor utjecaja rizika. Radi se o konstantnom procesu važnom prilikom donošenja uspješnih odluka.

2.3. Modeli upravljanja rizikom

U poduzećima diljem svijeta javljaju se određeni neočekivani poslovni rizici koje je prilikom upravljanja potrebno definirati i pronaći odgovore na njih, budući da vlasnici, odnosno dioničari, ne toleriraju financijske gubitke i druge pogreške. Kako bi se izbjegle posljedice rizika, pri donošenju odluka je važno koristiti nekoliko razvijenih i patentiranih modela upravljanja rizikom, kao i informatičku podršku. Najznačajniji modeli su *Enterprise Risk Management (ERM)*, *Loss Control Management (LCM)*, *Company-wide Risk Management (CwRM)*, ali postoje i drugi (Gregov, Ćorić, 2014).

U novije vrijeme pristup sustava upravljanja rizicima temelji se na promatranju rizika kao prilike i stvaranje nove vrijednosti, u svrhu smanjenja negativnih posljedica rizika. Proces upravljanja rizicima se provodi unutar poduzeća na svim razinama hijerarhiju u poduzeću. On mora biti u skladu sa strategijama i ciljevima poduzeća. *Loss control Management* (LCM) je metoda upravljanja rizikom kojom se utječe na smanjenje mogućnosti koje omogućuju stvaranje gubitka te na smanjenje težine gubitka koji su nastali. Ovom metodom se pojedincima smanjuje šteta zbog informiranosti i usluga upravljanja sigurnošću i rizikom. S druge strane *Enterprise Risk Management* (ERM) je disciplina kojom poduzeće procjenjuje rizike, istražuje ih i upravljanja njima te ih financira i nadzire, kako bi se vrijednost poduzeća kratkoročno i dugoročno povećala. Učinkovitost samog sustava upravljanja poduzećem pospješuje stvaranje kulture upravljanja rizicima, odnosno poticanje svih zaposlenika na svim jedinicama rada (Jakaša i dr., 2008). ERM se sastoji od četiri važne komponente, prikazane Slikom 2.3.

Slika 2.3. *Enterprise Risk Management* (ERM)

(Izvor: autoričin rad prema Jakaša i dr., 2008)

Proces upravljanja rizicima podrazumijeva identifikaciju rizika i određivanje prioriteta te strategiju bavljenja rizicima, nadzor i sustav upravljanja rizicima. Elementi organizacijske strukture su takozvani odbori za rizike te određivanje odgovornih menadžera. Važno je i povezivanje svih dijelova poduzeća u cjelinu te podjela odgovornosti i uloga zaposlenika. ERM

podrazumijeva i definiranje instrumenta potrebnih za identifikaciju rizika i mjerenje mogućih posljedica rizika te metodologiju za izradu strategija. U navedenom sustavu upravljanja rizicima važno je odrediti IT sustav kao i sustav izvještavanja o načinima upravljanja rizicima. Za sve navedeno je najvažnije znanje i vještine koje svi dionici moraju posjedovati kako bi upravljanje rizicima bilo kvalitetno (Jakaša i dr., 2008). Ovaj sustav upravljanja rizicima osigurava kombiniranje postavljanja ciljeva poduzeća sukladno mogućim rizicima. Sama procjena rizika vrši se temeljem njihove vjerojatnosti pojave i utjecaja na poslovanje, temeljem koje se definiraju načini upravljanja i tehnike odgovora na rizike. Neke od tehnika su izbjegavanje, prihvaćanje rizika te smanjenje utjecaja rizika.

3. PANDEMIJA COVID-19

Krajem 2019. godine zdravstvene vlasti grada Wuhana u Kini su prijavile veći broj ljudi oboljelih od nepoznatog uzročnika s akutnim respiratornim sindromom. Iduće godine u siječnju su sekvencijom genoma virusa zaključili da se radi o novom soju korona virusa koji je 96% identičan korona virusu šišmiša i 79% identičan virusu SARS-a (Vince, 2020). Iako do tada nije zabilježen virus kod ljudi, transmisija je u kratkom roku bila iznimno velika, a u početnim slučajevima je bila vezana uz takozvane kineske „mokre“ tržnice. Divlje životinje koje se prodaju na tim tržnicama smatraju se i intermedijarnim domaćinom. Reprodukcijski broj koji označava stupanj transmisije je bio veći od 2, što je virusu omogućilo brzu transmisiju i iznimno velik broj novo zaraženih. Bolest se ubrzo iz Wuhana proširila preko obližnjih mjesta do svakog kutka planete Zemlje. Svaka država je donosila određene mjere zaštite građana, budući da se radi o novom virusu, čiji utjecaj i posljedice nisu bili u potpunosti jasne ni jednoznačne. Jedna od mjera je bila i socijalno distanciranje koje je postepeno dovelo do zatvaranja škola, kafića, prekid putovanja te do takozvanog *lockdowna*. Ljudi su prisilno ostajali kod kuće i radili od kuće putem Interneta, a sve je utjecalo na smanjenu potrošnju, osobito goriva (Vince, 2020).

3.1. Karakteristike pandemije i COVID-19

Prema Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN/134/20) pandemijom se smatra porast broja oboljelih od određene zarazne bolesti koji je neuobičajen po broju slučajeva, vremenu, mjestu, zahvaćenosti pučanstva, povećanju broja oboljelih s raznim komplikacijama te smrtnim ishodom. Pri tom se mora raditi o području na kojem se nikad ili više godina nije pojavila, uzročnik je nepoznat, a stanje je praćeno temperaturom. Zaraženim područjem se proglašava mjesto gdje postoji jedan ili više izvora zaraze s mogućnosti širenja, a ministar zdravlja posebnom odlukom proglašava opasnost od pandemije zarazne bolesti. Temeljem navedenog Zakona propisane su i razne mjere, uvjete i načine provođenja mjera u svrhu daljnjeg širenja zarazne bolesti. Ako Svjetska zdravstvena organizacija ili nadležno tijelo Europske unije proglasi opasnost od pandemije, Vlada Republike Hrvatske je obvezna utvrditi interes države na nabavu robe, usluga i radovi koji će za cilj imati suzbijanje zarazne bolesti (NN/134/20).

Covid-19 je bolest uzorkovana virusom SARS – CoV-2. Iako su korona virusi tipični za životinje, neki sojevi mogu prijeći na ljude te se prenositi među ljudima. Simptomi zaraze Covidom su povišena tjelesna temperatura, kašalj, otežano disanje, bolovi u mišićima te umor. U težim slučajevima razvije se teška upala pluća, sindrom akutnog otežanog disanja, sepsa i septični šok koji može uzrokovati smrt pacijenta, a osobe koje boluju od kroničnih bolesti podložnije su oboljenju i razvoju težih posljedica ¹.

Korona virus se širi kapljičnom infekcijom, odnosno, direktno kapljicama sekreta koje zaražena osoba širi kihanjem, kašljanjem, govorenjem, smijanjem, šmrcajem te indirektnim prijenosom dodiranjem neopranih ruku ili drugog što je došlo u kontakt s kapljicama sekreta. Budući da se radi o novom virusu, koji konstanto mutira, znanstvenici ne mogu isključiti niti aerosolnu transmisiju od strane zaražene osobe. Ono što je poznato da postoje zaražene osobe sa simptomima te one bez simptoma, no svi zaraženi mogu prenijeti korona virus. Najkritičnije su asimptomatske osobe koje ni nemaju simptome te simptomatske osobe koje u završnoj fazi inkubacije nisu svjesni postojanja korona virusa u tijelu, a upravo je tada koncentracija virusa u dišnim putevima najviša (Vince, 2020).

3.2. Posljedice pandemije na socijalno okruženje

Kao što je već spomenuto, korona virus se prenosi kapljično, odnosno kada zaražena osoba bilo asimptomatska ili simptomatska kiše, kašlje, govori, smije se, šmrca ili slično. Zbog visoke razine transmisije, a nepoznatog učinka i utjecaja bolesti na pojedince, nakon proglašenja pandemije, ministarstva zdravstva i Nacionalni stožer naložili su provođenje preventivnih mjera u svrhu sprječavanja širenja zaraze.

Prema Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN/134/20) na snagu su stupile opće, posebne, sigurnosne i ostale mjere prevencije širenja zaraze. Jedna od općih je dezinfekcija prostora i površina. Od posebnih mjera počela su se provoditi mjere izolacije, samoizolacije i liječenja oboljelih te nadzor zaraženih osoba i onih koji obavljaju neposredni rad s ljudima, ali i obveza prijavljivanja zaraženih osoba. Sigurnosne mjere, osim dezinfekcije

¹ Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Preuzeto s: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/pitanja-i-odgovori-o-bolesti-uzrokovanoj-novim-koronavirusom/> (4.1.2021.).

su i obavezna karantena i zabrana kretanja osoba u ugrožena/zaražena područja te zabrana putovanja u države u kojima postoji pandemija. Također, ograničava se ili zabranjuje promet pojedinom robom i proizvodima te se zabranjuje uporaba javnih prijevoznih sredstava. Obavezno je nošenje maske te se zabranjuju i/ili ograničavaju privatni i javni događaji i okupljanja. Zabranjeno je i okupljanje u školama, javnim lokalima, teretanama, kazalištima i drugim javnim mjestima.

Mjera koja je značajno utjecala na stanovnike Republike Hrvatske i na poduzeća poput INA-e započela je 16. ožujka. Radilo se o takozvanoj karanteni, odnosno mjeri *lockdowna* i izolacije, uz obvezu socijalnog distanciranja. Na snagu je stupilo zatvaranje obrazovnih institucija, restorana i kafića, svih uslužnih djelatnosti te se sav posao koji se mogao obavljati putem Interneta počeo obavljati od kuće. Samo su pojedini poslovi i pojedini djelatnici mogli obavljati svoj posao na radnom mjestu, a radilo se o poslovima koji su bili neophodni za održavanje ljudskog života, poput liječnika i trgovina. Zabranjena su i privatna velika druženja te proslave, budući da su to situacije u kojima je nemoguće kontrolirati rasplet situacije i ponašanje ljudi te transmisiju virusa. Naložena je obveza socijalnog distanciranja od minimalno 1,5 metara na otvorenom te 2 metra na zatvorenom. Zatvorile su se i općine, odnosno, stanovništvo je prema mjestu prebivališta ili boravišta trebalo provoditi vrijeme u svojim lokalnim samoupravama i unutar svoje kuće. Navedeno je brojnim stanovnicima manjih mjesta stvaralo problem u opskrbi nužnih stvari za život i slično.

Za veliku većinu osoba *lockdown* i pandemije koronom predstavljaju iznimno stresnu situaciju. Visoka razina stresa ima negativan utjecaj na zdravlje čitave populacije, budući da je stanje nepovoljnog odgovora na visoku razinu stresa plodno tlo za razvoj duševnih i tjelesnih bolesti te se otežava socijalno funkcioniranje. Zbog toga je u posljednje vrijeme potreba za psihosocijalnom podrškom i brigom zauzela iznimno važnu poziciju u funkcioniranju ljudi. *Lockdown*, socijalna distanca, ograničenje kretanja, škola i rad od kuće, pa i posljedično gubitak zaposlenja za velik broj ljudi, zahtjeva uvođenje novog stila života, odnosno životnih promjena kako bi se stvorila neka vrsta prilagodbe (Babić i dr., 2020). Uz sve mjere zabrane, mediji su svakodnevno, konstantno i prečesto objavljivali vijesti o broju zaraženih i umrlih u Republici Hrvatskoj, no i u inozemnim državama, koristeći se senzacionalističkim naslovima i propagandom. Takvim persuazivnim tehnikama privlače publiku, no i manipuliraju te su

sredstvo širenja panike i straha. Navedene vijesti su stvorile osjećaj uznemirenosti, straha i panike kod većine stanovnika, odnosno navedeno je stanje imalo negativni utjecaj na psihičko funkcioniranje većine ljudi i stvorilo se teško emocionalno opterećenje stanovnika. Ljudi su se međusobno počeli izbjegavati, a samim time i distancirati od rodbine i prijatelja.

3.3. Utjecaji posljedica pandemije na ekonomiju

Pojava Covida-19 utjecala je i na ekonomiju i stvorila novu gospodarsku krizu, koja je, za razliku od prijašnjih recesija i depresije koje su započele zbog financijskog i gospodarskog sustava, nastala zbog zdravstvenog šoka zaraze. Naime, uvođenjem zdravstveno-zaštitnih mjera i mjera prevencije dovelo je do iznenadnog zaustavljanja i zaključavanja svih gospodarskih i financijskih tokova, kako na lokalnoj tako i na globalnoj razini. Glavna obilježja, zbog kojih je i specifična, su brz nastanak i još brže širenje po cijelom svijetu. Korona ekonomska kriza je dovela do pojave četiri negativna šoka:

- šoka ponude,
- šoka potražnje,
- šoka negativnih očekivanja i neizvjesnosti te
- šoka nepravovremenih reakcija makroekonomskog menadžmenta.

Navedeno može stvoriti dugotrajnu depresiju ekonomije s dubokim padom BDP-a, nužno je žurno poduzeti potrebne makroekonomske mjere koje će biti kombinirane s mjerama financije regulacije i socijalnog osiguranja, kako bi se smanjio dugoročni negativan utjecaj (Čavrak, 2020).

Pojednostavljeno rečeno, iako je još uvijek teško sa sigurnošću definirati brojne negativne posljedice pandemije korona virusa na ekonomiju, moguće je jasno procijeniti da će BDP u Republici Hrvatskoj pasti za više od 10, pa do 20% (Čavrak, 2020). Primjerice, u prva dva tjedna su mnoga poduzeća i obrti zbog zaustavljanja proizvodnje zabilježila pad od 60%, dok su uslužne djelatnosti u potpunosti prekinule svoje poslovanje (osim izuzetaka). Čak je i uvoz i izvoz robe sveden na minimum i povezan samo s osnovnim životnim potrebama – prehranom i zdravstvenim potrepštinama. Najznačajnije od svega, zabilježen je nagli pad nezaposlenosti, a vladine mjere nisu dostatne za životno funkcioniranje. Navedeno je imalo

veliki utjecaj na pad potrošnje općenito. Dakle, korona je utjecala na smanjenje prihode i poduzeća i pojedinaca, što je imalo veliki negativni utjecaj na razna financijska tržišta (Čavrak, 2020).

Činjenica je da se hrvatski građani nisu u potpunosti oporavili od prethodne dugotrajne recesije i krize, brojni su u dugovima ili jednostavno nemaju uštedevinu koja bi im garantirala normalan životni standard za vrijeme ove korona-krize jer su naučili preživljavati od tekućeg dohotka. S obzirom na to da je pao tekući dohodak, pala je i potrošnja, odnosno potražnja, čime se pokreće pad potražnje, ali i proizvodnje na tržištu u cijelom svijetu. Odnosno, prekidaju se globalni lanci proizvodnje i opskrbe te novčani tokovi. To su brojni i veliki šokovi koji utječu na stvaranje poremećaja u međunarodnim lancima te će zahtijevati snažnu rekonstrukciju i obnovu nakon završetka ove krize (Čavrak, 2020).

4. INA – OPIS PODUZEĆA

Puni naziv dioničkog društva INA je Industrija nafte. Moglo bi se reći da povijest INA-e seže do 1883., kada je otvorena Rafinerija nafte u Rijeci, ali tijekom godina razvile su se brojne promjene u poslovanju samog poduzeća. Tek 1963. godine se rafinerije u Rijeci i Sisku spajaju s Naftaplinom (*poduzeće za istraživanje i proizvodnju nafte i plina*) te se navedeno poduzeće naziva Kombinat za naftu i plin, a 1964. godine Kombinat mijenja naziv koji je poznat i danas Industrija nafte. Iste godine u samo poduzeće se integrira i Trgovina. INA počinje rasti pripajanjem i Rafinerije Lendava i Zagreb, Petronafte Solin, Naftovoda Opatovac – Bosanski Brod te petrokemijske tvornice OKI Zagreb i DINA Omišalj. Osim toga, 1968. je Tvornica mineralnih gnojiva u Kutini puštena u rad, a 1979. je u rad pušten naftovod od Omišlja do mađarske granice, danas poznati kao JANAF. Važno je istaknuti da su sve rafinerije proizvodile velike količine takozvanog crnog zlata, a 1988. su proizvele čak 3 milijuna tona nafte i 2,1 milijardu prostornih metara plina. Za vrijeme Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije INA je bila najveće poduzeće, a 1990. je prihod INE bio ekvivalentan visokih 10% ukupnih prihoda Republike Hrvatske ².

U svom poslovanju je Statutom 1970. INA utvrdila četiri važne tehnološko-funkcionalne grupe poslovanja, a to su: INA – Naftaplin, INA – Prerada, INA – Petrokemija te INA – trgovina. Prema Zakonu o trgovačkim društvima INA 1993. godine postaje dioničko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske, koja 2003. prodaje dionice Grupi MOL. Tada Grupa MOL postaje Inin strateški partner s dioničkim udjelom od 25% plus jedna dionica, a 3 godine kasnije kreće privatizacija INA-e ³.

4.1. Profil poduzeća INA-e

INA je srednje velika europska naftna kompanija, koja ima značajnu ulogu u regiji, ali i iznimno važnu ulogu u Republici Hrvatskoj na području istraživanja i proizvodnje nafte i plina te se bavi preradom i prodajom nafte, naftnih proizvoda i plina. Primjerice, na godišnjoj razini

² INA, d.d. Preuzeto s: <https://www.ina.hr/home/o-kompaniji/povijest/> (4.1.2021.).

³ INA, d.d. Preuzeto s: <https://www.ina.hr/home/o-kompaniji/profil-kompanije/> (4.1.2021.).

INA preradi otprilike 4 milijuna nafte, od čega se 2 milijuna prodaje na hrvatskom tržištu, a 2 milijuna na međunarodnom tržištu. Sjedište poduzeća je u Zagrebu, iako ima brojne podružnice u Hrvatskoj i šire. Važno je naglasiti da se radi o dioničkom društvu, čiji najveći broj dionica ima zapravo Grupa MOL, zatim Republika Hrvatska te institucionalni i privatni investitori ⁴.

INA u opisu poduzeća na internetskim stranica navodi da su društveno odgovorna kompanija, koja transparentno prikazuje svoje poslovanje te kontinuirano istražuje svoje okruženje. Navode da se radi o kompaniji koja je usmjerena na održivi razvoj te na brigu o zdravlju i sigurnosti zaposlenika i zajednice. Glavna misija poslovanja INA-e je stvaranje sve veće vrijednosti stalnim unapređenjem poslovanja i kvalitete usluga i proizvoda, kako u Republici Hrvatskoj tako i u susjednim zemljama. Kao glavnu viziju navode izvrsnost, poštenost i brižnost u partnerstvu i u zaštiti interesa vlasnika, partnera, radnika i kupaca. Temeljne vrijednosti kojima se vode usmjeravaju ih u donošenju odluka te stvaranju korporativne kulture. Prva vrijednost kojom se vode jest da su ljudi pokretači poslovanja i na prvom mjestu. Druga vrijednost su kupci kojima mora sve biti podređeno, zatim odgovornost za kompaniju, osnaživanje radnika i usmjeravanje k budućnosti. Četvrta vrijednost kojom se kompanija vodi jest agilnost, odnosno predvođenje promjena kojima će se oblikovati budućnost kompanije ⁵.

Danas je INA dioničko društvo koje s nekoliko ovisnih društava, koja su u djelomičnom ili potpunom vlasništvu INA-e, čini INA-Grupu. Svako društvo ima svoj udio u kvalitetnom poslovanju INA-e. Primjerice, u sastavu INA dioničkog društva je CROSCO, naftni d.o.o., odnosno naftna kompanija koja osigurava integrirane bušaće i individualne usluge bušotinskih servisa na kopnu i moru te je time od krucijalne važnosti za temeljno poslovanje INA-e, a to je istraživanje i proizvodnja nafte ⁶. Tu su i HoldINA te INA Maloprodajni servisi, koji osiguravaju prodaju proizvedene, odnosno prerađene nafte i naftnih derivata. Prodaja se osigurava na veleprodajnom ili maloprodajnom tržištu, a primjerice HoldINA djeluje na području Bosne i Hercegovine. U samom sastavu INA dioničkog društva je Plavi tim d.o.o. On djeluje kao samostalni uslužni informacijski centar te utječe na razvoj informatičke tehnologije

⁴ INA d.d. Preuzeto s: <https://www.ina.hr/home/o-kompaniji/temeljne-djelatnosti/> (5.1.2021.).

⁵ INA d.d. Preuzeto s: <https://www.ina.hr/home/o-kompaniji/misija-vizija-i-temeljne-vrijednosti/> (5.1.2021.).

⁶ Croscos. Preuzeto s: <https://croscos.com/o-nama/> (5.1.2021.).

unutar poduzeća. Svojim rješenjima kroz informatičke sustave i upravljanje infrastrukturom nude kvalitetnu stručnu potporu za modernizaciju poslovanja ⁷.

U kratko, registrirane temeljne djelatnosti poduzeća INA i ovisnih društava, uz istraživanje i proizvodnju nafte i plina u Hrvatskoj i inozemstvu te preradu nafte i naftnih derivata u rafinerijama, su skladištenje, maloprodaja derivata i drugih roba putem maloprodajne mreže u Hrvatskoj i u susjednim zemljama, dobava i prodaja prirodnog plina te trgovina sirovom naftom i naftnim derivatima. Osim toga, INA uz svoje podružnice pruža i razne usluge bušenja, remonta i ostalog za istraživanje i proizvodnju nafte i plina, zatim gradnje naftovoda, plinovoda i raznih procesnih postrojenja, ugostiteljstva i turizma, proizvodnje i prodaje maziva te informatičke, računovodstvene i vatrogasne usluge. INA ulaže i u infrastrukturu za razvoj alternativnih goriva, što je temelj za buduće poslovanje (www.ina.hr).

Poduzeće posluje u svrhu održivog razvoja te u svakodnevno odgovorno poslovanje integrira gospodarske, okolišne i društvene faktore. Zbog želje da INA kao takva bude pokretač društvenog i gospodarskog razvoja, osnovan je i sektor INA-e koji je odgovoran za osiguravanje brojnih turističkih i sportsko-rekreativnih aktivnosti, osobito određenih natjecanja. Osim toga, sponzorira veće klubove, a osobito sportske reprezentacije Republike Hrvatske. Sudjeluje u organizaciji turističkih usluga u nautičkom i ostalim granama turizma (www.ina.hr).

Osim toga, Ina posjeduje više od 400 benzinskih crpki, odnosno maloprodajnih trgovina, koje čine maloprodajnu mrežu. U svoje je poslovanje u maloprodajnoj mreži uvela i takozvani "*Fresh Corner*", gdje kupcima nudi svježe pripremljen asortiman iz njihove pekarnice te raznovrsne okuse kave i premium čajeve. Asortiman prodaje su proširili na Poleo program, kako bi promovirali i ponudili proizvode zdravog i aktivnog života (www.ina.hr).

Na maloprodajnim mjestima oformljene su i samouslužne i automatske autopraonice, autobarovi i restorane te je moguće platiti i račune, pokupiti pakete, kupiti vinjete za susjedne države, odigrati igre Hrvatske lutrije, kupiti poklon kartice te brojne druge ponude i usluge koje su prilagođene potrebama i zahtjevima kupaca. Osim što širi asortiman ponuda usluga, INA piri

⁷ Plavi tim. Preuzeto s: <https://plavitim.hr/o-nama/> (5.1.2021.).

i maloprodajnu mrežu i jača tržišnu poziciju i *brend* u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori uz širenje na područje jugoistočne Europe ⁸.

Važno je naglasiti da se kontinuirano ulaže u razvoj poslovanja, osobito u tri temeljne djelatnosti: istraživanja, proizvodnju i preradu nafte i plina. Tako je od 2008. uloženo preko 16 milijardi kuna, a krajem 2019. je potpisan ugovor vrijedan 4 milijarde kuna kojim se kreće u izgradnju postrojenja za obradu teških ostataka u Rafineriji nafte Rijeka uz rekonstrukciju postojećih postrojenja i izgradnju nove teretne pomorske luke. Po završetku projekta, zbog nove tehnologije iz ostataka će se proizvoditi visokokvalitetno gorivo i smanjiti štetni utjecaj na okoliš ⁹.

4.2. Analiza okruženja

Specifičnost ove grane industrije je da kupci imaju izrazito malu pregovaračku moć, budući da preko 80% ljudi posjeduje osobni automobil, a velik broj i neka druga prijevozna sredstva, koja ovise o naftnim derivatima. Na području Republike Hrvatske postoji nekoliko poduzeća koja se bave prodajom naftnih derivata. Osim INA-e, postoje i Crodux, Petrol, Tifon, Lukoil, Mikol i KTC benzinske crpke. Unatrag nekoliko godina konkurencija je brojnija, a ponuda je raznolikija i bogatija. Stoga su u INA-inom poslovanju potrebne sve češće inovacije i pristupačnije ponude, sukladne potrebama tržišta. No, INA i dalje drži većinski tržišni udio od čak 55% s visoko dominantnim ekonomskim obilježjima, budući da INA-ina gorica slove kao visoko kvalitetna, a usluga na INA-inim benzinskim crpkama, kao i njihova dostupnost su kvalitetnije i dostupnije. Prema nekim procjenama, kvaliteta goriva na Lukoil, Tifon i Petrol benzinskim crpkama je mnogo niža od INA-inog goriva. Razina utjecaja različitih konkurenata je visoka te iznimno jako utječe na poslovanje svakog konkurenta zasebno (Kosić, 2015).

⁸ INA d.d. Preuzeto s: <https://www.ina.hr/home/o-kompaniji/temeljne-djelatnosti/usluge-kupcima-i-maloprodaja/> (6.1.2021.).

⁹ INA d.d. Preuzeto s: <https://www.ina.hr/home/o-kompaniji/temeljne-djelatnosti/rafinerije-i-marketing/ina-rm-novi-smjer-2023/> (6.1.2021.).

4.3. Poslovanje INA-e

Za održavanje trgovačke moći u Republici Hrvatskoj, važno je napraviti SWOT analiza poslovanja INA-e. Tako će se istaknuti snage i prilike samog poduzeća, ali i ustvrditi pojedine slabosti i moguće prijetnje na poslovanje. Samim definiranjem slabosti i prijetnja je moguće utjecati na sprečavanje njihovog utjecaja te unapređenje pojedinih segmenata poslovanja. Tablicom 4.1. dana je SWOT analiza poslovanja INA-e.

Tablica 4.1. SWOT analiza poslovanja INA-e

SNAGE	SLABOST
<ul style="list-style-type: none">- državno vlasništvo- jasna vizija, misija i ciljevi- briga za okoliš- briga za ljude- noviteti u poslovanju- dostupnost	<ul style="list-style-type: none">- veliki financijski izdaci za obnovu tehnologije- zastarjela tehnologija- zastarjela infrastruktura
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none">- ekološka reputacija- etična reputacija- dobar odnos s dobavljačima i potrošačima- EU fondovi	<ul style="list-style-type: none">- novi konkurentni- EU i RH zakonske regulative- iscrpljivanje izvora

Izvor: Autoričin rad

Jedna od glavnih prednosti, odnosno snaga INA-e kao poduzeća je to što je u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske, dakle radi se o kompaniji koja je od državnog značaja te će sva potrebna ulaganja biti usmjerena u održavanje njenog poslovanja. U svom poslovanju ističu brigu za okoliš i ljude te zaista različitim projektima i aktivnostima unapređuju kvalitetu života te podupiru razvoj vještina svojih zaposlenika, ali i sponzoriraju i stipendiraju učenike, studente i razne akcije. Stvorili su kvalitetno ozračje i povjerenje te zbog svoje reputacije imaju brojne prilike u poslovanju i razvijanju. Zbog dobrih odnosa s dobavljačima i potrošačima ostvaruju

prednost na tržištu. Ulaganjem u poslovanje kroz razne EU fondove podižu kvalitetu poslovanja i ponudu te tako dodatno ostvaruju kvalitetu odnosa s potrošačima. U svoje poslovanje uvode razne novitete i pogodnosti te tako stvaraju povjerenje i naviku potrošnje na njihovim benzinskim crpkama.

Značajna slabost se očituje u zastarjeloj infrastrukturu i tehnologiji te u brojnim ulaganjima, odnosno financijskim izdacima koje su unatrag nekoliko godina uložili za unapređenje poslovanja. Veliku prijetnju u poslovanju stvaraju sve brojniji konkurenti sa primamljivim ponudama te je potrebno redovito uvoditi određene novitete u poslovanje. Osim toga, diskrepancija između zakonske regulative Europske unije i Republike Hrvatske te brojne promjene u zakonodavstvu također negativno utječu na poslovanje. Najveća prijetnja, odnosno izazov u poslovanju je iscrpljivanje izvora naftnih derivata zbog izrazito velike potrošnje.

Budući da INA posluje i na internacionalnom tržištu, njeno je poslovanje potrebno usmjeriti kroz timski rad na sagledavanje svjetskog tržišta kao cjeline. Potrebno je pratiti sav tehnološki i informacijski razvoj. Sve usluge i proizvodi moraju biti prilagođeni potrebama svjetskog tržišta, uz stalne inovacije i praćenje trendova, kako bi uspjeli opstati na tom tržištu. Ono najvažnije, menadžment mora planirati i organizirati odnosno upravljati i ljudskim potencijalima, ali i procesima koji osiguravaju opstanak na tržištu (Bedečković, Golub, 2011).

5. FINANCIJSKI POKAZATELJI

U kontekstu opstanka poduzeća u uvjetima tržišnog okruženja, pretpostavlja se upravljanje poslovanjem i razvojem. Pri spomenutom, uočava se značenje analize poslovanja poduzeća koje „proizvodi“ informacije potrebne za upravljanje. Poslovni događaji poduzeća, nastali kao rezultat njegove djelatnosti bilo da su se dogodili unutar poduzeća, između poduzeća i okruženja ili samom okruženju u kojem ono posluje, predstavljaju input računovodstvenog procesa i zapisani su u knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvene isprave služe kao osnovica prikupljanja podataka o nastalim poslovnim promjenama. Na temelju njih podatci se obrađuju i zapisuju u financijske izvještaje poduzeća (Gulin i Žager, 2006).

5.1. Financijski izvještaji

Financijski izvještaji su izvještaji o financijskom stanju i financijskom prometu nekog poslovnog subjekta. Drugim riječima, financijski izvještaji su poslovni dokumenti kojima poslovna organizacija daje informacije o rezultatima svog poslovanja korisnicima, bilo unutar ili izvan poduzeća.

Cilj financijskih izvještaja jest informiranje zainteresiranih korisnika (unutarnjih i vanjskih) o poslovanju poduzeća, u obliku i sadržaju koji je prepoznatljiv i razumljiv korisnicima kojima su namijenjeni (Žager i dr., 2007). Namijenjeni su, prvenstveno, vanjskim korisnicima i to ponajprije ulagačima u poduzeće, kreditorima, kupcima, dobavljačima, financijskim institucijama, vladi i drugim zainteresiranim stranama. Elementi financijskih izvještaja su: imovina, obveze, kapital, prihodi, rashodi, financijski rezultat. Obilježja kvalitete financijskih izvještaja su: razumljivost, važnost, značajnost, pouzdanost, vjerno predočavanje, prevaga suštine nad oblikom, neutralnost, razboritost, potpunost, usporedivost, pravodobnost.

U Republici Hrvatskoj sastavljanje financijskih izvještaja propisano je Zakonom o trgovačkim društvima i Zakonom o računovodstvu. Temeljni financijski izvještaji, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, koji je propisao obvezu njihovog sastavljanja i objavljivanja, su:

1. Bilanca (Izvještaj o financijskom položaju),
2. Račun dobiti i gubitka (Izvještaj o uspješnosti poslovanja),

3. Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice,
4. Izvještaj o novčanom toku,
5. Bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji pružaju čitav niz informacija za različite korisnike. Informacije o stanju poduzetnika daje financijski izvještaj bilanca. Bilanca je orijentirana na informacije o sigurnosti poslovanja. Financijski izvještaji račun dobitka i gubitka te izvještaj o novčanom toku daju informacije o financijskom prometu. Račun dobiti i gubitka orijentiran je na informacije o uspješnosti poslovanja, dok izvještaj o novčanom toku razmatra promjene financijskog položaja poduzeća (Gulin i Žager, 2006). Financijski izvještaj koji pruža dodatne informacije i objašnjenja su bilješke uz financijske izvještaje (pojašnjavaju pojedine pozicije u računu dobitka i gubitka, bilanci i novčanom toku). Izvještaj o promjenama glavnice pokazuje politiku raspodjele zarada na dio koji se isplaćuje vlasnicima i dio koji ostaje u poduzeću. Za potrebe rada uzeta je bilanca i račun dobiti i gubitka kao financijski izvještaji na temelju kojih je analizirano poslovanje poduzeća INA d.d. te će navedeni izvještaji biti detaljnije objašnjeni u nastavku rada.

Financijski izvještaji ogledalo su poslovanja svakog poslovnog subjekta i nezamjenjiv su alat poslovanja. Kako bi poduzeće ostvarilo svoje ciljeve, financijske izvještaje potrebno je razmatrati kao dijelove jedinstvene cjeline kod analize poslovanja. Tek kada financijske izvještaje promatramo zajedno oni pružaju kvalitetne informacije o poslovanju poduzeća, predstavljajući zaokruženu cjelinu poslovanja te „govore“ o „stanju“ poduzeća. Analizom financijskih izvještaja dolazimo do značajnih informacija o pojedinom poslovnom subjektu, iako dio informacija može ostati prikriveno ili teško prepoznatljivo i u najdetaljnijim financijskim izvještajima.

5.1.1. Bilanca

Bilanca je temeljni, statički, financijski izvještaj koji daje informacije o imovini, obvezama i kapitalu poduzetnika na točno određeni dan, a prikazuje financijski položaj poduzeća u određenom vremenskom razdoblju. Daje informacije o materijalnoj imovini, financijskoj imovini, obvezama (dugovima), kapitalu i rezervama. Sastoji se od dva dijela:

aktive i pasive. Aktivu čini imovina poslovnog subjekta. Imovina se uobičajeno sistematizira i u izvještajima prikazuje prema pojavnom obliku (materijalna i nematerijalna) te prema funkciji koju obavlja u poslovnom procesu (kratkotrajna i dugotrajna - u kojem vremenskom roku može biti pretvorena u novac). Imovina je iskazana u različitim oblicima (materijalna imovina, financijska imovina, zalihe robe, proizvoda, materijala, novac, potraživanja). Pasivu čine izvori imovine, odnosno određene obveze koje nastaju nabavljanjem imovine. Prema vlasništvu, izvori imovine, dijele se na vlastite (kapital ili glavnica) i tuđe (obveze). Prema roku dospijeća podjela je na kratkoročne, dugoročne i trajne (vlastiti kapital). Kapital poduzeća, razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza, predstavlja obvezu koja nema dospijeće, a čini ga dio koji je uloženi i dio koji je zarađeni poslovanjem. Upravo zbog navedenog, takva vrsta izvora imovine je kvalitetnija za poduzeće u odnosu na tuđe izvore imovine, budući da, tuđe izvore imovine treba u budućnosti vratiti kreditorima, dobavljačima i ostalima. Iznos i struktura kratkoročnih obveza važan su kriterij u ocjenjivanju i vođenju financijske politike i održavanja likvidnosti organizacije.

Bilanca korisnicima pruža informacije o tome što poduzeće ima na određeni dan (aktiva), što duguje i što mu ostaje kada se od imovine oduzmu obveze (pasiva). Predstavlja osnovnu podlogu za utvrđivanje slabosti i nedostataka u poslovanju i predviđanju budućeg poslovanja (Žager i dr., 2007). Bilanca poduzeća INA d.d., za promatrana vremenska razdoblja, dana je u prilogu rada.

5.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobitka i gubitka dinamički je izvještaj koji daje informacije o prihodima i rashodima za određeno, promatrano, poslovno razdoblje. Za razliku od bilance, koja sadržava informacije o imovini, obvezama i kapitalu na određeni dan, račun dobitka i gubitka sadržava informacije o ostvarenim prihodima, rashodima, dobitku ili gubitku poslovnog razdoblja, te nastalu obvezu poreza na dobit temeljem poslovanja u promatranom razdoblju. Prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju te je li ostvaren cilj poslovanja (profitabilnost). Odnosno, prikazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određenom vremenu (Gulin i dr., 2006). Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihodi predstavljaju „povećanje“ ekonomske koristi kroz promatrano razdoblje (priljev ili povećanje sredstva kao

posljedica povećanja glavnice, odnosno smanjenja obveza). Rashodi predstavljaju „smanjenje“ ekonomske koristi u promatranom razdoblju (odljev ili iscrpljenje sredstva kao posljedica smanjenja glavnice ili povećanja obveza).

U računu dobitka i gubitka prihodi i rashodi se iskazuju kao redovni (poslovni i financijski) i izvanredni (nisu stalnog karaktera i ne moraju se ponoviti i u sljedećim razdobljima). Amortizacija je dio redovnih rashoda i nije obveza poduzetnika (ne uzrokuje novčane izdatke) te je zbog navedenog treba uzeti u obzir prilikom analize uspješnosti poslovanja. Promjene na kapitali nastaju posredstvom razlike između prihoda i rashoda, a utvrđuju se na kraju obračunskog razdoblja (financijski rezultat) (Žager i dr., 2008). Račun dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., za promatrana vremenska razdoblja, dan je u prilogu rada.

5.1.3. Analiza financijskih izvještaja

Temeljna zadaća analize financijskih izvještaja jest omogućiti razumijevanje poslovanja zapisanog u financijskim izvještajima poduzeća (Žager, 2006). Prema navedenom, analiza financijskih izvještaja u funkciji je ciljeva i kvalitete financijskog izvještavanja, dok su financijski izvještaji osnova i ishodište izučavanja računovodstva (Gulin i Žager, 2006). Zadatak analize financijskih izvještaja jest prepoznati prednosti poduzeća kako bi se one iskoristile, ali i prepoznati slabosti, kako bi se one eliminirale ili korigirale (Žager, 2006). Za opstanak i razvitak poduzeća potrebno je upravljati njegovim poslovanjem i razvojem. Upravo u prethodno navedenom očituje se značaj analize financijskih izvještaja koja stvara informacijsku podlogu na osnovi koje je moguće promišljanje i prosuđivanje o poslovanju poduzeća (Gulin i Žager, 2006). Analitička sredstva i postupci u analizi financijskih izvještaja utemeljeni su na raščlanjivanju u uspoređivanju, a to su (Žager, 2001):

1. Komparativni financijski izvještaji – omogućavaju uočavanje promjena tijekom vremena te sagledavaju tendencije promjena pomoću serije indeksa, riječ je o postupku horizontalne analize;
2. Strukturni financijski izvještaji – riječ je o postupku vertikalne analize;
3. Analiza pomoću pokazatelja – pojedinačni pokazatelji, skupine pokazatelja, sustavi pokazatelja, zbrojni ili sintetički pokazatelji.

Budući da, financijske informacije koje proizlaze iz analize nisu sveobuhvatne (ne razmatraju cjelinu poslovanja), pristup analize problematici odlučivanja parcijalni je pristup koji ne obuhvaća cjelinu, iako obuhvaća vrlo bitne elemente za donošenje poslovnih odluka (Žager, 2006). Instrumenti za provođenje analize financijski su pokazatelji koji pomažu u ocjeni i kvantifikaciji sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Analizom se nastoje predvidjeti buduća kretanja u poslovanju, procijeniti novčani tokovi, dobit, rast prihoda, ali i naglasiti kritični aspekti poslovanja za sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća (Gulin i Žager, 2006).

5.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Iz svega do sada navedenog, može se zaključiti kako je za poslovanje poduzeća važna upotreba statističkih informacija koje su obuhvaćene unutar statističkih podataka i statističkih pokazatelja. Izrazito važnu ulogu statistički podatci imaju unutar analize financijskih izvještaja. Pokazatelji se promatraju kao nosioci informacija potrebnih za upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća (Gulin i Žager, 2006). Najznačajniji pokazatelji analize financijskih izvještaja su financijski (statistički) pokazatelji. Izračun financijskih pokazatelja temelji se na informacijama sadržanim u prošlim financijskim izvještajima, a koriste se kao temelj za predviđanje budućeg položaja i uspješnosti. Financijski pokazatelji, s jedne strane, odnose se na razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog razdoblja i temelje se na podacima iz računa dobiti i gubitka, a s druge strane se odnose na točno određeni trenutak (bilanca) i govore o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku (Žager, 2001). Budući da, izračunati pokazatelji sami za sebe ne govore mnogo toga, potrebno ih je usporediti sa standardnim veličinama (osnovicom usporedbe) i sa pokazateljima srodnih poduzeća kako bi se donio kvalitetan sud o tome jesu li veličine pokazatelja zadovoljavajuće (Žager, 2008). Ovisno o tome koja se odluka želi donijeti za buduće poslovanje, razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja:

- 1) Analiza pokazatelja likvidnosti,
- 2) Analiza pokazatelja zaduženosti,
- 3) Analiza pokazatelja aktivnosti,
- 4) Analiza pokazatelja ekonomičnosti,
- 5) Analiza pokazatelja profitabilnosti.

5.2.1. Postupak horizontalne analize

Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize i razmatraju se u kontekstu uspoređivanja. Analizirajući podatke o promjenama pojedinih stavaka u financijskim izvještajem, obuhvaćenih analizom, zaključuje se kako poduzeće u promatranom razdoblju unapređuje svoje poslovanje (Žager i dr., 2007). Odnosno, prosuđuje se o uspješnosti i sigurnosti poslovanja promatranog poduzeća. Uočavaju se tendencije i dinamika promjena te kako se poduzeće razvija u promatranom razdoblju. U radu je provedena horizontalna analiza financijskih izvještaja. Polazne podatke za analizu predstavljaju bilanca i račun dobiti i gubitka organizacije INA d.d. za prvih šest mjeseci poslovanja u 2019. i 2020. godini (Prilog). Financijski izvještaji ponešto su skraćeni kao bi se postupak analize lakše proveo. Uz apsolutne iznose pozicija bilance i računa dobiti i gubitka obuhvaćeni su i apsolutni i relativni podatci o povećanju, odnosno smanjenju, promatranog razdoblja 2020. godine u odnosu na 2019. godinu. Četvrti stupac prikazuje postotak povećanja, odnosno smanjenja sigurnosti i uspješnosti poslovanja i temeljem njega dolazimo do zaključaka o poslovanju poduzeća.

5.2.2. Postupak vertikalne analize

Strukturni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize i razmatraju se u kontekstu raščlanjivanja. Vertikalna analiza omogućava usporedbu dvaju poduzeća različitih veličina i na temelju nje dolazimo do istih zaključaka kao i kod horizontalne analize (Žager i dr., 2007). Podrazumijeva, najčešće, usporedbu financijskih podataka u jednoj godini. Korisna je, osim kod usporedbe s drugim poduzećima, kod razmatranja izvora i strukture imovine u poduzeću. U radu je provedena vertikalna analiza financijskih izvještaja. Polazne podatke za analizu predstavljaju bilanca i račun dobiti i gubitka organizacije INA d.d. za prvih šest mjeseci poslovanja u 2019. i 2020. godini (Prilog). U bilanci se, za potrebe vertikalne analize, ukupna aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100, a sve ostale pozicije razmatraju se u odnosu na ukupnoj aktivi ili pasivi. U računu dobiti i gubitka, ukupni prihodi izjednačavaju se sa 100, a sve ostale pozicije razmatraju se u strukturi ukupnih prihoda. Provedena vertikalna analiza dana je u prilogu rada.

5.2.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

Kao i kod horizontalne i vertikalne analize, podloga za analizu putem financijskih pokazatelja su bilanca i račun dobiti i gubitka.

Pokazatelji likvidnosti mjere financijsku sposobnost poduzeća. Smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja, budući da opisuju financijski položaj. Računaju se na temelju podataka iz bilance i jedna su od temeljnih skupina financijskih pokazatelja. Najčešći pokazatelji dani su u tablici 5.1., zajedno s formulom za njihov izračun.

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza. Najznačajniji pokazatelji su koeficijent tekuće likvidnosti (izbjegavanje situacija nepravodobnog plaćanja obveza) i koeficijent financijske stabilnosti (ukazuje na financijsku stabilnost poduzeća).

Tablica 5.1. Pokazatelji likvidnosti

Red. br.	Naziv pokazatelja	Formula
1.	Koeficijent trenutne likvidnosti	$\text{koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$
2.	Koeficijent ubrzane likvidnosti	$\text{koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{novac} + \text{potraživanja}}{\text{kratkoročne obveze}}$
3.	Koeficijent tekuće likvidnosti	$\text{koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$
4.	Koeficijent financijske stabilnosti	$\text{koeficijent finanicjske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{glavnica} + \text{dugoročne obveze}}$

Izvor: Autoričin rad

Pokazatelji zaduženosti opisuju financijski položaj poduzeća i uz pokazatelje likvidnosti smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja. Mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora, a koliko iz vlastitih sredstava. Pokazatelji su dani u tablici 5.2., zajedno s formulom za njihov izračun.

Tablica 5.2. Pokazatelji zaduženosti

Red.br.	Naziv pokazatelja	Formula
1.	Koeficijent zaduženosti	$koeficijent\ zaduženosti = \frac{ukupne\ obveze}{ukupna\ imovina}$
2.	Koeficijent vlastitog financiranja	$koeficijent\ vlastitog\ financiranja = \frac{glavnica}{ukupna\ imovina}$
3.	Koeficijent financiranja	$koeficijent\ financiranja = \frac{ukupne\ obveze}{glavnica}$
4.	Pokriće troškova kamata	$pokriće\ troškova\ kamata = \frac{dobit\ prije\ poreza + kamata}{kamte}$
5.	Faktor zaduženosti	$faktor\ zaduženosti = \frac{ukupne\ obveze}{zadržana\ dobit + amortizacija}$
6.	Stupanj pokrića I.	$stupanj\ pokrića\ I. = \frac{glavnica}{dugotrajna\ imovina}$
7.	Stupanj pokrića II.	$stupanj\ pokrića\ II. = \frac{glavnica + dugoročne\ obveze}{dugotrajna\ imovina}$

Izvor: Autoričin rad

Pokazatelji pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti utvrđuju se na temelju računa dobiti i gubitka i bilance, a ukazuju na dinamiku zaduženosti poduzeća, razmatrajući dug s aspekta mogućnosti njegova podmirenja. Statičku zaduženost poduzeća odražavaju pokazatelji koeficijent zaduženosti, vlastitog financiranja i financiranja koji su formirani temeljem bilance i odraz su strukture pasive (utvrđuju odnos tuđeg kapitala i vlastitog kapitala). Stupanj pokrića I. i II. formirani su na temelju podataka iz bilance. Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala poduzeća na datum bilance.

Pokazatelji aktivnosti ukazuju na brzinu cirkuliranja imovine u poslovnom procesu, a utvrđuju se na temelju bilance i računa dobiti i gubitka. Računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja, a prikazani su tablicom 5.3.

Tablica 5.3. Pokazatelji aktivnosti

Red. br.	Naziv pokazatelja	Formula
1.	Koeficijent obrta ukupne imovine	$koeficijent\ obrta\ ukupne\ imovine = \frac{ukupni\ prihod}{ukupna\ imovina}$
2.	Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	$koeficijent\ obrta\ kratkotrajne\ imovine = \frac{ukupni\ prihod}{krtkotrajna\ imovina}$
3.	Koeficijent obrta potraživanja	$koeficijent\ obrta\ potraživanja = \frac{ukupni\ prihod}{potraživanja}$
4.	Trajanje naplate potraživanja u danima	$trajanje\ naplate\ potraživanja = \frac{broj\ dana\ u\ godini}{koeficijent\ obrta\ potraživanja}$

Izvor: Autoričin rad

Pokazatelji ukazuju na potrebnu razinu aktivnosti gdje poduzeće ostvaruje zadovoljavajući rezultat, ali i na uzroke nezadovoljavajuće profitabilnosti i mogućnosti njezina poboljšanja. Kada je poduzeće neaktivno udio fiksnih troškova raste i smanjuje se dobitak. S aspekta sigurnosti i uspješnosti poslovanja važno je da koeficijent obrtaja bude što je moguće veći broj, odnosno da se pojedini oblici imovine brže vrte.

Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, a utvrđuju se na temelju bilance i računa dobiti i gubitka. Koeficijenti koji se najčešće računaju prikazani su tablicom 5.4.

Tablica 5.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Red. br.	Naziv pokazatelja	Formula
1.	Ekonomičnost ukupnog poslovanja	$ekonomičnost\ ukupnog\ poslovanja = \frac{ukupni\ prihod}{ukupni\ rashodi}$
2.	Ekonomičnost poslovanja	$ekonomičnost\ poslovanja = \frac{prihodi\ od\ prodaje}{rashodi\ od\ prodaje}$
3.	Ekonomičnost financiranja	$ekonomičnost\ financiranja = \frac{financijski\ prihodi}{financijski\ rashodi}$
4.	Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	$ekonomičnost\ izvanrednih\ aktivnosti = \frac{izvanredni\ prihodi}{izvanredni\ rashodi}$

Izvor: Autoričin rad

Posljednja tri pokazatelja smatraju se parcijalnim pokazateljima ekonomičnosti, budući da se sagledava utjecaj parcijalnih ekonomičnosti na ukupnu ekonomičnost.

Pokazatelji profitabilnosti koriste podatke obuhvaćene bilancom i računom dobiti i gubitka, a uobičajeni pokazatelji koji se računaju prikazani su tablicom 5.5.

Tablica 5.5. Pokazatelji profitabilnosti

Red. br.	Naziv pokazatelja	Formula
1.	Neto marža profita	$neto\ marža\ profita = \frac{neto\ dobit + kamate}{ukupni\ prihodi} * 100$
2.	Bruto marža profita	$bruto\ marža\ profita = \frac{dobit\ prije\ poreza + kamate}{ukupni\ prihodi} * 100$
3.	Neto rentabilnost imovine	$neto\ rentabilnost\ imovine = \frac{neto\ dobit + kamate}{imovina} * 100$
4.	Bruto rentabilnost imovine	$bruto\ rentabilnost\ imovine = \frac{bruto\ dobit + kamate}{imovina} * 100$
5.	Rentabilnost vlastitog kapitala	$rentabilnost\ vlastitog\ kapitala = \frac{neto\ dobit}{glavnica} * 100$

Izvor: Autoričin rad

Pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala ukazuje na djelovanje financijske poluge, odnosno kroz usporedbu s stopom rentabilnosti imovine ukazuje isplati li se poduzeću koristiti tuđim kapitalom ili ne. Ukoliko je stopa rentabilnosti kapitala veća od stope rentabilnosti imovine, poduzeću se isplati koristiti tuđim kapitalom.

6. USPOREDNA ANALIZA POSLOVANJA

Usporedna analiza poslovanja može se vršiti između dva poduzeća istih gospodarskih grana ili pak unutar jednog poduzeća za isti vremenski razdoblje. U ovom radu prikazat će se usporedna analiza poslovanja je usporedba financijskih rezultata INA-e u 2019. godini u prva tri, odnosno u prvih šest mjeseci s financijskim rezultatima u prva tri, odnosno šest mjeseci u 2020. godini. Za kvalitetnu usporedbu potrebni su točni i precizni podaci iz financijskih izvještaja, koji su dostupni na stranicama INA-e. Unutar financijskih izvještaja postoje podaci važni za dobivanje pokazatelja poslovanja, odnosno financijsku strukturu poslovanje, a sama analiza financijskih izvještaja vrši se primjenom ekonomskih formula i tehnika (Kujundžić, 2017).

6.1. Ciljevi

Ciljevi analize financijskih izvještaja jest procjena utjecaja pandemije na poslovanje kroz financijske pokazatelje te izrada usporedne analize unaprijed određenog razdoblja. Odnosno, cilj je utvrditi kakve je posljedice pandemija korona virusom ostavila na INA-ino poslovanje. Za analizu financijskih izvještaja i pokazatelja koriste se ekonomske formule i tehnike nakon čije primjene se dobivaju rezultati koji su istiniti, objektivni i realni te korisni za donošenje raznih poslovnih odluka. Analizom financijskih pokazatelja dobivaju se važni rezultati na kojima bi se trebalo temeljiti daljnje planiranje, upravljanje i odlučivanje management poduzeća.

6.2. Financijske projekcije

Podloga za analizu poslovanja poduzeća pomoću skupine financijskih pokazatelja su bilanca i račun dobiti i gubitka. Tablicom 6.1. su prikazane odnosne veličine pokazatelja likvidnosti INA-e u razdoblju od prva tri i prvih šest mjeseci 2019. i 2020. godine. Primjenom formula navedenih u tablici 6.1., izmjereni su financijski pokazatelji likvidnosti INA-e za navedena razdoblja, a rezultati su prikazani u tablici 6.2.

Tablica 6.1. Odnosne veličine pokazatelja likvidnosti poduzeća (000000) INA d.d.

<i>Mjesec/ godina</i>	Dugotrajna imovina	Kratkotrajna imovina	Novac	Potraživanja	Kapital i rezerve	Upisani kapital	Dugoročne obveze	Kratkoročne obveze
<i>I.-III. 2019.</i>	16.872	4.199	425	1.755	12.439	9.000	322	4.310
<i>I. - VI. 2019.</i>	16.856	5.594	659	2.056	11.376	9.000	393	6.977
<i>I.-III. 2020.</i>	17.290	4.511	1.068	1.731	11.018	9.000	1.129	5.709
<i>I. - VI. 2020.</i>	16.996	4.175	230	1.408	10.963	9.000	458	5.789

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Tablica 6.2. Financijski pokazatelji likvidnosti poduzeća INA d.d.

<i>Mjesec/godina</i>	Koeficijent trenutne likvidnosti	Koeficijent ubrzane likvidnosti	Koeficijent tekuće likvidnosti	Koeficijent financijske stabilnosti
<i>I.-III. 2019.</i>	0,10	0,63	0,97	1,81
<i>I. - VI. 2019.</i>	0,09	0,47	0,80	1,79
<i>I.-III. 2020.</i>	0,19	0,58	0,79	1,71
<i>I. - VI. 2020.</i>	0,04	0,29	0,72	1,80

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačnim podmirenjem obveza. Najmanji iznos salda novca na računu i u blagajni, kao najlikvidniji dio imovine unutar kratkotrajne imovine, INA d.d. ima u prvih šest mjeseci 2020. godine, dok se u isto vrijeme i povećao iznos kratkoročnih obveza (u odnosu na prva tri mjeseca 2020. godine, ali gledajući 2019. godinu kratkoročne obveze za prvih šest mjeseci su manje). Koeficijent trenutne likvidnosti smanjio se i iznosi 0,04 za prvih šest mjeseci 2020. godine, za razliku od prvih šest mjeseci 2019. godine kada je iznosio 0,10, kada je imalo bolju sposobnost podmirenja svojih obveza.

Koeficijent ubrzane likvidnosti ukazuje ima li poduzeće brzo unovčivu imovinu minimalno toliko koliko i kratkoročnih obveza i on bi trebao biti veći od 1. Poduzeće ima koeficijent manji od 1 u promatranim razdobljima, što znači da nema brzo unovčive kratkotrajne imovine, odnosno kratkoročno je zadužena više nego li ima kratkotrajnu imovinu koju može brzo pretvoriti u novac i uložiti u daljnji razvoj poslovanja. Najmanji saldo potraživanja poduzeće ima za prvih šest mjeseci 2020. godine, dok je najveći saldo za prvih šest mjeseci 2019. godine. Koeficijent ubrzane likvidnosti najveći je za prva tri mjeseca 2019. godine (0,63), a najmanji za prvih šest mjeseci 2020. godine (0,29), kada je saldo novca i

potraživanja najmanji, a kratkoročne obveze se povećavaju. Saldo dugoročnih potraživanja, prema horizontalnoj analizi, smanjio se za 2,07%, a kratkoročnih za 31,52% prvih šest mjeseci 2020. godine u odnosu na prvih šest mjeseci 2019. godine. Prema vertikalnoj analizi, udio dugoročnih potraživanja za prvih šest mjeseci 2020. godine se povećao (2,45%) u odnosu na prvih šest mjeseci 2019. godine (2,36%), dok se udio kratkoročnih potraživanja smanjio (za prvih šest mjeseci 2019. godine iznosi 9,14%, a 2020. godine 6,63%). Saldo novca, prema horizontalnoj analizi, za prvih šest mjeseci 2020. godine smanjio se za 65,10% u odnosu na prvih šest mjeseci 2019. godine. Udio novca za prvih šest mjeseci 2019. godine, prema vertikalnoj analizi, iznosi 2,93%, a u 2020. smanjuje se i iznosi 1,08%.

Koeficijent tekuće likvidnosti, uz koeficijent financijske stabilnosti, najznačajniji je u razmatranju i mjerenju likvidnosti. Koeficijent bi u pravilu trebao biti veći od 2, kako bi poduzeće održavala svoju normalnu likvidnost. Odnosno, zahtjeva se da dio kratkotrajne imovine organizacije bude financiran iz kvalitetnih dugoročnih izvora imovine, radnog kapitala. Koeficijent je za promatrana razdoblja manji od 2 što utječe i na likvidnost i na radni kapital poduzeća, te ukazuje da poduzeće nema zadovoljeno takozvano zlatno pravilo likvidnosti. Koeficijent je za prvih šest mjeseci 2020. godine najmanji, 0,72, za razliku od istog razdoblja 2019. godine kada je iznosio 0,80. Analizirajući stavke u bilanci, za prvih šest mjeseci 2019. godine udio kratkotrajne imovine iznosio je 24,86%, dok je 2020. godine za isto to razdoblje iznosio 19,66%, prema vertikalnoj analizi. Prema horizontalnoj analizi, kratkotrajna imovina se smanjila za 25,37% 2020. godine u odnosu na 2020. godinu. Udio kratkoročnih obveza za prvih šest mjeseci 2019. godine iznosio je 31,01%, dok je u 2020. godini, za isto promatrano razdoblje, iznosio 27,26%. Kratkoročne obveze smanjile su se za 17,03% u 2020. u odnosu na 2019. godinu.

Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1, budući da poduzeće dio kratkotrajne imovine financira iz kvalitetnih dugoročnih sredstava, radnog kapitala. Koeficijent poduzeća je veći od 1, što znači da je učešće radnog kapitala manje. Dugotrajna imovina čini 74,92% za prvih šest mjeseci 2019. godine, dok za isto navedeno razdoblje u 2020. godini čini 80,04%, što je povećanje u odnosu na 2019. godinu za 0,83%. S druge strane, udio dugoročnih obveza za 2019. godinu iznosi 1,75%, dok je u 2020. godini 2,16%, što je povećanje za 16,54%. Udio kapitala i rezervi u promatranom razdoblju za 2019. godinu iznosi 50,56%, a 2020. godine

51,63%, prema horizontalnoj analizi smanjuje se za 3,36% u 2020. u odnosu na 2019. godinu. Na temelju izračunatih pokazatelja može se zaključiti kako stanje likvidnosti poduzeća nije zadovoljavajuće i da poduzeće ima problema s likvidnošću.

Pokazatelji zaduženosti, uz pokazatelje likvidnosti, smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja. U tablici 6.3. dane su odnosne veličine iz bilance i računa dobiti i gubitka, dok su u tablici 6.4. dani financijski pokazatelji zaduženosti poduzeća.

Tablica 6.3. Odnosne veličine pokazatelja zaduženosti poduzeća (000000), INA d.d.

Mjesec/ godina	Ukupna imovina	Dugotrajna imovina	Kratkotrajna imovina	Upisani kapital	Ukupne obveze	Dugoročne obveze	Kratkoročne obveze	Amortizacija	Kamate	Dobit prije oporezivanja	Zadržana dobit
I.-III. 2019.	21.071	16.872	4.199	9.000	4.632	322	4.310	373	35	53	1.934
I. - VI. 2019.	22.450	16.856	5.594	9.000	7.370	393	6.977	768	69	234	617
I.-III. 2020.	21.801	17.290	4.511	9.000	6.838	1.129	5.709	384	24	-977	12.730
I. - VI. 2020.	21.171	16.996	4.175	9.000	6.247	458	5.789	788	46	-921	1.273

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Tablica 6.4. Financijski pokazatelji zaduženosti poduzeća INA d.d.

Mjesec/godina	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent vlastitog financiranja	Koeficijent financiranja	Pokriće troškova kamata	Faktor zaduženosti	Stupanj pokrića I.	Stupanj pokrića II.
I.-III.		0,22	0,43	0,51	2,51	2,01	0,53
I. - VI.		0,33	0,40	0,82	4,39	5,32	0,53
I.-III. 2020.		0,31	0,41	0,76	-39,71	4,13	0,52
I. - VI. 2020.		0,30	0,43	0,69	-19,02	3,03	0,53

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Na temelju koeficijenta zaduženosti zaključuje se koliko je imovine financirano iz tuđeg, a koliko iz vlastitog kapitala. Koeficijent zaduženosti za prvih šest mjeseci 2019. godine iznosi 33%, dok za isto promatrano razdoblje u 2020. godini iznosi 30%. Navedeno ukazuje na činjenicu da se u 2020. godini smanjilo financiranje tuđim kapitalom. Ukupna imovina se za promatrano razdoblje smanjila za 5,70% 2020. godine u odnosu na 2019. godinu, a ukupne obveze su se smanjile za 15,24%.

Koeficijent vlastitog financiranja je povezan s koeficijentom zaduženosti i govori o tome koliko se poduzeće zadužuje iz vlastitog kapitala. Koeficijent se za prvih šest mjeseci 2020. povećao na 0,43, u odnosu na 2019. godinu, kada je iznosio 0,40. Ukupne obveze u 2019. godini za promatrano razdoblje činile su 32,76% udjela, dok 2020. godine čine 29,42%, dok je ukupna imovina činila u 2019. 99,79%, a u 2020. 99,70% udjela. Saldo upisanog kapitala kroz promatrano razdoblje ostaje isti, poduzeće ga ne povećava dodatnim ulaganjem, ali ni ne smanjuje. Koeficijent financiranja ukazuje na rizičnost ulaganja u poduzeće i on se u 2020. godini smanjuje (0,69) u odnosu na 2019. (0,82) za prvih šest mjeseci poslovanja. Na temelju koeficijenta pokriće troškova kamata zaključujemo koliko puta su kamate pokrivenne bruto dobiti poduzeća. Veći pokazatelj za poduzeće znači i manju zaduženost. Poduzeće u 2020. godini ima negativan koeficijent, budući da je poslovalo s gubitkom.

Pokriće dugotrajne imovine glavnicom razmatra stupanj pokrića I. Koeficijent je za promatrana razdoblja 0,53, osim za prva tri mjeseca 2020. godine kada je pao na 0,52. Stupanj pokrića II. trebao bi biti veći od 1, budući da se dio dugoročnih izvora iskorištava za financiranje kratkotrajne imovine. Vrijednost pokazatelja za prvih šest mjeseci 2019. i 2020. godine iznosi 0,56, dok je za prva tri mjeseca 2020. godine on 0,59. Faktor zaduženosti pokazuje koliko je godina potrebno poduzeću da iz zadržane dobiti i amortizacije podmiri svoje obveze. Koeficijent se za prvih šest mjeseci 2020. godine smanjio (3,03) u odnosu na isto razdoblje 2019. (5,32). Temeljem promatranih koeficijenata možemo zaključiti kako je dugotrajna imovina pokrivena glavnicom 47%. Poduzeće se financira tuđim kapitalom 30%.

Pokazatelji aktivnosti ukazuju na sigurnost i uspješnost poslovanja. U tablici 6.5. dane su odnosne veličine iz bilance i računa dobiti i gubitka, dok su u tablici 6.6. dani financijski pokazatelji aktivnosti poduzeća.

Tablica 6.5. Odnosne veličine pokazatelja aktivnosti poduzeća (000000), INA d.d.

Mjesec/ godina	Ukupna imovina	Dugotrajna imovina	Kratkotrajna imovina	Potraživanja	Prihod od prodaje	Ukupni prihod	Broj dana u godini
<i>I.-III. 2019.</i>	21.071	16.872	4.199	2.305	3.991	4.026	365
<i>I. - VI. 2019.</i>	22.450	16.856	5.594	2.588	9.228	9.352	365
<i>I.-III. 2020.</i>	6.240	1.729	4.511	2.260	3.754	3.829	365
<i>I. - VI. 2020.</i>	21.171	16.996	4.175	1.460	6.705	6.834	365

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Tablica 6.6. Financijski pokazatelji aktivnosti poduzeća INA d.d.

<i>Mjesec/godina</i>	Koeficijent obrta ukupne imovine	Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Koeficijent obrta potraživanja	Trajanje naplate potraživanja u danima
<i>I.-III. 2019.</i>	0,19	0,96	1,73	210,81
<i>I. - VI. 2019.</i>	0,42	1,67	3,57	102,36
<i>I.-III. 2020.</i>	0,18	0,85	1,66	219,74
<i>I. - VI. 2020.</i>	0,32	1,64	4,59	79,48

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje brzinu cirkuliranja ukupne imovine u poduzeću. Vrijednost koeficijenta za prvih šest mjeseci 2019. godine iznosi 0,42, a 2020. godine se smanjuje i iznosi 0,32. Poželjno je da su vrijednosti koeficijenta što je moguće veći brojevi, budući da je imovina tada kraće vezana u obrtnom ciklusu. S obzirom na vrijednost pokazatelja može se zaključiti kako poduzeće ne iskorištava učinkovito svoju imovinu s ciljem ostvarenja većih prihoda, budući da se ona okrenula za nešto više od 30%. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine mjeri relativnu efikasnost kojom poduzeće upotrebljava kratkotrajnu imovinu za ostvarenje prihoda. Vrijednost koeficijenta se smanjila za prvih šest mjeseci 2020. godine (1,64) u odnosu na 2019. (1,67). Koeficijent ukazuje da se kratkotrajna imovina duže drži vezana u operativnom ciklusu u odnosu na 2019. godinu. Koeficijent obrta potraživanja utvrđuje prosječno trajanje naplate potraživanja. U odnosu na 2019. godinu, koeficijent u 2020. godini ima tendenciju povećanja, čime se smanjuje prosječno trajanje naplate. Potraživanja su se u 2020. godini smanjila u odnosu na 2019. za 25,46%, odnosno udio ukupnih potraživanja u 2019. godini iznosi 11,50%, a u 2020. 9,08%. Pokazatelj trajanje naplate potraživanja u danima se smanjuje 2020. godine u odnosu na 2019. i daje informacije o tome koliko je prosječno potrebno dana poduzeću kako bi naplatilo svoja potraživanja. Koeficijent obrtaja potraživanja najveći je u prvih šest mjeseci 2020. godine i on je smanjio trajanje naplate u danima. Poduzeću je potrebno oko 80 dana kako bi naplatilo svoja potraživanja.

Pokazatelji obrtaja ukupne i kratkotrajne imovine poduzeća su mali i ukazuju da ono ne iskorištava učinkovito svoju imovinu. Koeficijenti upućuju na nisku efikasnost upravljanja cjelokupnom imovinom. Pokazatelj naplate potraživanja pokazuje da poduzeće ne dolazi brzo do gotovine od svoji potraživanja i potrebno mu je dosta sredstava za premošćivanje razdoblja nelikvidnosti. Pozitivna tendencija povećanja koeficijenta obrta potraživanja rezultira nešto kraćim razdobljem naplate potraživanja.

Pokazatelji ekonomičnosti ukazuju na uspješnost poslovanja. U pravilu, trebaju biti veći od 1 (u brojniku jednadžbe nalaze se prihodi ostvareni u promatranom razdoblju). U tablici 6.7. dane su odnosne veličine iz bilance i računa dobiti i gubitka, dok su u tablici 6.8. dani financijski pokazatelji ekonomičnosti poduzeća.

Tablica 6.7. Odnosne veličine pokazatelja ekonomičnosti poduzeća (000000), INA d.d.

<i>Mjesec/godina</i>	Ukupni prihod	Prihod od prodaje	Financijski prihod	Ukupni rashod	Poslovni rashodi	Financijski rashod
<i>I.-III. 2019.</i>	4.026	3.991	35	3.973	3.890	60
<i>I. - VI. 2019.</i>	9.352	9.228	124	9.118	9.010	90
<i>I.-III. 2020.</i>	3.829	3.754	70	4.806	4.669	137
<i>I. - VI. 2020.</i>	6.834	6.705	84	7.755	7.626	129

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Tablica 6.8. Financijski pokazatelji ekonomičnosti poduzeća INA d.d.

<i>Mjesec/ Godina</i>	Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ekonomičnost poslovanja	Ekonomičnost financiranja
<i>I.-III. 2019.</i>	1,01	1,03	0,58
<i>I. - VI. 2019.</i>	1,03	1,02	1,38
<i>I.-III. 2020.</i>	0,80	0,80	0,51
<i>I. - VI. 2020.</i>	0,88	0,88	0,65

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Ukupnu ekonomičnost svog poslovanja poduzeće sagledava pomoću pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Ovisno o ostvarenom prihodu poduzeća i njezinim rashodima mijenja se i vrijednost pokazatelja. Za prvih šest mjeseci 2019. godine vrijednost koeficijenta je 1,01, no za isto razdoblje u 2020. godini vrijednost pada ispod 1 i iznosi 0,88. Gledajući strukturu, udio ukupnih rashoda u 2019. godini, za prvih šest mjeseci, iznosi 97,50%, dok je u istom tom razdoblju 2020. udio ukupnih rashoda 113,48%. Poduzeće u 2020. godini posluje s gubitkom čiji udio iznosi 12,72%, dok je udio ostvarene dobiti za prvih šest mjeseci 2019. godine iznosio 2,50%. Poslovni prihodi poduzeća nastaju djelatnosti kojom se ona bavi i udio u 2019. godini za prvih šest mjeseci iznosi 98,67% u odnosu na ukupne prihode, dok u istom promatranom razdoblju u 2020. padaju na 98,11%, odnosno smanjuju se za 27,34% u 2020. godini u odnosu na 2019. S druge strane, poslovni rashodi čine 96,34% u odnosu na

ukupne prihode za promatrano razdoblje u 2019. godini, a 2020. iznose 111,59%, odnosno smanjili su se za 15,36%. Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja, zbog prethodno navedenog, smanjuje se s 1,02 (prvih šest mjeseci 2019. godine) na 0,88 (prvih šest mjeseci 2020.). Pokazatelj ekonomičnosti financiranja pada za više od 50% u odnosu na prvih šest mjeseci 2019., kada je iznosio 1,38, na 0,65 u istom razdoblju 2020. Navedeno upućuje da je poduzeće zaduženo i da posluje s gubitkom. Financijski prihodi u promatranom razdoblju 2019. čine 1,33% u odnosu na ukupne prihode, dok u 2020. 1,23%, odnosno smanjili su se za 32,26% u 2020. godini u odnosu na 2019. U istom promatranom razdoblju, financijski rashodi, 2019. godine čine 0,96%, a 2020. 1,89% udjela u odnosu na ukupne prihode i povećavaju se za 43,33%. Pokazatelji ekonomičnosti za promatrano razdoblje u 2020. godini manji su od 1 i ukazuju na to da je poduzeće zaduženo (ekonomičnost financiranja) i da posluje s gubitkom.

Pokazatelji profitabilnosti mjere povrat uloženog kapitala. U tablici 6.9. dane su odnosne veličine iz bilance i računa dobiti i gubitka, dok su u tablici 6.10. dani financijski pokazatelji profitabilnosti poduzeća.

Tablica 6.9. Odnosne veličine pokazatelja profitabilnosti poduzeća INA d.d.

<i>Mjesec/ godina</i>	Ukupna imovina	Dugotrajna imovina	Kratkotrajna imovina	Upisani kapital	Ukupni prihod	Kamata	Dobit prije poreza	Neto dobit
<i>I.-III. 2019.</i>	21.071	16.872	4.199	9.000	4.026	35	53	43
<i>I. - VI. 2019.</i>	22.450	16.856	5.594	9.000	9.352	69	234	202
<i>I.-III. 2020.</i>	6.240	1.729	4.511	9.000	3.829	24	-977	-800
<i>I. - VI. 2020.</i>	21.171	16.996	4.175	9.000	6.834	46	-921	-869

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Tablica 6.10. Financijski pokazatelji profitabilnosti poduzeća INA d.d.

<i>Mjesec/ Godina</i>	Neto marža profita	Bruto marža profita	Neto rentabilnost imovine	Bruto rentabilnost imovine	Rentabilnost vlastitog kapitala
<i>I.-III. 2019.</i>	1,94%	2,19%	0,37%	0,42%	0,48%
<i>I. - VI. 2019.</i>	2,90%	3,24%	1,21%	1,35%	2,24%
<i>I.-III. 2020.</i>	-20,27%	-24,89%	-3,56%	-4,37%	-8,89%
<i>I. - VI. 2020.</i>	-12,04%	-12,80%	-3,89%	-4,13%	-9,66%

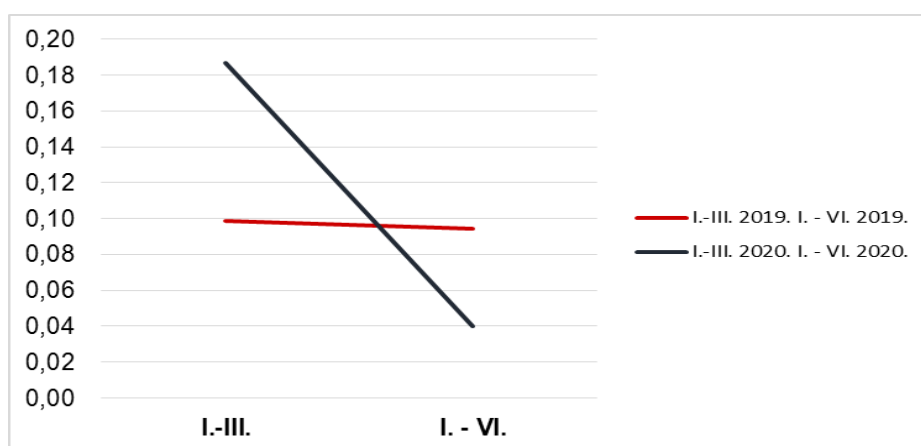
Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala najvažniji je pokazatelj profitabilnosti poduzeća. Glavnica poduzeća ostaje ista kroz promatrano razdoblje. U 2019. godini poduzeće je poslovalo s dobiti koja je činila 2,50% u odnosu na ukupne prihode za prvih šest mjeseci, dok u istom razdoblju 2020. godine poduzeće posluje s gubitkom koji čini 12,72% u odnosu na ukupne prihode, zbog čega je i pokazatelj negativan i iznosi - 9,66%. Pokazatelj neto marža profita je u 2019. godini, za prvih šest mjeseci, 2,90%, tada su i financijski rashodi manji od financijskih prihoda. Pokazatelj neto marža profita je u 2020. godini, za prvih šest mjeseci, - 12,04%, tada su i financijski rashodi veći od financijskih prihoda i poduzeće posluje s gubitkom. Vrijednost pokazatelja bruto marže profita kreće se kao i pokazatelj neto marže profita. Pokazatelj je u 2019. godini, za prvih šest mjeseci, 3,24%, dok je u 2020. godini, - 12,80%. Pokazatelj neto rentabilnosti imovine iznosi 1,21% za prvih šest mjeseci 2019. godini, dok u 2020. iznosi - 3,89%. Pokazatelj bruto rentabilnosti imovine iznosi 0,42% za prvih šest mjeseci 2019. godini, dok u 2020. iznosi - 4,13%. Razlika bruto i neto marže profita ukazuje na udio poreza na dobit u odnosu na ukupne prihode koji je dobiven vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka. Stope rentabilnosti kapitala za promatrano poduzeće nešto su veće od stopa rentabilnosti imovine. Zbog gubitka poslovanja poduzeće u 2020. godini ima negativne pokazatelje.

6.3. Rasprava rezultata

Potrebni intervali za promatrano poduzeće promatraju se nad vremenskim intervalom i tretiraju se kao statistički vremenski nizovi (trenutačni vremenski nizovi) i analiziraju se linijskim grafikonima. Grafičkim prikazom od 6.1. do 6.4. prikazano je kretanje koeficijenta likvidnosti.

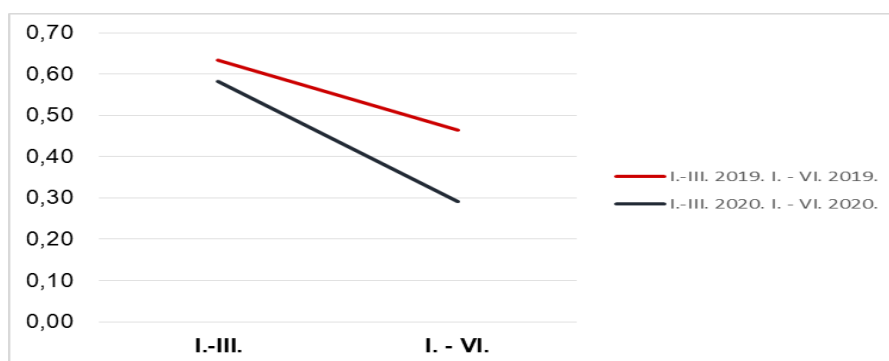
Grafikon 6.1. Koeficijent trenutne likvidnosti, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent trenutne likvidnosti poduzeća, za promatrano razdoblje u prvih šest mjeseci, u 2019. iznosi 0,09, da bi se u 2020. godine smanjio s 0,19 za prva tri mjeseca na 0,04 za prvih šest mjeseci. Navedeni pad koeficijenta može se povezati s pandemijom COVIDA-19 (korona virusu), budući da je 16. ožujka 2020. započela mjera *lockdowna* i izolacije, uz obvezu socijalnog distanciranja, što je utjecalo i na poslovanje poduzeća (smanjenje novca na računu u 2020. godini u odnosu na 2019. za 65,10%).

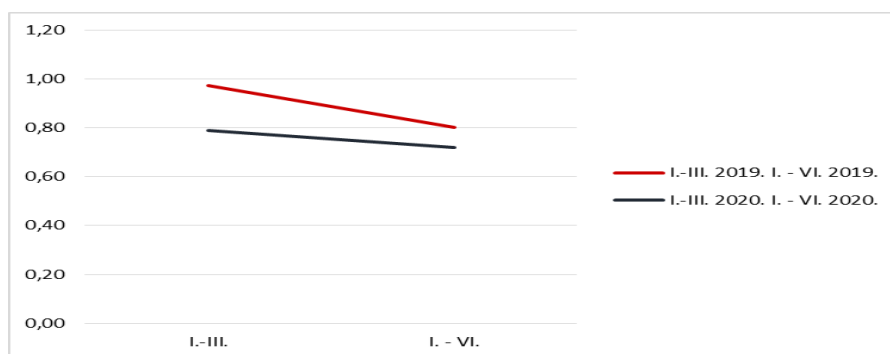
Grafikon 6.2. Koeficijent ubrzane likvidnosti, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent ubrzane likvidnosti također se smanjuje u promatranom razdoblju u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu. Krajem 2019. godine u Kini službeno je započela pandemija korona virusa što se odrazilo na poslovanje diljem svijeta. Na grafičkom prikazu vidljivo je da koeficijent već i u 2019. godini bilježi lagani pad, te se drastično smanjuje u 2020. godini. U odnosu na prvih šest mjeseci u 2019. godini, u 2020. koeficijent se smanjuje za 39%.

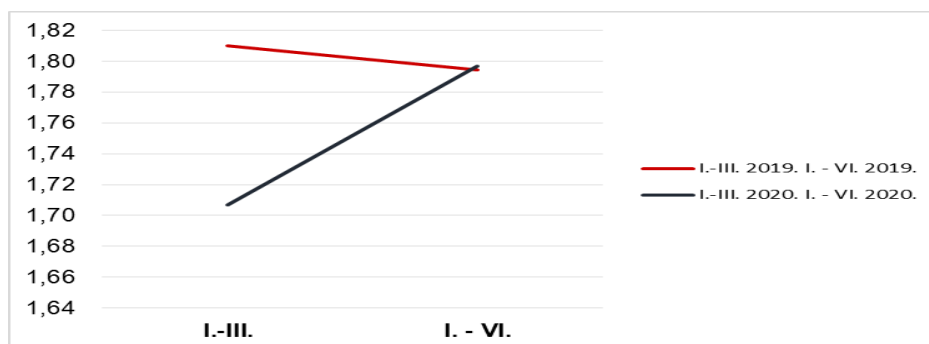
Grafikon 6.3. Koeficijent tekuće likvidnosti, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent tekuće likvidnosti također se smanjuje u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu. Početkom 2019. godine on je iznosio 0,97, da bi za prvih šest mjeseci 2020. godine on iznosio 0,79. Posljedice smanjenja koeficijenta su smanjenje kratkotrajne imovine za 25,37% u odnosu na 2019., unutar koje se proizvodnja u tijeku smanjila za 51,50%, potraživanja za 31,52%, ali se kratkotrajna financijska imovina povećala za 168,04%. Kod stavke kratkoročnih obveza, obveze za zajmove, depozite i slično su se povećale za 126,19%, a ostale kratkoročne obveze za 112,88%.

Grafikon 6.4. Koeficijent financijske stabilnosti, INA d.d.

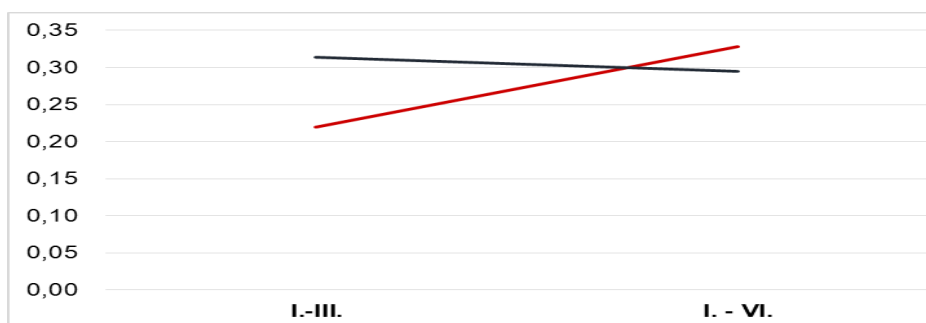

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent financijske stabilnosti u 2019. godini, za promatrano razdoblje se smanjuje i taj trend se nastavlja i početkom 2020. godine, da bi se za prvih šest mjeseci 2020. godine ipak povećao i približio vrijednosti koju je imao početkom 2019. godine. Jedan od razloga povećanje je povećanje dugotrajne imovine u 2020. godini u odnosu na 2019., za 0,83%, te dugotrajna imovina čini 80,04% udjela u bilanci, dok su dugoročne obveze 2,16% (povećanje je za

16,54%). S druge strane, kapital i rezerve u 2020. godini čine 51,63% u bilanci poduzeća i bilježe smanjenje od 3,63% u odnosu na 2019. godinu. Najveće smanjenje u tom dijelu čine rezerve fer vrijednosti, od 15,94%. Poduzeće je u prvih šest mjeseci 2019. godine poslovalo s dobiti od 202.000.000 kn, dok u istom promatranom razdoblju u 2020. godini posluje s gubitkom od 869.000.000 kn. Grafičkim prikazom od 6.5. do 6.11. prikazano je kretanje koeficijenta zaduženosti.

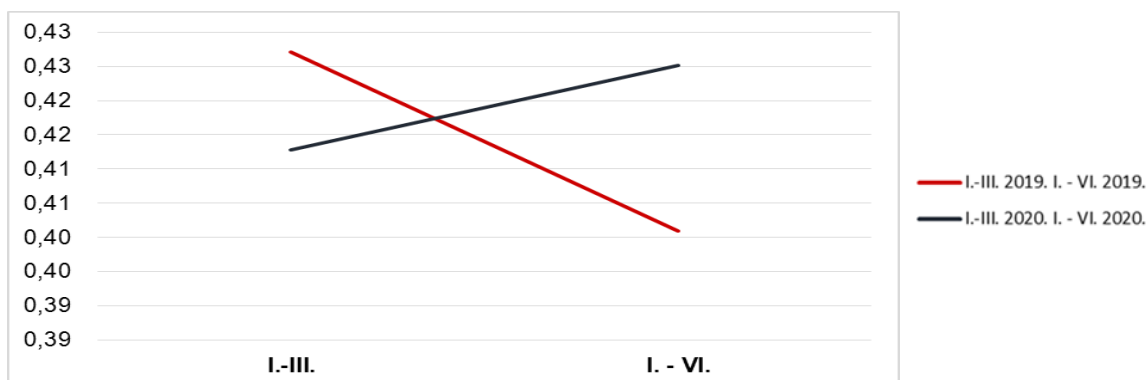
Grafikon 6.5. Koeficijent zaduženosti, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Vrijednost koeficijenta zaduženosti u prvih šest mjeseci 2019. godine iznosi 0,33, dok je u istom promatranom razdoblju 2020. pao na 0,30. Ukupne obveze su se za promatrano razdoblje u 2020. godini smanjile za 15,24%, dok se ukupna imovina smanjila za 5,70%. Vrijednost koeficijenta početkom 2020. veće je od istog razdoblja u 2019. godini.

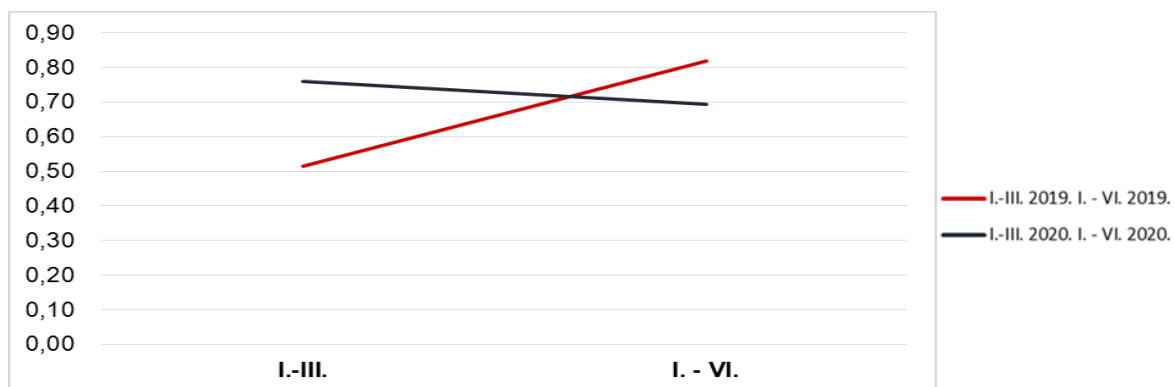
Grafikon 6.6. Koeficijent vlastitog financiranja, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent vlastitog financiranja u 2019. godini postepeno pada, da bi se vrijednost počela povećavati u 2020. godini, te za prvih šest mjeseci 2020. godine iznosi 0,43, kao i početkom 2019. godine. Navedeno se može povezati s povećanjem vrijednosti dugotrajne imovine u bilanci u odnosu na 2019. godinu. Poduzeće se financira sa 43% vlastitog kapitala.

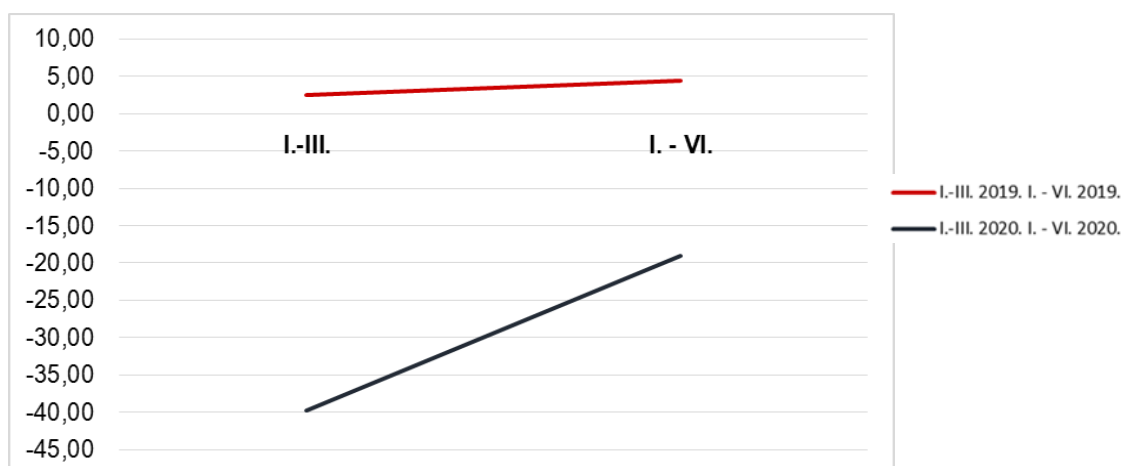
Grafikon 6.7. Koeficijent financiranja, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent financiranja u prvih šest mjeseci 2019. godine se povećava i iznosi 0,82, da bi se u 2020. godini smanjivao i za prvih šest mjeseci iznosi 0,69, što je povezano s gubitkom ostvarenim poslovanjem u 2020. godini.

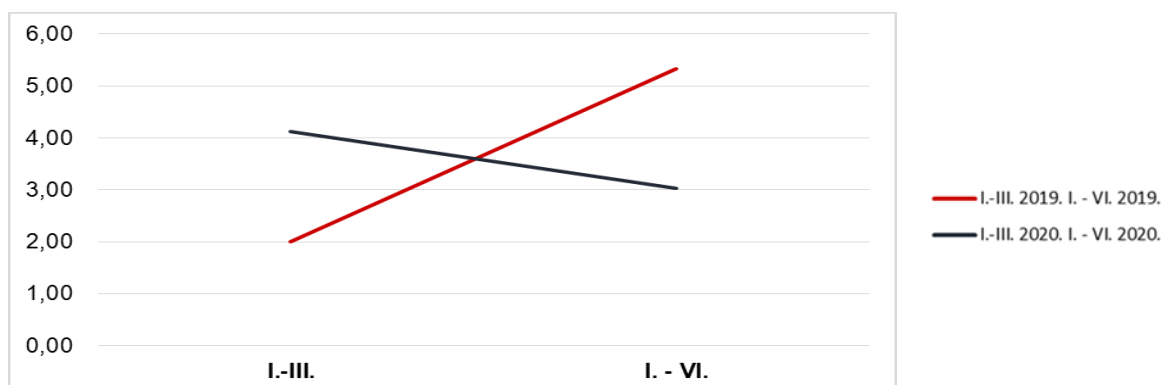
Grafikon 6.8. Koeficijent pokriva troškova kamata, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent pokriće troškova kamata u 2020. godini ima negativni predznak zbog ostvarenog gubitka u poslovanju. U promatranom razdoblju, za prvih šest mjeseci 2020. godine u odnosu na 2019. godinu rashodi kamata povećali su se za 7,25%.

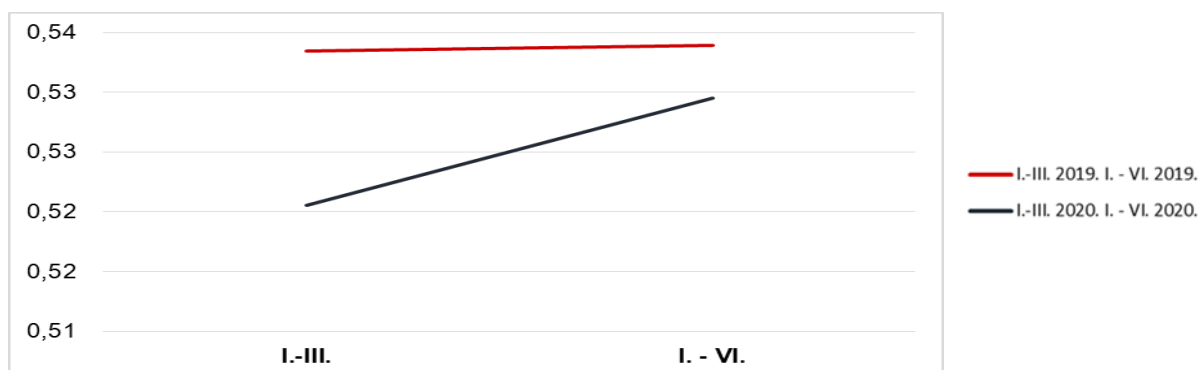
Grafikon 6.9. Faktor zaduženosti, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Faktor zaduženosti se u 2019. godini povećava, te u prvih šest mjeseci iznosi 5,32, no i 2020. godini njegova vrijednost pada, te za prvih šest mjeseci iznosi 3,03. Posljedica smanjenja je smanjenje ukupnih obveza za 15,24%, povećanje amortizacije za 2,60%, ali i povećanja zadržane dobiti za 106,32% u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Grafikon 6.10. Stupanj pokrića I., INA d.d.

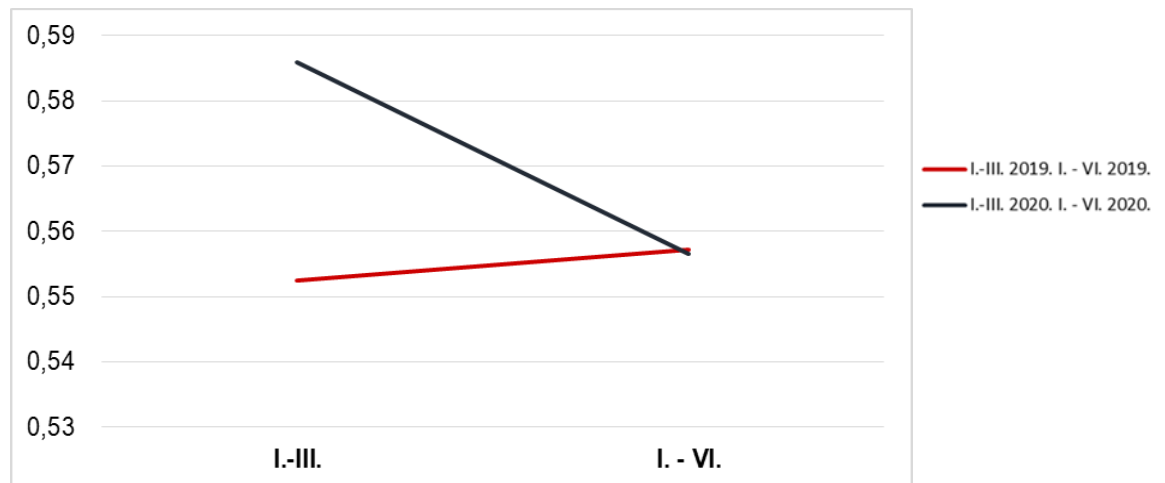

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Stupanj pokrića I. jednak je za prvih šest mjeseci 2019. godine kao i u 2020. godini i iznosi 0,53. Vidljivo je da je u prva tri mjeseca 2020. bilježio lagani pad na 0,52. Za razliku od stupnja pokrića I., stupanj pokrića II. bilježi porast u 2019. godini, taj trend se nastavlja i

početkom 2020. godine, ali za prvih šest mjeseci u 2020. godini njegova vrijednost se smanjuje i iznosi 0,56, kao i za isto razdoblje u 2019.

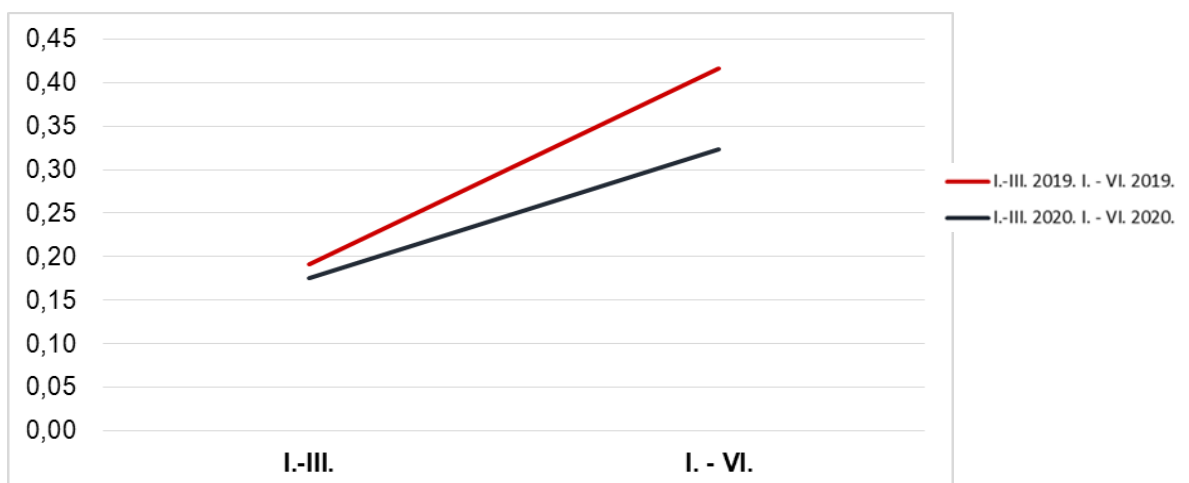
Grafikon 6.11. Stupanj pokrića II., INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Grafičkim prikazom od 6.12. do 6.15. prikazano je kretanje koeficijenata aktivnosti.

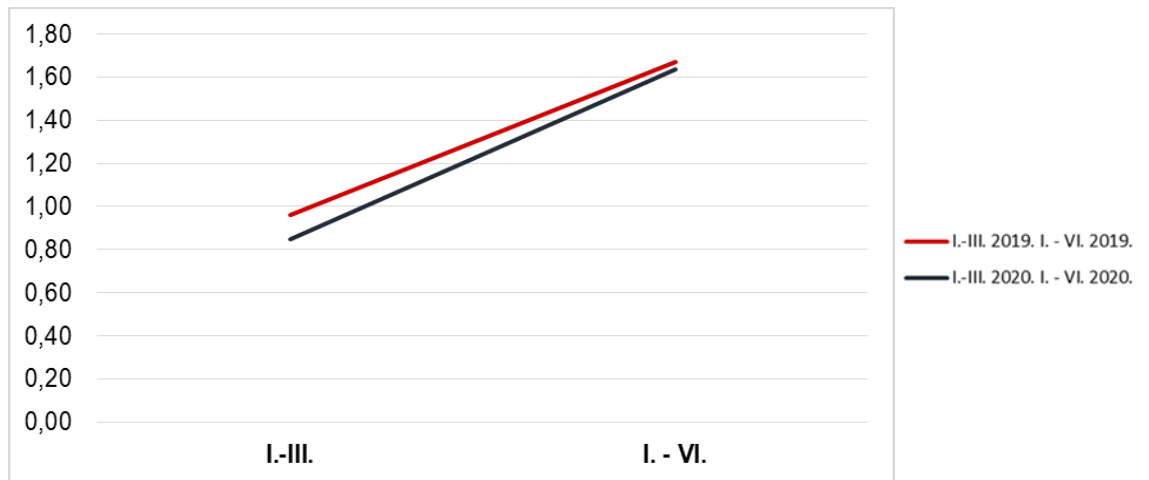
Grafikon 6.12. Koeficijent obrtaja ukupne imovine, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent obrta ukupne imovine za prvih šest mjeseci 2020. godine smanjio se za 23,81% u odnosu na isto promatrano razdoblje 2019. godine i iznosi 0,32. Smanjenje je povezano sa smanjenjem ukupne imovine za 5,70% i ukupnih prihoda za 26,29% u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

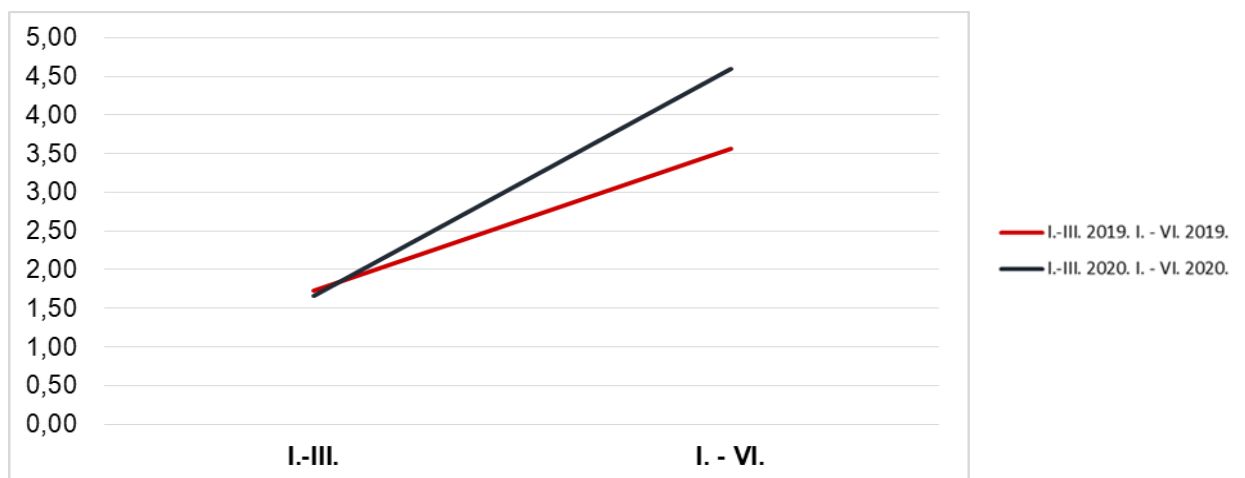
Grafikon 6.13. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine za prvih šest mjeseci 2020. smanjio se u odnosu na 2019. (1,67) i iznosi 1,64. Navedeno je, osim zbog smanjenja ukupnih prihoda, povezano i sa smanjenjem kratkotrajne imovine u 2020. godini.

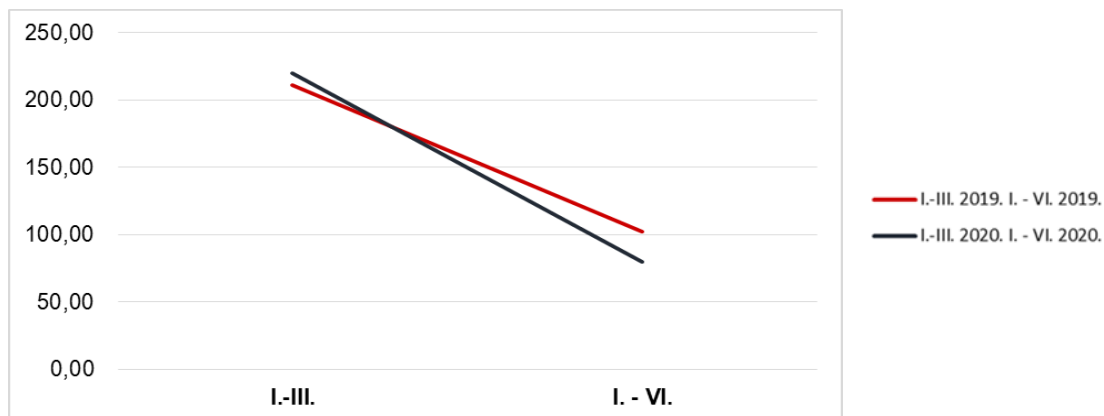
Grafikon 6.14. Koeficijent obrta potraživanja, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Koeficijent obrta potraživanja bilježi porast u 2020. godini (4,59) u odnosu na 2019. godinu (3,57) za 28,57%. Potraživanja poduzeća u 2020. godini su se smanjila za 25,46% u odnosu na 2019. godinu, a prihodi od prodaje za 27,34%.

Grafikon 6.15. Trajanje naplate potraživanja u danima, INA d.d.

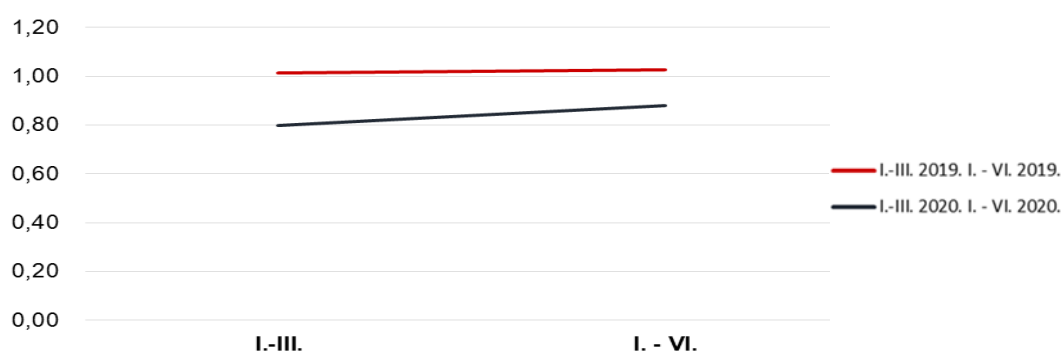
Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Pokazatelj ima tendenciju smanjenja u odnosu na 2019. godinu. Poduzeću je u 2020. godini potrebno oko 80 dana kako bi naplatila svoja potraživanja, dok je u 2019. godini bilo potrebno 102 dana.

Pokazatelji ekonomičnosti poslovanja i financiranja smatraju se parcijalnim pokazateljima ekonomičnosti, budući da se sagledava utjecaj parcijalnih ekonomičnosti na ukupno poslovanje. U pravilu trebaju biti veći od 1. Pokazatelji poduzeća u 2019. godini bili su veći od 1, no u 2020. padaju ispod preporučene vrijednosti.

Grafičkim prikazom od 6.16. do 6.18. prikazano je kretanje koeficijenata ekonomičnosti.

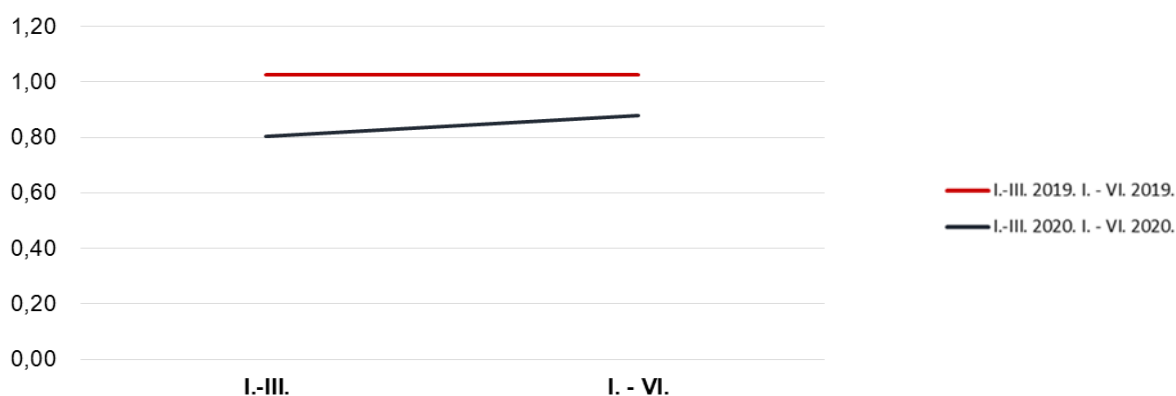
Grafikon 6.16. Ekonomičnost ukupnog poslovanja, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja, u odnosu na 2019. godinu kada je bio iznad 1 (1,01 za prvih šest mjeseci), pada na 0,88. Ukupni prihodi smanjili su se za 26,92%, a ukupni rashodi za 14,95% 2020. godine u odnosu na 2019. udio ukupnih rashoda u 2020. iznosi 113,48%, za razliku od 2019. kada je iznosio 97,50%.

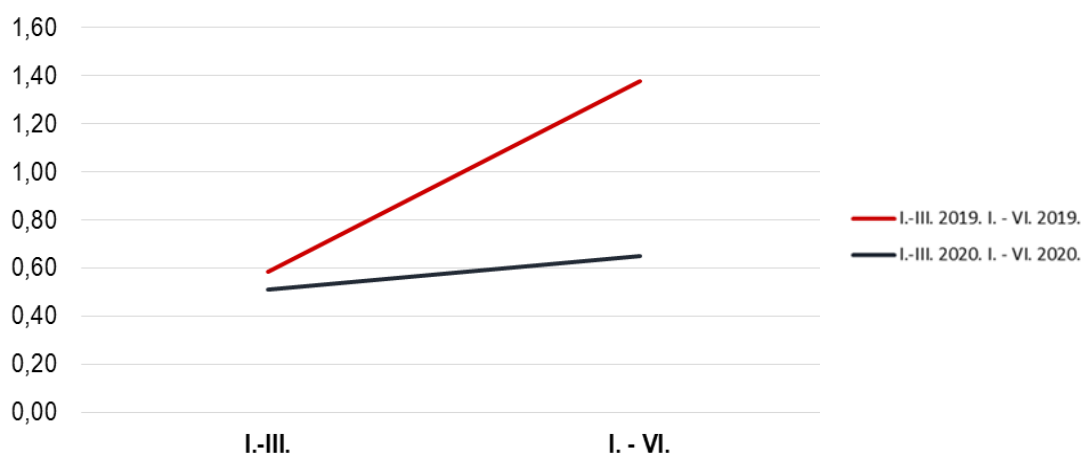
Grafikon 6.17. Ekonomičnost poslovanja, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja kreće se kao i pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja, smanjuje se u 2020. godini (0,88) u odnosu na 2019. godinu (1,03) za prvih šest mjeseci. Na smanjenje pokazatelja utjecaj ima smanjenje prihoda od prodaje i rashoda.

Grafikon 6.18. Ekonomičnost financiranja, INA d.d.

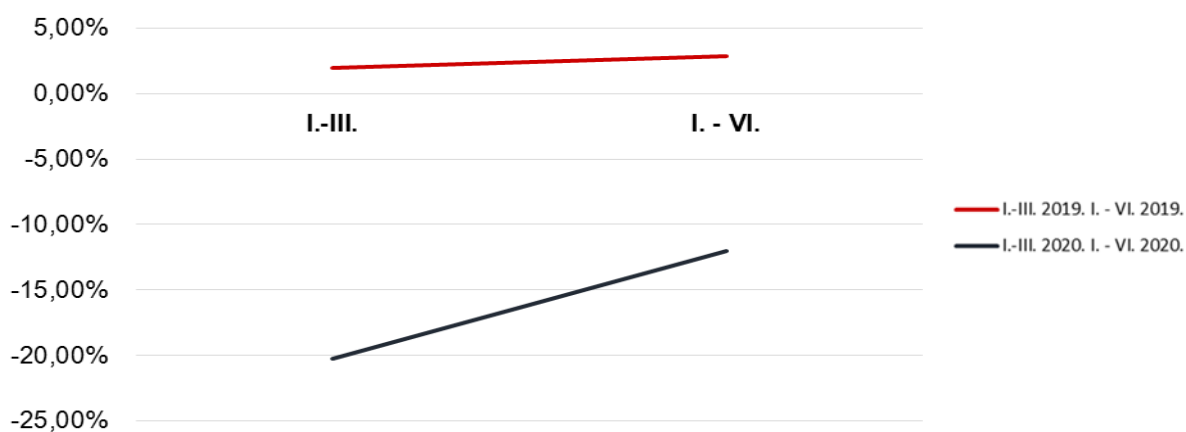

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja, kao i prethodna dva pokazatelja, u 2020. godini bilježi smanjenje vrijednosti i iznosi 0,65, dok je u 2019. godini iznosio 1,38, što je smanjenje za 52,90%. Financijski prihodi smanjili su se za 32,26%, dok su se financijski rashodi povećali za 43,33% u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Najvažniji pokazatelji profitabilnosti poduzeća su marža profita i rentabilnost imovine. Pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala ukazuje na djelovanje financijske poluge, odnosno kroz usporedbu sa stopom rentabilnosti imovine ukazuje isplati li se poduzeću koristiti tuđim kapitalom ili ne (stopa rentabilnosti vlastitog kapitala treba biti veća od stope rentabilnosti imovine kako bi se poduzeću isplatilo koristiti tuđim kapitalom). Grafičkim prikazom od 6.19. do 6.23. prikazano je kretanje koeficijenata profitabilnosti.

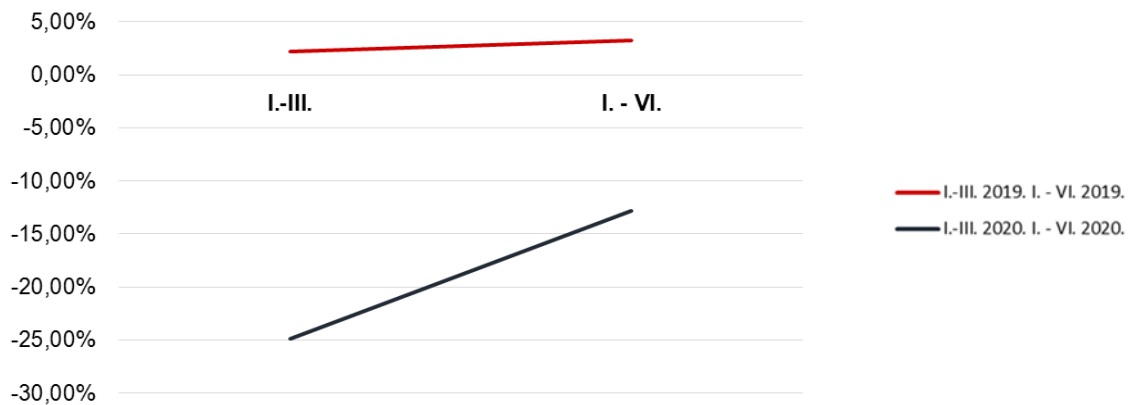
Grafikon 6.19. Neto marža profita, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

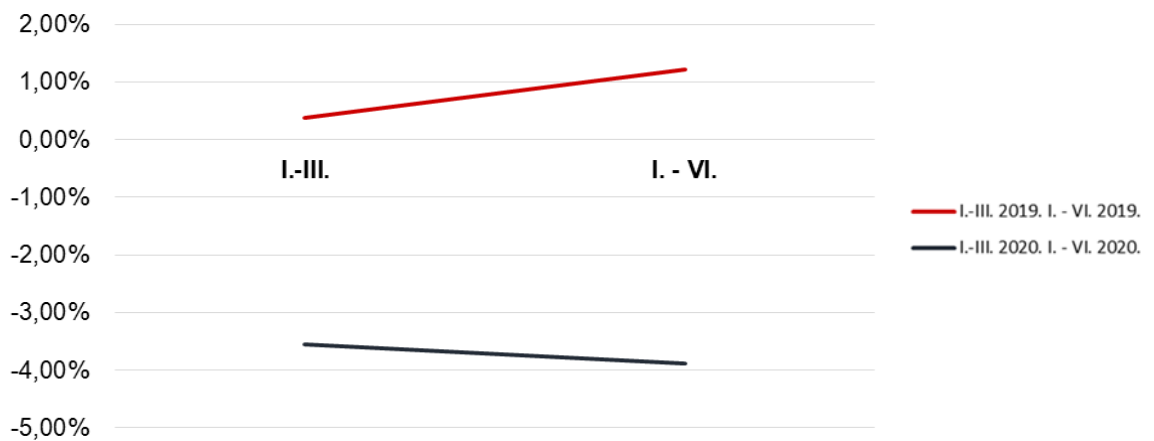
Vrijednost pokazatelja neto marže profita u 2019. godini se polako povećava, no u 2020. godini je negativan zbog poslovanja s gubitkom, iako je vidljivo njegovo povećanje za prvih šest mjeseci 2020. godine. Isto kao i pokazatelj neto marže profita, vrijednost bruto pokazatelja se u 2019. godini polako povećava, da bi u 2020. imao negativnu vrijednost, ali se za prvih šest mjeseci povećava.

Grafikon 6.20. Bruto marža profita, INA d.d.

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

Grafikon 6.21. Neto rentabilnost imovine, INA d.d.

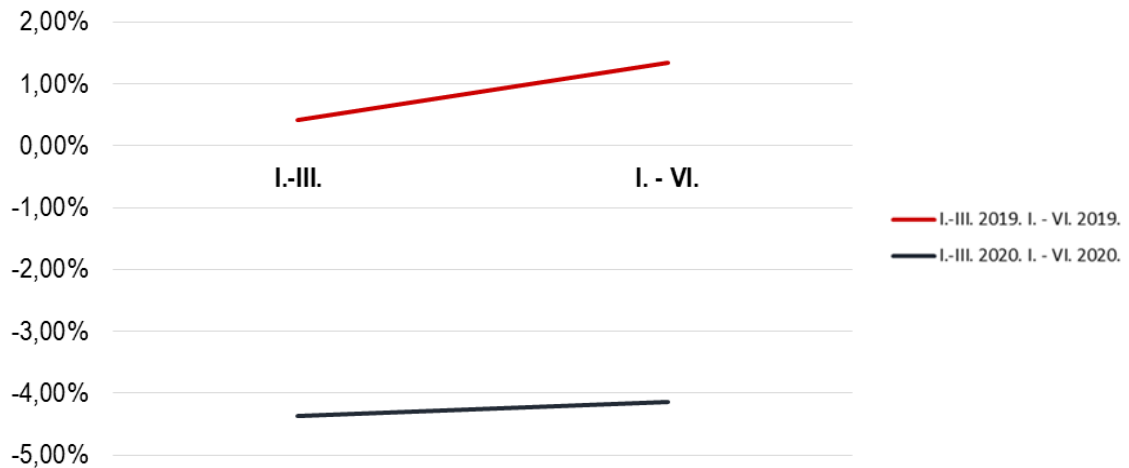

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019. i 2020. godina

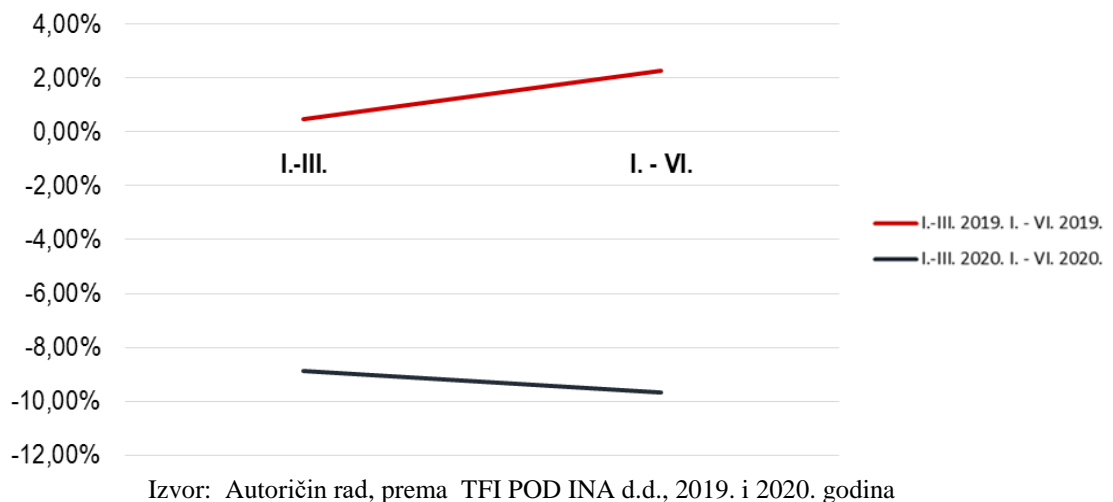
Pokazatelj neto rentabilnosti imovine za prvih šest mjeseci 2019. godine iznosi 1,21%, dok je u 2020. godini negativan i u odnosu na prva tri mjeseca (- 3,56%), za prvih šest mjeseci povećao se na - 3,89%. S druge strane, bruto rentabilnost imovine za prvih šest mjeseci u 2019.

godini iznosi 1,35%, a u 2020. godini je negativan i njegova vrijednost se smanjuje, u odnosu na prva tri mjeseca (- 4,37%), za prvih šest mjeseci iznosi - 4,13%.

Grafikon 6.22. Bruto rentabilnost imovine, INA d.d.

Grafikon 6.23. Rentabilnost vlastitog kapitala, INA d.d.

Pokazatelj za prvih šest mjeseci iznosi 2,24%, dok je u 2020. negativne vrijednosti i u odnosu na prva tri mjeseca (- 8,89%) povećava se na - 9,66%.

Usporedbom financijskih pokazatelja poduzeća uočava se da:

1. Pokazatelji likvidnosti nisu u preporučenim okvirima. Koeficijent ubrzane likvidnosti po pravilu trebao bi biti ≥ 1 , dok je i u 2019. (0,47) i u 2020. (0,29) bio daleko ispod 1. Koeficijent tekuće likvidnosti po pravilu trebao bi biti ≥ 2 , no i on je promatranom vremenskom razdoblju ispod 1 (2019. iznosi 0,80, a 2020. 0,72). Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti < 1 , no on je iznad 1 (2019. iznosi 1,79, a 2020. 1,80). Navedeno ukazuje da poduzeće ima problema s likvidnošću.
2. Vrijednosti statičkih pokazatelja zaduženosti, koeficijent zaduženosti se smanjuje u odnosu na prvih šest mjeseci 2019., dok se koeficijent vlastitog financiranja povećava u 2020. godini za prvih šest mjeseci. Vrijednosti koeficijenta pokriće troškova kamata u 2019. godini ukazuju da poduzeće ostvaruje dobit, dok u 2020. godini ukazuju da ostvaruje gubitak. Faktor zaduženosti također bilježi smanjenje vrijednosti koeficijenta i to za 43%. Stupanj pokrića I. i II. trebali bi biti > 1 , no oni su i za 2019. i 2020. godinu ispod 1., odnosno 0,53 i 0,56. Navedeno ukazuje da se poduzeće 2020. financira s 30% tuđeg kapitala, dok se 43% financira putem vlastitog kapitala.
3. Koeficijent obrtaja ukupne i kratkotrajne imovine bilježi smanjene vrijednosti u 2020. u odnosu na 2019. godine. Ukupna imovina se u 2020. godini obrnula u proizvodnom procesu 32%, a kratkotrajna imovina se u držala vezana u operativnom ciklusu 1,64. Koeficijent obrta potraživanja povećava se u 2020. godini smanjujući prosječno trajanje naplate, te se i dani za naplatu potraživanja u 2020. godini smanjuju na 80 dana.
4. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća u 2020. godini padaju ispod 1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja i poslovanja smanjuje se na 0,88, a koeficijent financiranja na 0,65.
5. Pokazatelji profitabilnosti u 2020. godini su negativni što ukazuje na poslovanje s gubitkom.

7. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Industrija nafte (INA) je srednje velika europska kompanija. Radi se o dioničkom društvu čiji su većinski vlasnici Grupa MOL i Republika Hrvatska te privatni investitori. INA se bavi istraživanjima i proizvodnjom nafte i plina te se preradom i prodajom nafte, naftnih proizvoda i plina. INA grupa se sastoji od nekoliko poduzeća koja se bave i dodatnim poslovima, poput usluga bušenja, remonta, gradnje naftovoda, plinovoda, raznih procesnih postrojenja te ugostiteljskim i turističkim uslugama. Osim toga, ulaže i u infrastrukturu potrebnu za razvoj alternativnih goriva. Broj maloprodajnih mjesta, odnosno benzinskih crpki, je više od 400, što INA-ina maloprodajna mjesta čini najdostupnijima na tržištu. Uz visoku dostupnost, visoka je i kvaliteta goriva, čime održavaju tržišnu konkurentnost, uz uvođenje raznih noviteta u poslovanje.

Za uspješno poslovanje tako velikog poduzeća potrebno je kvalitetno upravljanje poduzećem, koje zahtjeva proces planiranja poslovanja, postavljanje ciljeva, kreiranje proizvoda i ponuda te sveukupna organizacija ljudi i proizvodnje te vođenje procesa i osoblja. Upravljanje se mora odnositi na sve sastavnice poduzeća, od financija, marketinga i proizvodnje te mora biti simultano na svim sastavnicama poduzeća. Učinkovitost sustava upravljanja poduzećem pospješuje i sustav upravljanja rizicima, odnosno neizvjesnim ishodima nekih planiranih događaja. Upravo kvaliteta upravljanja rizicima omogućuje održavanje konkurentnosti na tržištu i zaštitu poduzeća od gubitaka i prilagodbu na promjene i osiguravanje razvoja i dobiti. Sam proces upravljanja rizicima podrazumijeva identifikaciju rizika kako bi se predvidjeli izazovi i odgovori na izazove, u svrhu izbjegavanja gubitaka u poslovanju u situacijama poput pandemije.

Pojava brzo prenosivog i visoko zaraznog korona virusa krajem 2019. godine u Kini uzrokovala je brojne promjene za većinu poduzeća, pa tako i za INA-u. Nepoznati virus je uzrokovao niz mjera zaštite građana, budući da su posljedice oboljenja od korona virusa brojne i nepoznate. Socijalno distanciranje je dovelo do potpunog *lockdowna*, što je utjecalo na smanjenu potrošnju goriva.

Glavni cilj ovog diplomskog rada je analiza utjecaja pandemije na poslovanje INA-e, temeljem raznih financijskih pokazatelja koji su sadržani u financijskim izvještajima. Navedena

analiza je temeljena na prva tri, odnosno prvih šest mjeseci 2019. godine te na istom vremenskom razdoblju 2020. godine, kad je započela pandemija koronom. U radu su definirani potrebni financijski pokazatelji koji su važni za procjenu utjecaja pandemije na poslovanje. To su pokazatelji likvidnosti, koji mjere sposobnost i sigurnost poslovanja organizacije, zatim pokazatelji zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti i rentabilnosti.

Za dobivanje odgovora na istraživačko pitanje definiranja razlika u poslovanju korištene su horizontalna i vertikalna analiza u definiranom vremenskom intervalu (u prilogu rada). Uočava se da je u 2019. godini INA poslovala mnogo uspješnije nego u 2020. godini. Poduzeće je u 2019. godini poslovalo s dobiti, a 2020. godine s gubitkom. U 2020. godini ukupna imovina poduzeća smanjuje se za 5,70%, kratkotrajna imovina se smanjuje za 25,37%, a dugotrajna se imovina povećava za 0,83%. Udio kratkotrajne imovine u bilanci iznosi 19,66%, dok je dugotrajne 80,04%. Stavka novca čini 1,08% bilance u 2020. godini, odnosno smanjio se za 65,10%.

Ukupne obveze poduzeća smanjuju se 15,24%, od čega se dugoročne obveze povećavaju za 16,54%, a kratkoročne smanjuju za 17,03%. Kapital i rezerve u 2020. godini čine 51,63% bilance, a u odnosu na 2019. godinu smanjile su se za 3,63%. Unatoč ostvarenom gubitku, zadržana dobit povećava se za 106,32%. Rezerviranja poduzeća smanjuju se za 3,63%, a odgođena plaćanja se povećavaju za 153,19%.

Ukupni prihodi smanjuju se za 26,92% u 2020. godini u odnosu na 2019., a ukupni rashodi za 14,95%. Financijski rashodi povećavaju se za 43,33%, a financijski prihodi smanjuju za 32,26% (najveće smanjenje bilježi stavka prihodi od ulaganja u udjele poduzetnika unutar grupe, 60,32%). Amortizacija poduzeća povećava se za 2,60% te čini 11,53% udjela. Gubitak poduzeća čini 12,72% udjela.

Što se tiče preporuka za daljnje poslovanje, one su usmjerene na uvođenje određenih noviteta u poslovanje kojima bi održali konkurentnost, zadržali postojeće potrošače i privukli nove. Primjerice, za postojeće članove INA kluba uvesti određene pogodnosti uz kupnju goriva u određenim vrijednosti. Osim toga, potrebno je povisiti cijene goriva kako bi se djelomično povećala dobit, no potrebno je zadržati i zadovoljstvo potrošača jer ono mora biti nit vodilja svakog poduzeća. U planiranju poslovanje poduzeća za iduću godinu je potrebno kvalitetno

planirati moguće rizike te unaprijediti poslovanje. Potrebno je prati nova ulaganja, prošlogodišnja kvalitetno iskoristiti, pratiti dobit te ostvariti kvalitetan marketing i prepoznatljivost, a sam menadžment mora razmišljati o novim trendovima na tržištu i o potrebama potrošača. Potrebno je i pravilna preraspodjela troškova i niz pametnih ulaganja, ali i inovativan i kreativan pristup poslovanju i rješavanju izazova. Sve odluke u narednim godinama je potrebno temeljiti na točnim izračunima poput navedenih u radu, kako bi se ostvarila što veća dobit, a gubitci sveli na minimum.

LITERATURA

ČLANCI:

1. Babić, D., Babić, M., Ćurlin, M. (2020). Kako se sačuvati od stresa za vrijeme pandemije koronom. *Zdravstveni glasnik*, 6 (1), 25-32. Preuzeto s: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=347127 (02.03.2021.)
2. Bedeković, V., Golub D. Suvremeni menadžment u uvjetima globalnog poslovanja. *Praktični menadžment*, 2(3), 57-63. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/76453> (10.12.2020.)
3. Čavrak, V. (2020). Makroekonomija krize COVID-19 i kako pristupiti njenom rješavanju. *EFZG working paper series*, 3, 1-19.
4. Ruža, F, (1990). Upravljanje i rukovođenje poduzećima u novim uvjetima. *Journal of Information and Organizational Sciences*, 14, 161-168. Preuzeto s: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=119041 .
5. Šarman, Z. (1989). Japansko upravljanje poduzećem na prekretnici. *Zbornik radova*, 13, FOI, Varaždin.
6. Udovičić, A., Kadlec, Ž. (2013). Analiza rizika upravljanja poduzećem. *Praktični menadžment*, 4 (1), 50-60. Preuzeto s: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=175103
7. Vince, A. (2020). COVID-19, pet mjeseci kasnije. *Liječnički vjesnik*, 142 (3-4), 55-63. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/238504> .
8. Žager, L. (2001). Financijski pokazatelji – Revizija. *Serijske publikacije*, 6 (3-4), 89-106.
9. Žager, L. (2006). Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja. *Računovodstvo i financije*, 52 (4), 16 – 21.

KNJIGE:

1. Barković, D. (2011). *Uvod u operacijski menadžment, II. dopunjeno izdanje*. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.
2. Galloway, L., Rowbotham, F., Azhashemi, M. (2000). *Operations Management in Context*. Oxford: Butterworth-Heinemann.

3. Gulin, D., Žager, L. (2006). *Računovodstvo*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
4. Lazibat, T. (2009). *Upravljanje kvalitetom*. Zagreb: Znanstvena knjiga.
5. Tipurić, D. (2007). *Nadzorni odbor i korporativno upravljanje*. Zagreb: Sinergija nakladništvo d.o.o.
6. Žager, K., Mamić-Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia d.o.o.
7. Žager, K., Vašiček, V., Žager, L. (...) (2007). *Računovodstvo za neračunovođe – osnove računovodstva, IV. Izdanje*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

INTERNETSKI IZVORI:

1. INA. Službena stranica poduzeća. <https://www.ina.hr/>
2. Plavi tim. Službena stranica poduzeća. <https://plavitim.hr/>
3. Poduzetništvo 16/2001. <http://www.poslovniforum.hr/management/rjecnik.asp>
4. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Službena stranica Zavoda: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/covid-19-o-rizicima-prijenosa-testiranju-i-zastiti/>.

OSTALO:

1. Gregov, Z. i Ćorić, G. (2014). *Dinamičko poduzetništvo* (Skripta). Zagreb: Veleučilište VERN'.
2. Kosić, D. (2015). *Analiza tržišta naftnih derivata u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2007. do 2012. godine* (Diplomski rad). Zagreb: Sveučilište u Zgrebu.
3. Kujundžić, L. (2017). *Usporedna analiza poslovanja Prerada-Cetina d.o.o. s usporedivim poduzećima iz EU* (Završni rad). Split: Sveučilište u Splitu.
4. Mašović, M. (2018). *Upravljanje poduzećem u dinamičkoj okolini: Korporativno građanstvo kao izazov vodstva* (Diplomski rad). Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.

5. Narodne novine (2015). *Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja*. Preuzeto s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html (10.2.2021.)
6. Narodne Novine (2016). *Zakon o računovodstvu*. Preuzeto s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_12_05_1144.html. (10.2.2021.)
7. Narodne Novine (2017). *Zakon o reviziji*. Preuzeto s <https://www.zakon.hr/z/417/Zakon-o-reviziji> (10.2.2021.)
8. Narodne Novine (2017). *Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti*. Preuzeto s <https://www.zakon.hr/z/1067/Zakon-o-za%C5%A1titi-pu%C4%8Danstva-od-zaraznih-bolesti> (10.2.2021.)
9. Srića, V. (2011). *Menadžment rizika*. Šibenik: Veleučilište u Šibeniku.
10. Šipić, N., Najdanović, Z. (2012). *Osnove poduzetništva (Skripta)*. Zagreb: Visoka poslovna škola Zagreb.

POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

POPIS SLIKA

Slika 2.1. Prikaz sustava poduzeća, unutarnjih i vanjskih čimbenika.....	8
Slika 2.2. Upravljanje rizicima – faze	11
Slika 2.3. <i>Enterprise Risk Management</i> (ERM).....	12

POPIS TABLICA

Tablica 4.1. SWOT analiza poslovanja INA-e.....	23
Tablica 5.1. Pokazatelji likvidnosti	31
Tablica 5.2. Pokazatelji zaduženosti	32
Tablica 5.3. Pokazatelji aktivnosti	32
Tablica 5.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	33
Tablica 5.5. Pokazatelji profitabilnosti	34
Tablica 6.1. Odnosne veličine pokazatelja likvidnosti poduzeća (000000) INA d.d.	36
Tablica 6.2. Financijski pokazatelji likvidnosti poduzeća INA d.d.	36
Tablica 6.3. Odnosne veličine pokazatelja zaduženosti poduzeća (000000), INA d.d.	38
Tablica 6.4. Financijski pokazatelji zaduženosti poduzeća INA d.d.....	38
Tablica 6.5. Odnosne veličine pokazatelja aktivnosti poduzeća (000000), INA d.d.	39
Tablica 6.6. Financijski pokazatelji aktivnosti poduzeća INA d.d.....	40
Tablica 6.7. Odnosne veličine pokazatelja ekonomičnosti poduzeća (000000), INA d.d.	41
Tablica 6.8. Financijski pokazatelji ekonomičnosti poduzeća INA d.d.	41
Tablica 6.9. Odnosne veličine pokazatelja profitabilnosti poduzeća INA d.d.	42
Tablica 6.10. Financijski pokazatelji profitabilnosti poduzeća INA d.d.....	42

POPIS GRAFIKONOVA

Grafikon 6.1. Koeficijent trenutne likvidnosti, INA d.d.	44
Grafikon 6.2. Koeficijent ubrzane likvidnosti, INA d.d.....	44
Grafikon 6.3. Koeficijent tekuće likvidnosti, INA d.d.	45
Grafikon 6.4. Koeficijent financijske stabilnosti, INA d.d.	45
Grafikon 6.5. Koeficijent zaduženosti, INA d.d.	46
Grafikon 6.6. Koeficijent vlastitog financiranja, INA d.d.....	46

Grafikon 6.7. Koeficijent financiranja, INA d.d.	47
Grafikon 6.8. Koeficijent pokrića troškova kamata, INA d.d.	47
Grafikon 6.9. Faktor zaduženosti, INA d.d.	48
Grafikon 6.10. Stupanj pokrića I., INA d.d.	48
Grafikon 6.11. Stupanj pokrića II., INA d.d.	49
Grafikon 6.12. Koeficijent obrtaja ukupne imovine, INA d.d.	49
Grafikon 6.13. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, INA d.d.	50
Grafikon 6.14. Koeficijent obrta potraživanja, INA d.d.	50
Grafikon 6.15. Trajanje naplate potraživanja u danima, INA d.d.	51
Grafikon 6.16. Ekonomičnost ukupnog poslovanja, INA d.d.	52
Grafikon 6.17. Ekonomičnost poslovanja, INA d.d.	52
Grafikon 6.18. Ekonomičnost financiranja, INA d.d.	53
Grafikon 6.19. Neto marža profita, INA d.d.	53
Grafikon 6.20. Bruto marža profita, INA d.d.	54
Grafikon 6.21. Neto rentabilnost imovine, INA d.d.	54
Grafikon 6.22. Bruto rentabilnost imovine, INA d.d.	55
Grafikon 6.23. Rentabilnost vlastitog kapitala, INA d.d.	55

PRILOZI

Prilog 1.

Tablica 1.1. Bilanca organizacije INA d.d., 31.03.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte, d.d., Zagreb			
Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja
AKTIVA		PASIVA	
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	A) KAPITAL I REZERVE	12.439.000.000
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.872.000.000	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	500.000.000	II. KAPITALNE REZERVE	0
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver	224.000.000	III. REZERVE IZ DOBITI	1.297.000.000
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	17.000.000	1. Zakonske rezerve	99.000.000
3. Nematerijalna imovina u pripremi	245.000.000	2. Ostale rezerve	1.198.000.000
4. Ostala nematerijalna imovina	14.000.000	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.274.000.000	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	165.000.000
1. Zemljište	1.005.000.000	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	165.000.000
2. Građevinski objekti	4.614.000.000	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.934.000.000
3. Postrojenja i oprema	2.228.000.000	1. Zadržana dobit	1.934.000.000
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	228.000.000	2. Preneseni gubitak	0
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	165.000.000	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	43.000.000
6. Materijalna imovina u pripremi	2.692.000.000	1. Dobit poslovne godine	43.000.000
7. Ostala materijalna imovina	342.000.000	2. Gubitak poslovne godine	0
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.475.000.000	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	1.960.000.000	B) REZERVIRANJA	3.933.000.000
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	855.000.000	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	94.000.000
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	134.000.000	2. Rezerviranja za započete sudske sporove	32.000.000
4. Ulaganja u vrijednosne papire	4.000.000	3. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.231.000.000
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	4. Druga rezerviranja	576.000.000
6. Ostala dugotrajna financijska imovina	515.000.000		
IV. POTRAŽIVANJA	550.000.000		
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	11.000.000		
3. Potraživanja od kupaca	46.000.000	C) DUGOROČNE OBVEZE	322.000.000
4. Ostala potraživanja	493.000.000	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	225.000.000
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.073.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	54.000.000
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.199.000.000	3. Ostale dugoročne obveze	43.000.000
I. ZALIHE	1.942.000.000		
1. Sirovine i materijal	424.000.000		
2. Proizvodnja u tijeku	804.000.000		
3. Gotovi proizvodi	397.000.000		
4. Trgovačka roba	314.000.000	D) KRATKOROČNE OBVEZE	4.310.000.000
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	3.000.000	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	347.000.000
II. POTRAŽIVANJA	1.755.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	284.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	263.000.000	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	43.000.000
2. Potraživanja od kupaca	1.411.000.000	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	1.125.000.000
3. Ostala potraživanja	81.000.000	5. Obveze za predujmove	37.000.000
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	77.000.000	6. Obveze prema dobavljačima	1.305.000.000
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	18.000.000	7. Obveze prema zaposlenicima	39.000.000
2. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	0	8. Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	994.000.000
3. Ulaganja u vrijednosne papire	27.000.000	9. Ostale kratkoročne obveze	136.000.000
4. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.000.000		
5. Ostala financijska imovina	29.000.000		
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	425.000.000		
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	53.000.000	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA	120.000.000
E) UKUPNO AKTIVA	21.124.000.000	F) UKUPNO – PASIVA	21.124.000.000
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0

Izvor: Autor, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 2.

Tablica 1.2. Bilanca poduzeća INA d.d., 30.06.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb			
Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja
AKTIVA		PASIVA	
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	A) KAPITAL I REZERVE	11.376.000.000
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.856.000.000	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	435.000.000	II. KAPITALNE REZERVE	0
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver	125.000.000	III. REZERVE IZ DOBITI	1.350.000.000
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	25.000.000	1. Zakonske rezerve	166.000.000
3. Nematerijalna imovina u pripremi	272.000.000	5. Ostale rezerve	1.184.000.000
4. Ostala nematerijalna imovina	13.000.000	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.332.000.000	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	207.000.000
1. Zemljište	1.005.000.000	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	207.000.000
2. Građevinski objekti	4.549.000.000	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	617.000.000
3. Postrojenja i oprema	2.223.000.000	1. Zadržana dobit	617.000.000
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	247.000.000	2. Preneseni gubitak	0
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	33.000.000	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	202.000.000
6. Materijalna imovina u pripremi	2.864.000.000	1. Dobit poslovne godine	202.000.000
7. Ostala materijalna imovina	411.000.000	2. Gubitak poslovne godine	0
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.516.000.000	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	1.983.000.000		
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	815.000.000		
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	140.000.000		
4. Ulaganja u vrijednosne papire	4.000.000	B) REZERVIRANJA	3.705.000.000
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	58.000.000
6. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0	3. Rezerviranja za započete sudske sporove	7.000.000
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	567.000.000	4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.071.000.000
IV. POTRAŽIVANJA	532.000.000	5. Druga rezerviranja	569.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	11.000.000		
2. Potraživanja od kupaca	44.000.000		
3. Ostala potraživanja	477.000.000	C) DUGOROČNE OBVEZE	393.000.000
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.041.000.000	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	220.000.000
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	5.594.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	131.000.000
I. ZALIHE	2.782.000.000	3. Ostale dugoročne obveze	42.000.000
1. Sirovine i materijal	688.000.000		
2. Proizvodnja u tijeku	1.297.000.000		
3. Gotovi proizvodi	653.000.000		
4. Trgovačka roba	140.000.000	D) KRATKOROČNE OBVEZE	6.977.000.000
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	4.000.000	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	318.000.000
II. POTRAŽIVANJA	2.056.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	275.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	292.000.000	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	42.000.000
2. Potraživanja od kupaca	1.693.000.000	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	2.287.000.000
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	2.000.000	5. Obveze za predujmove	38.000.000
4. Potraživanja od države i drugih institucija	7.000.000	6. Obveze prema dobavljačima	1.819.000.000
5. Ostala potraživanja	62.000.000	7. Obveze prema zaposlenicima	38.000.000
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	97.000.000	8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	747.000.000
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	20.000.000	9. Obveze s osnovne udjela u rezultatu	1.250.000.000
2. Ulaganja u vrijednosne papire	26.000.000	10. Ostale kratkoročne obveze	163.000.000
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.000.000		
4. Ostala financijska imovina	48.000.000		
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	659.000.000		
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	48.000.000	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA	47.000.000
E) UKUPNO AKTIVA	22.498.000.000	F) UKUPNO – PASIVA	22.498.000.000
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 3.

Tablica 1.3. Bilanca poduzeća INA d.d., 31.03.2020.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb			
Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja
AKTIVA		PASIVA	
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	A) KAPITAL I REZERVE	11.018.000.000
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	17.290.000.000	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	425.000.000	II. KAPITALNE REZERVE	0
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke,	149.000.000	III. REZERVE IZ DOBITI	1.402.000.000
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	10.000.000	1. Zakonske rezerve	166.000.000
3. Nematerijalna imovina u pripremi	266.000.000	2. Ostale rezerve	1.236.000.000
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.723.000.000	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0
1. Zemljište	1.004.000.000	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	143.000.000
2. Građevinski objekti	4.461.000.000	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	143.000.000
3. Postrojenja i oprema	2.753.000.000	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.273.000.000
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	252.000.000	1. Zadržana dobit	1.273.000.000
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	376.000.000	2. Preneseni gubitak	0
6. Materijalna imovina u pripremi	2.340.000.000	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-800.000.000
7. Ostala materijalna imovina	537.000.000	1. Dobit poslovne godine	0
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.485.000.000	2. Gubitak poslovne godine	800.000.000
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.089.000.000	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	706.000.000		
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	173.000.000	B) REZERVIRANJA	3.905.000.000
7. Ulaganja u vrijednosne papire	22.000.000	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	19.000.000
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	2. Rezerviranja za započete sudske sporove	2.000.000
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	488.000.000	3. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.310.000.000
IV. POTRAŽIVANJA	529.000.000	4. Druga rezerviranja	574.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	9.000.000		
3. Potraživanja od kupaca	36.000.000	C) DUGOROČNE OBVEZE	1.129.000.000
4. Ostala potraživanja	484.000.000	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	198.000.000
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.128.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	246.000.000
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.511.000.000	3. Obveze prema bankama i drugim financijskim	647.000.000
I. ZALIHE	1.494.000.000	4. Ostale dugoročne obveze	38.000.000
1. Sirovine i materijal	409.000.000		
2. Proizvodnja u tijeku	579.000.000	D) KRATKOROČNE OBVEZE	5.709.000.000
3. Gotovi proizvodi	397.000.000	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	233.000.000
4. Trgovačka roba	109.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	315.000.000
II. POTRAŽIVANJA	1.731.000.000	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	94.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	297.000.000	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	3.117.000.000
2. Potraživanja od kupaca	1.341.000.000	5. Obveze za predujmove	36.000.000
3. Potraživanja od države i drugih institucija	6.000.000	6. Obveze prema dobavljačima	1.098.000.000
4. Ostala potraživanja	87.000.000	7. Obveze prema zaposlenicima	36.000.000
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	218.000.000	8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	424.000.000
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	36.000.000	9. Ostale kratkoročne obveze	356.000.000
2. Ulaganja u vrijednosne papire	45.000.000		
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	2.000.000		
4. Ostala financijska imovina	135.000.000		
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	1.068.000.000		
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I	82.000.000	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD	122.000.000
E) UKUPNO AKTIVA	21.883.000.000	F) UKUPNO – PASIVA	21.883.000.000
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 4.

Tablica 1.4. Bilanca poduzeća INA d.d., 30.06.2020.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb			
Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	Naziv pozicije	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja
AKTIVA		PASIVA	
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	A) KAPITAL I REZERVE	10.963.000.000
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.996.000.000	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	383.000.000	II. KAPITALNE REZERVE	0
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver	101.000.000	III. REZERVE IZ DOBITI	1.385.000.000
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	14.000.000	1. Zakonske rezerve	166.000.000
3. Nematerijalna imovina u pripremi	268.000.000	2. Ostale rezerve	1.219.000.000
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.504.000.000	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0
1. Zemljište	1.002.000.000	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	174.000.000
2. Građevinski objekti	4.379.000.000	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	174.000.000
3. Postrojenja i oprema	2.690.000.000	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.273.000.000
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	262.000.000	1. Zadržana dobit	1.273.000.000
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	354.000.000	2. Preneseni gubitak	0
6. Materijalna imovina u pripremi	2.301.000.000	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-869.000.000
7. Ostala materijalna imovina	516.000.000	1. Dobit poslovne godine	0
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.593.000.000	2. Gubitak poslovne godine	869.000.000
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.090.000.000	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	736.000.000		
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	213.000.000	B) REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	3.905.000.000
4. Ulaganja u vrijednosne papire	21.000.000	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	19.000.000
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	3. Rezerviranja za započete sudske sporove	1.000.000
6. Ostala dugotrajna financijska imovina	526.000.000	4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.322.000.000
IV. POTRAŽIVANJA	521.000.000	6. Druga rezerviranja	563.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	9.000.000		
2. Potraživanja od kupaca	33.000.000	C) DUGOROČNE OBVEZE	458.000.000
3. Ostala potraživanja	479.000.000	1. Obveze za zajmove, depozite i slično	422.000.000
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	995.000.000	2. Ostale dugoročne obveze	36.000.000
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.175.000.000		
I. ZALIHE	2.277.000.000	D) KRATKOROČNE OBVEZE	5.789.000.000
1. Sirovine i materijal	985.000.000	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	157.000.000
2. Proizvodnja u tijeku	629.000.000	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	320.000.000
3. Gotovi proizvodi	504.000.000	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	95.000.000
4. Trgovačka roba	159.000.000	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	2.711.000.000
II. POTRAŽIVANJA	1.408.000.000	5. Obveze za predujmove	32.000.000
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	189.000.000	6. Obveze prema dobavljačima	1.311.000.000
2. Potraživanja od kupaca	1.089.000.000	7. Obveze prema zaposlenicima	33.000.000
3. Potraživanja od države i drugih institucija	15.000.000	8. Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	783.000.000
4. Ostala potraživanja	115.000.000	9. Ostale kratkoročne obveze	347.000.000
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	260.000.000		
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	36.000.000	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA	119.000.000
2. Ulaganja u vrijednosne papire	64.000.000	F) UKUPNO – PASIVA	21.234.000.000
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	1.000.000	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0
4. Ostala financijska imovina	159.000.000		
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	230.000.000		
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI	63.000.000		
E) UKUPNO AKTIVA	21.234.000.000		
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0		

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 5.

Tablica 1.5. Račun dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 31.03.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte, d.d., Zagreb	
Naziv pozicije	Tromjesečje
I. POSLOVNI PRIHODI	3.991.000.000
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	635.000.000
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3.290.000.000
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	3.000.000
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.000.000
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	60.000.000
II. POSLOVNI RASHODI	3.890.000.000
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	523.000.000
2. Materijalni troškovi	2.498.000.000
a) Troškovi sirovina i materijala	169.000.000
b) Troškovi prodane robe	1.917.000.000
c) Ostali vanjski troškovi	412.000.000
3. Troškovi osoblja	187.000.000
a) Neto plaće i nadnice	113.000.000
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	48.000.000
c) Doprinosi na plaće	26.000.000
4. Amortizacija	373.000.000
5. Ostali troškovi	217.000.000
6. Vrijednosna usklađenja	50.000.000
a) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	50.000.000
7. Rezerviranja	42.000.000
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	56.000.000
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	2.000.000
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-16.000.000
8. Ostali poslovni rashodi	0
III. FINANCIJSKI PRIHODI	35.000.000
1. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	6.000.000
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000
3. Ostali prihodi s osnove kamata	1.000.000
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	16.000.000
IV. FINANCIJSKI RASHODI	60.000.000
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.000.000
2. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	34.000.000
3. Tečajne razlike i drugi rashodi	24.000.000
4. Ostali financijski rashodi	1.000.000
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	23.000.000
IX. UKUPNI PRIHODI	4.026.000.000
X. UKUPNI RASHODI	3.973.000.000
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	53.000.000
1. Dobit prije oporezivanja	53.000.000
2. Gubitak prije oporezivanja	0
XII. POREZ NA DOBIT	10.000.000
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43.000.000
1. Dobit razdoblja	43.000.000
2. Gubitak razdoblja	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)	
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43.000.000
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	44.000.000
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	14.000.000
2. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	30.000.000
III. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	44.000.000
IV. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	87.000.000

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 6.

Tablica 1.6. Račun dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 30.06.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb		
Naziv pozicije	Tekuće razdoblje	
	Kumulativ	Tromjesečje
I. POSLOVNI PRIHODI	9.228.000.000	5.237.000.000
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	1.500.000.000	865.000.000
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	7.568.000.000	4.278.000.000
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	6.000.000	3.000.000
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	16.000.000	13.000.000
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	138.000.000	78.000.000
II. POSLOVNI RASHODI	9.010.000.000	5.120.000.000
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-247.000.000	-770.000.000
2. Materijalni troškovi	7.698.000.000	5.200.000.000
a) Troškovi sirovina i materijala	2.055.000.000	1.886.000.000
b) Troškovi prodane robe	4.667.000.000	2.750.000.000
c) Ostali vanjski troškovi	976.000.000	564.000.000
3. Troškovi osoblja	446.000.000	259.000.000
a) Neto plaće i nadnice	264.000.000	151.000.000
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	121.000.000	73.000.000
c) Doprinosi na plaće	61.000.000	35.000.000
4. Amortizacija	768.000.000	395.000.000
5. Ostali troškovi	474.000.000	257.000.000
6. Vrijednosna usklađenja	79.000.000	29.000.000
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	79.000.000	29.000.000
7. Rezerviranja	-208.000.000	-250.000.000
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	20.000.000	-36.000.000
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	-23.000.000	-25.000.000
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-199.000.000	-183.000.000
d) Druga rezerviranja	-6.000.000	-6.000.000
8. Ostali poslovni rashodi	0	0
III. FINANIJSKI PRIHODI	124.000.000	89.000.000
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	63.000.000	63.000.000
2. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	1.000.000	0
3. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	6.000.000
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	5.000.000
5. Ostali prihodi s osnove kamata	2.000.000	1.000.000
6. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	34.000.000	14.000.000
IV. FINANIJSKI RASHODI	90.000.000	30.000.000
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.000.000	1.000.000
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.000.000	2.000.000
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	67.000.000	33.000.000
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	18.000.000	-6.000.000
5. Ostali financijski rashodi	1.000.000	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	5.000.000
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	18.000.000	0
IX. UKUPNI PRIHODI	9.352.000.000	5.331.000.000
X. UKUPNI RASHODI	9.118.000.000	5.150.000.000
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	234.000.000	181.000.000
1. Dobit prije oporezivanja	234.000.000	181.000.000
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	32.000.000	22.000.000
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202.000.000	159.000.000
1. Dobit razdoblja	202.000.000	159.000.000
2. Gubitak razdoblja	0	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)		
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202.000.000	159.000.000
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	72.000.000	28.000.000
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	0	-14.000.000
2. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	72.000.000	42.000.000
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	72.000.000	28.000.000
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	274.000.000	187.000.000

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 7.

Tablica 1.7. Račun dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 31.03.2020.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb	
Naziv pozicije	Tromjesečje
I. POSLOVNI PRIHODI	3.754.000.000
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	583.000.000
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3.124.000.000
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	10.000.000
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.000.000
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	34.000.000
II. POSLOVNI RASHODI	4.669.000.000
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	532.000.000
2. Materijalni troškovi	3.221.000.000
a) Troškovi sirovina i materijala	1.229.000.000
b) Troškovi prodane robe	1.558.000.000
c) Ostali vanjski troškovi	434.000.000
3. Troškovi osoblja	171.000.000
a) Neto plaće i nadnice	102.000.000
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	45.000.000
c) Doprinosi na plaće	24.000.000
4. Amortizacija	384.000.000
5. Ostali troškovi	215.000.000
6. Vrijednosna usklađenja	140.000.000
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	140.000.000
7. Rezerviranja	6.000.000
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	30.000.000
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-20.000.000
f) Druga rezerviranja	-4.000.000
8. Ostali poslovni rashodi	0
III. FINANIJSKI PRIHODI	70.000.000
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	6.000.000
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	14.000.000
7. Ostali prihodi s osnove kamata	1.000.000
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	43.000.000
10. Ostali financijski prihodi	6.000.000
IV. FINANIJSKI RASHODI	137.000.000
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.000.000
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	23.000.000
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	101.000.000
7. Ostali financijski rashodi	12.000.000
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	5.000.000
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	
IX. UKUPNI PRIHODI	3.829.000.000
X. UKUPNI RASHODI	4.806.000.000
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-977.000.000
1. Dobit prije oporezivanja	0
2. Gubitak prije oporezivanja	-977.000.000
XII. POREZ NA DOBIT	-177.000.000
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-800.000.000
1. Dobit razdoblja	0
2. Gubitak razdoblja	-800.000.000
1. Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje	
2. Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje	
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)	
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-800.000.000
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	-76.000.000
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	22.000.000
3. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske	-98.000.000
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	-76.000.000
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-876.000.000

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 8.

Tablica 1.8. Račun dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 30.06.2020.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb		
Naziv pozicije	Tekuće razdoblje	
	Kumulativ	Tromjeseče
1	5	6
I. POSLOVNI PRIHODI	6.705.000.000	2.951.000.000
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	901.000.000	318.000.000
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	5.720.000.000	2.596.000.000
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	17.000.000	7.000.000
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	8.000.000	5.000.000
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	59.000.000	25.000.000
II. POSLOVNI RASHODI	7.626.000.000	2.955.000.000
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	375.000.000	-157.000.000
2. Materijalni troškovi	5.646.000.000	2.425.000.000
a) Troškovi sirovina i materijala	2.724.000.000	1.495.000.000
b) Troškovi prodane robe	1.940.000.000	382.000.000
c) Ostali vanjski troškovi	982.000.000	548.000.000
3. Troškovi osoblja	354.000.000	183.000.000
a) Neto plaće i nadnice	210.000.000	108.000.000
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	95.000.000	50.000.000
c) Doprinosi na plaće	49.000.000	25.000.000
4. Amortizacija	788.000.000	404.000.000
5. Ostali troškovi	403.000.000	186.000.000
6. Vrijednosna usklađenja	143.000.000	3.000.000
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	96.000.000	96.000.000
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	47.000.000	-93.000.000
7. Rezerviranja	-83.000.000	-89.000.000
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	4.000.000	-26.000.000
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	-3.000.000	-3.000.000
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-73.000.000	-53.000.000
f) Druga rezerviranja	-11.000.000	-7.000.000
8. Ostali poslovni rashodi	0	0
III. FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	84.000.000	14.000.000
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	25.000.000	25.000.000
2. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	1.000.000	1.000.000
3. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	11.000.000	5.000.000
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s	10.000.000	-4.000.000
5. Ostali prihodi s osnove kamata	2.000.000	1.000.000
6. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	22.000.000	-21.000.000
7. Ostali financijski prihodi	13.000.000	7.000.000
IV. FINANCIJSKI RASHODI	129.000.000	-6.000.000
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	3.000.000	2.000.000
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	43.000.000	22.000.000
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	71.000.000	-30.000.000
7. Ostali financijski rashodi	12.000.000	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	45.000.000	40.000.000
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI	6.834.000.000	3.005.000.000
X. UKUPNI RASHODI	7.755.000.000	2.949.000.000
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-921.000.000	56.000.000
1. Dobit prije oporezivanja	0	56.000.000
2. Gubitak prije oporezivanja	-921.000.000	0
XII. POREZ NA DOBIT	-52.000.000	125.000.000
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-869.000.000	-69.000.000
1. Dobit razdoblja	0	0
2. Gubitak razdoblja	-869.000.000	-69.000.000
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)		
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-869.000.000	-69.000.000
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	-62.000.000	14.000.000
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	5.000.000	-17.000.000
3. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske	-67.000.000	31.000.000
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	-62.000.000	14.000.000
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-931.000.000	-55.000.000

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 9.

Tablica 1.9. Horizontalna analiza aktive bilanca poduzeća INA d.d., 31.03.2020.
u odnosu na 31.03.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte, d.d., Zagreb				
Naziv pozicije	I. - III. .2019.	I. - III. .2020.	Iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja 2020./2019.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.872.000.000	17.290.000.000	418.000.000	2,48%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA)	500.000.000	425.000.000	-75.000.000	-15,00%
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke,	224.000.000	149.000.000	-75.000.000	-33,48%
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	17.000.000	10.000.000	-7.000.000	-41,18%
3. Nematerijalna imovina u pripremi	245.000.000	266.000.000	21.000.000	8,57%
4. Ostala nematerijalna imovina	14.000.000	0	-14.000.000	-100,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.274.000.000	11.723.000.000	449.000.000	3,98%
1. Zemljište	1.005.000.000	1.004.000.000	-1.000.000	-0,10%
2. Građevinski objekti	4.614.000.000	4.461.000.000	-153.000.000	-3,32%
3. Postrojenja i oprema	2.228.000.000	2.753.000.000	525.000.000	23,56%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	228.000.000	252.000.000	24.000.000	10,53%
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	165.000.000	376.000.000	211.000.000	127,88%
6. Materijalna imovina u pripremi	2.692.000.000	2.340.000.000	-352.000.000	-13,08%
7. Ostala materijalna imovina	342.000.000	537.000.000	195.000.000	57,02%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	3.475.000.000	3.485.000.000	10.000.000	0,29%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	1.960.000.000	2.089.000.000	129.000.000	6,58%
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	855.000.000	706.000.000	-149.000.000	-17,43%
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	134.000.000	173.000.000	39.000.000	29,10%
4. Ulaganja u vrijednosne papire	4.000.000	22.000.000	18.000.000	450,00%
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	7.000.000	0	0,00%
6. Ostala dugotrajna financijska imovina	515.000.000	488.000.000	-27.000.000	-5,24%
IV. POTRAŽIVANJA	550.000.000	529.000.000	-21.000.000	-3,82%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	11.000.000	9.000.000	-2.000.000	-18,18%
3. Potraživanja od kupaca	46.000.000	36.000.000	-10.000.000	-21,74%
4. Ostala potraživanja	493.000.000	484.000.000	-9.000.000	-1,83%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.073.000.000	1.128.000.000	55.000.000	5,13%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.199.000.000	4.511.000.000	312.000.000	7,43%
I. ZALIHE	1.942.000.000	1.494.000.000	-448.000.000	-23,07%
1. Sirovine i materijal	424.000.000	409.000.000	-15.000.000	-3,54%
2. Proizvodnja u tijeku	804.000.000	579.000.000	-225.000.000	-27,99%
3. Gotovi proizvodi	397.000.000	397.000.000	0	0,00%
4. Trgovačka roba	314.000.000	109.000.000	-205.000.000	-65,29%
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	3.000.000		-3.000.000	-100,00%
II. POTRAŽIVANJA	1.755.000.000	1.731.000.000	-24.000.000	-1,37%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	263.000.000	297.000.000	34.000.000	12,93%
2. Potraživanja od kupaca	1.411.000.000	1.341.000.000	-70.000.000	-4,96%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	0	6.000.000	6.000.000	0,00%
3. Ostala potraživanja	81.000.000	87.000.000	6.000.000	7,41%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	77.000.000	218.000.000	141.000.000	183,12%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	18.000.000	36.000.000	18.000.000	100,00%
2. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	0	0	0	0,00%
3. Ulaganja u vrijednosne papire	27.000.000	45.000.000	18.000.000	66,67%
4. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.000.000	2.000.000	-1.000.000	-33,33%
5. Ostala financijska imovina	29.000.000	135.000.000	106.000.000	365,52%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	425.000.000	1.068.000.000	643.000.000	151,29%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I	53.000.000	82.000.000	29.000.000	54,72%
E) UKUPNO AKTIVA	21.124.000.000	21.883.000.000	759.000.000	3,59%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 10.

Tablica 1.10. Horizontalna analiza pasive bilanca poduzeća INA d.d., 31.03.2020.

u odnosu na 31.03.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte, d.d., Zagreb				
Naziv pozicije	I. - III. .2019.	I. - III. .2020.	Iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja 2020./2019.
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	12.439.000.000	11.018.000.000	-1.421.000.000	-11,42%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000	9.000.000.000	0	0,00%
II. KAPITALNE REZERVE	0	0	0	0,00%
III. REZERVE IZ DOBITI	1.297.000.000	1.402.000.000	105.000.000	8,10%
1. Zakonske rezerve	99.000.000	166.000.000	67.000.000	67,68%
2. Ostale rezerve	1.198.000.000	1.236.000.000	38.000.000	3,17%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0	0	0,00%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	165.000.000	143.000.000	-22.000.000	-13,33%
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	165.000.000	143.000.000	-22.000.000	-13,33%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.934.000.000	1.273.000.000	-661.000.000	-34,18%
1. Zadržana dobit	1.934.000.000	1.273.000.000	-661.000.000	-34,18%
2. Preneseni gubitak	0	0	0	0,00%
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	43.000.000	-800.000.000	-843.000.000	-1960,47%
1. Dobit poslovne godine	43.000.000	0	-43.000.000	-100,00%
2. Gubitak poslovne godine	0	800.000.000	800.000.000	100,00%
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0	0	0,00%
B) REZERVIRANJA	3.933.000.000	3.905.000.000	-28.000.000	-0,71%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	94.000.000	19.000.000	-75.000.000	-79,79%
2. Rezerviranja za započete sudske sporove	32.000.000	2.000.000	-30.000.000	-93,75%
3. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.231.000.000	3.310.000.000	79.000.000	2,45%
4. Druga rezerviranja	576.000.000	574.000.000	-2.000.000	-0,35%
C) DUGOROČNE OBVEZE	322.000.000	1.129.000.000	807.000.000	250,62%
1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	225.000.000	198.000.000	-27.000.000	-12,00%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	54.000.000	246.000.000	192.000.000	355,56%
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim	0	647.000.000	647.000.000	100,00%
3. Ostale dugoročne obveze	43.000.000	38.000.000	-5.000.000	-11,63%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	4.310.000.000	5.709.000.000	1.399.000.000	32,46%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	347.000.000	233.000.000	-114.000.000	-32,85%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	284.000.000	315.000.000	31.000.000	10,92%
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	43.000.000	94.000.000	51.000.000	118,60%
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	1.125.000.000	3.117.000.000	1.992.000.000	177,07%
5. Obveze za predujmove	37.000.000	36.000.000	-1.000.000	-2,70%
6. Obveze prema dobavljačima	1.305.000.000	1.098.000.000	-207.000.000	-15,86%
7. Obveze prema zaposlenicima	39.000.000	36.000.000	-3.000.000	-7,69%
8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	994.000.000	424.000.000	-570.000.000	-57,34%
9. Ostale kratkoročne obveze	136.000.000	356.000.000	220.000.000	161,76%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD	120.000.000	122.000.000	2.000.000	1,67%
F) UKUPNO – PASIVA	21.124.000.000	21.883.000.000	759.000.000	3,59%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 11.

Tablica 1.11. Horizontalna analiza aktive bilanca poduzeća INA d.d., 30.06.2020.
u odnosu na 30.06.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb				
Naziv pozicije	I. - VI. 2019.	I. - VI. 2020.	Iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja 2020./2019.
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.856.000.000	16.996.000.000	140.000.000	0,83%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	435.000.000	383.000.000	-52.000.000	-11,95%
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver	125.000.000	101.000.000	-24.000.000	-19,20%
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	25.000.000	14.000.000	-11.000.000	-44,00%
3. Nematerijalna imovina u pripremi	272.000.000	268.000.000	-4.000.000	-1,47%
4. Ostala nematerijalna imovina	13.000.000	0	-13.000.000	-100,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.332.000.000	11.504.000.000	172.000.000	1,52%
1. Zemljište	1.005.000.000	1.002.000.000	-3.000.000	-0,30%
2. Građevinski objekti	4.549.000.000	4.379.000.000	-170.000.000	-3,74%
3. Postrojenja i oprema	2.223.000.000	2.690.000.000	467.000.000	21,01%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	247.000.000	262.000.000	15.000.000	6,07%
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	33.000.000	354.000.000	321.000.000	972,73%
6. Materijalna imovina u pripremi	2.864.000.000	2.301.000.000	-563.000.000	-19,66%
7. Ostala materijalna imovina	411.000.000	516.000.000	105.000.000	25,55%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	3.516.000.000	3.593.000.000	77.000.000	2,19%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	1.983.000.000	2.090.000.000	107.000.000	5,40%
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	815.000.000	736.000.000	-79.000.000	-9,69%
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	140.000.000	213.000.000	73.000.000	52,14%
4. Ulaganja u vrijednosne papire	4.000.000	21.000.000	17.000.000	425,00%
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	7.000.000	0	0,00%
6. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0	0	0	0,00%
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	567.000.000	526.000.000	-41.000.000	-7,23%
IV. POTRAŽIVANJA	532.000.000	521.000.000	-11.000.000	-2,07%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	11.000.000	9.000.000	-2.000.000	-18,18%
2. Potraživanja od kupaca	44.000.000	33.000.000	-11.000.000	-25,00%
3. Ostala potraživanja	477.000.000	479.000.000	2.000.000	0,42%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.041.000.000	995.000.000	-46.000.000	-4,42%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	5.594.000.000	4.175.000.000	-1.419.000.000	-25,37%
I. ZALIHE	2.782.000.000	2.277.000.000	-505.000.000	-18,15%
1. Sirovine i materijal	688.000.000	985.000.000	297.000.000	43,17%
2. Proizvodnja u tijeku	1.297.000.000	629.000.000	-668.000.000	-51,50%
3. Gotovi proizvodi	653.000.000	504.000.000	-149.000.000	-22,82%
4. Trgovačka roba	140.000.000	159.000.000	19.000.000	13,57%
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	4.000.000	0	-4.000.000	-100,00%
II. POTRAŽIVANJA	2.056.000.000	1.408.000.000	-648.000.000	-31,52%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	292.000.000	189.000.000	-103.000.000	-35,27%
2. Potraživanja od kupaca	1.693.000.000	1.089.000.000	-604.000.000	-35,68%
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	2.000.000	0	-2.000.000	-100,00%
4. Potraživanja od države i drugih institucija	7.000.000	15.000.000	8.000.000	114,29%
5. Ostala potraživanja	62.000.000	115.000.000	53.000.000	85,48%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	97.000.000	260.000.000	163.000.000	168,04%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	20.000.000	36.000.000	16.000.000	80,00%
2. Ulaganja u vrijednosne papire	26.000.000	64.000.000	38.000.000	146,15%
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.000.000	1.000.000	-2.000.000	-66,67%
4. Ostala financijska imovina	48.000.000	159.000.000	111.000.000	231,25%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	659.000.000	230.000.000	-429.000.000	-65,10%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	48.000.000	63.000.000	15.000.000	31,25%
E) UKUPNO AKTIVA	22.498.000.000	21.234.000.000	-1.264.000.000	-5,62%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 12.

Tablica 1.12. Horizontalna analiza aktive bilanca poduzeća INA d.d., 30.06.2020.

u odnosu na 30.06.2019.

Obveznik: INA - Industrija nafte d.d., Zagreb				
Naziv pozicije	I. - VI. 2019.	I. - VI. 2020.	Iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja 2020./2019.
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	11.376.000.000	10.963.000.000	-413.000.000	-3,63%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000	9.000.000.000	0	0,00%
II. KAPITALNE REZERVE	0	0	0	0,00%
III. REZERVE IZ DOBITI	1.350.000.000	1.385.000.000	35.000.000	2,59%
1. Zakonske rezerve	166.000.000	166.000.000	0	0,00%
5. Ostale rezerve	1.184.000.000	1.219.000.000	35.000.000	2,96%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0	0	0,00%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	207.000.000	174.000.000	-33.000.000	-15,94%
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	207.000.000	174.000.000	-33.000.000	-15,94%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	617.000.000	1.273.000.000	656.000.000	106,32%
1. Zadržana dobit	617.000.000	1.273.000.000	656.000.000	106,32%
2. Preneseni gubitak	0	0	0	0,00%
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	202.000.000	-869.000.000	-1.071.000.000	-530,20%
1. Dobit poslovne godine	202.000.000	0	-202.000.000	-100,00%
2. Gubitak poslovne godine	0	869.000.000	869.000.000	0,00%
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0	0	0,00%
B) REZERVIRANJA	3.705.000.000	3.905.000.000	-413.000.000	-3,63%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	58.000.000	19.000.000	-39.000.000	-67,24%
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	7.000.000	1.000.000	-6.000.000	-85,71%
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.071.000.000	3.322.000.000	251.000.000	8,17%
5. Druga rezerviranja	569.000.000	563.000.000	-6.000.000	-1,05%
C) DUGOROČNE OBVEZE	393.000.000	458.000.000	65.000.000	16,54%
1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	220.000.000	0	-220.000.000	-100,00%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	131.000.000	422.000.000	291.000.000	222,14%
3. Ostale dugoročne obveze	42.000.000	36.000.000	-6.000.000	-14,29%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	6.977.000.000	5.789.000.000	-1.188.000.000	-17,03%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	318.000.000	157.000.000	-161.000.000	-50,63%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	275.000.000	320.000.000	45.000.000	16,36%
3. Obveze za zajmove, depozite i slično	42.000.000	95.000.000	53.000.000	126,19%
4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	2.287.000.000	2.711.000.000	424.000.000	18,54%
5. Obveze za predujmove	38.000.000	32.000.000	-6.000.000	-15,79%
6. Obveze prema dobavljačima	1.819.000.000	1.311.000.000	-508.000.000	-27,93%
7. Obveze prema zaposlenicima	38.000.000	33.000.000	-5.000.000	-13,16%
8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	747.000.000	783.000.000	36.000.000	4,82%
9. Obveze s osnove udjela u rezultatu	1.250.000.000		-1.250.000.000	-100,00%
10. Ostale kratkoročne obveze	163.000.000	347.000.000	184.000.000	112,88%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA	47.000.000	119.000.000	72.000.000	153,19%
F) UKUPNO – PASIVA	22.498.000.000	21.234.000.000	-413.000.000	-3,63%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 13.

Tablica 1.13. Vertikalna analiza bilance poduzeća INA d.d., 31.03.2019.

Naziv pozicije	I. - III. .2019.	% udjela	Naziv pozicije	I. - III. .2019.	% udjela
AKTIVA			PASIVA		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,00%	A) KAPITAL I REZERVE	12.439.000.000	58,89%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.872.000.000	79,87%	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000	42,61%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	500.000.000	2,37%	II. KAPITALNE REZERVE	0	0,00%
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke,	224.000.000	1,06%	III. REZERVE IZ DOBITI	1.297.000.000	6,14%
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	17.000.000	0,08%	1. Zakonske rezerve	99.000.000	0,47%
3. Nematerijalna imovina u pripremi	245.000.000	1,16%	2. Ostale rezerve	1.198.000.000	5,67%
4. Ostala nematerijalna imovina	14.000.000	0,07%	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.274.000.000	53,37%	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	165.000.000	0,78%
1. Zemljište	1.005.000.000	4,76%	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	165.000.000	0,78%
2. Građevinski objekti	4.614.000.000	21,84%	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.934.000.000	9,16%
3. Postrojenja i oprema	2.228.000.000	10,55%	1. Zadržana dobit	1.934.000.000	9,16%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	228.000.000	1,08%	2. Preneseni gubitak	0	0,00%
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	165.000.000	0,78%	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	43.000.000	0,20%
6. Materijalna imovina u pripremi	2.692.000.000	12,74%	1. Dobit poslovne godine	43.000.000	0,20%
7. Ostala materijalna imovina	342.000.000	1,62%	2. Gubitak poslovne godine	0	0,00%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	3.475.000.000	16,45%	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0,00%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	1.960.000.000	9,28%			0,00%
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	855.000.000	4,05%	B) REZERVIRANJA	3.933.000.000	18,62%
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	134.000.000	0,63%	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	94.000.000	0,44%
4. Ulaganja u vrijednosne papire	4.000.000	0,02%	2. Rezerviranja za započete sudske sporove	32.000.000	0,15%
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	0,03%	3. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.231.000.000	15,30%
6. Ostala dugotrajna financijska imovina	515.000.000	2,44%	4. Druga rezerviranja	576.000.000	2,73%
IV. POTRAŽIVANJA	550.000.000	2,60%			0,00%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	11.000.000	0,05%			0,00%
3. Potraživanja od kupaca	46.000.000	0,22%	C) DUGOROČNE OBVEZE	322.000.000	1,52%
4. Ostala potraživanja	493.000.000	2,33%	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	225.000.000	1,07%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.073.000.000	5,08%	grupe		0,00%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.199.000.000	19,88%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	54.000.000	0,26%
I. ZALIHE	1.942.000.000	9,19%	3. Obveze prema bankama i drugim financijskim	0	0,00%
1. Sirovine i materijal	424.000.000	2,01%	3. Ostale dugoročne obveze	43.000.000	0,20%
2. Proizvodnja u tijeku	804.000.000	3,81%			0,00%
3. Gotovi proizvodi	397.000.000	1,88%			0,00%
4. Trgovačka roba	314.000.000	1,49%	D) KRATKOROČNE OBVEZE	4.310.000.000	20,40%
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	3.000.000	0,01%	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	347.000.000	1,64%
II. POTRAŽIVANJA	1.755.000.000	8,31%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	284.000.000	1,34%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	263.000.000	1,25%	grupe		0,00%
2. Potraživanja od kupaca	1.411.000.000	6,68%	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	43.000.000	0,20%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	0	0,00%	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	1.125.000.000	5,33%
3. Ostala potraživanja	81.000.000	0,38%	institucijama		0,00%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	77.000.000	0,36%	5. Obveze za predujmove	37.000.000	0,18%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	18.000.000	0,09%	6. Obveze prema dobavljačima	1.305.000.000	6,18%
2. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	0	0,00%	7. Obveze prema zaposlenicima	39.000.000	0,18%
3. Ulaganja u vrijednosne papire	27.000.000	0,13%	8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	994.000.000	4,71%
4. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.000.000	0,01%	9. Ostale kratkoročne obveze	136.000.000	0,64%
5. Ostala financijska imovina	29.000.000	0,14%			0,00%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	425.000.000	2,01%			0,00%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I	53.000.000	0,25%	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD	120.000.000	0,57%
E) UKUPNO AKTIVA	21.124.000.000	100,00%	F) UKUPNO – PASIVA	21.124.000.000	100,00%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 14.

Tablica 1.14. Vertikalna analiza bilance poduzeća INA d.d., 30.06.2019.

Naziv pozicije	I. - VI. 2019.	% udjela	Naziv pozicije	I. - VI. 2019.	% udjela
AKTIVA			PASIVA		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,00%	A) KAPITAL I REZERVE	11.376.000.000	50,56%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.856.000.000	74,92%	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000	40,00%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	435.000.000	1,93%	II. KAPITALNE REZERVE	0	0,00%
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke,	125.000.000	0,56%	III. REZERVE IZ DOBITI	1.350.000.000	6,00%
2. Predjmovi za nabavu nematerijalne imovine	25.000.000	0,11%	1. Zakonske rezerve	166.000.000	0,74%
3. Nematerijalna imovina u pripremi	272.000.000	1,21%	5. Ostale rezerve	1.184.000.000	5,26%
4. Ostala nematerijalna imovina	13.000.000	0,06%	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.332.000.000	50,37%	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	207.000.000	0,92%
1. Zemljište	1.005.000.000	4,47%	1. Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju	207.000.000	0,92%
2. Građevinski objekti	4.549.000.000	20,22%	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	617.000.000	2,74%
3. Postrojenja i oprema	2.223.000.000	9,88%	1. Zadržana dobit	617.000.000	2,74%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	247.000.000	1,10%	2. Preneseni gubitak	0	0,00%
5. Predjmovi za materijalnu imovinu	33.000.000	0,15%	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	202.000.000	0,90%
6. Materijalna imovina u pripremi	2.864.000.000	12,73%	1. Dobit poslovne godine	202.000.000	0,90%
7. Ostala materijalna imovina	411.000.000	1,83%	2. Gubitak poslovne godine	0	0,00%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.516.000.000	15,63%	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0,00%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	1.983.000.000	8,81%			
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	815.000.000	3,62%			
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	140.000.000	0,62%			
4. Ulaganja u vrijednosne papire	4.000.000	0,02%	B) REZERVIRANJA	3.705.000.000	16,47%
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	0,03%	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	58.000.000	0,26%
6. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0	0,00%	3. Rezerviranja za započete sudske sporove	7.000.000	0,03%
7. Ostala dugotrajna finansijska imovina	567.000.000	2,52%	4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.071.000.000	13,65%
IV. POTRAŽIVANJA	532.000.000	2,36%	5. Druga rezerviranja	569.000.000	2,53%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	11.000.000	0,05%			
2. Potraživanja od kupaca	44.000.000	0,20%			
3. Ostala potraživanja	477.000.000	2,12%	C) DUGOROČNE OBVEZE	393.000.000	1,75%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.041.000.000	4,63%	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	220.000.000	0,98%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	5.594.000.000	24,86%	grupe		
I. ZALIHE	2.782.000.000	12,37%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	131.000.000	0,58%
1. Sirovine i materijal	688.000.000	3,06%	3. Ostale dugoročne obveze	42.000.000	0,19%
2. Proizvodnja u tijeku	1.297.000.000	5,76%			
3. Gotovi proizvodi	653.000.000	2,90%			
4. Trgovačka roba	140.000.000	0,62%	D) KRATKOROČNE OBVEZE	6.977.000.000	31,01%
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	4.000.000	0,02%	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	318.000.000	1,41%
II. POTRAŽIVANJA	2.056.000.000	9,14%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	275.000.000	1,22%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	292.000.000	1,30%	grupe		
2. Potraživanja od kupaca	1.693.000.000	7,53%	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	42.000.000	0,19%
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	2.000.000	0,01%	4. Obveze prema bankama i drugim finansijskim	2.287.000.000	10,17%
4. Potraživanja od države i drugih institucija	7.000.000	0,03%	5. Obveze za predjmove	38.000.000	0,17%
5. Ostala potraživanja	62.000.000	0,28%	6. Obveze prema dobavljačima	1.819.000.000	8,09%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	97.000.000	0,43%	7. Obveze prema zaposlenicima	38.000.000	0,17%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	20.000.000	0,09%	8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	747.000.000	3,32%
2. Ulaganja u vrijednosne papire	26.000.000	0,12%	9. Obveze s osnove udjela u rezultatu	1.250.000.000	5,56%
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	3.000.000	0,01%	10. Ostale kratkoročne obveze	163.000.000	0,72%
4. Ostala finansijska imovina	48.000.000	0,21%			
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	659.000.000	2,93%			
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I	48.000.000	0,21%	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD	47.000.000	0,21%
E) UKUPNO AKTIVA	22.498.000.000	100,00%	F) UKUPNO - PASIVA	22.498.000.000	100,00%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 15.

Tablica 1.15. Vertikalna analiza bilance poduzeća INA d.d., 31.03.2020.

Naziv pozicije	I. - III. .2020.	% udjela	Naziv pozicije	I. - III. .2020.	% udjela
AKTIVA			PASIVA		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,00%	A) KAPITAL I REZERVE	11.018.000.000	50,35%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	17.290.000.000	79,01%	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000	41,13%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA)	425.000.000	1,94%	II. KAPITALNE REZERVE	0	0,00%
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke,	149.000.000	0,68%	III. REZERVE IZ DOBITI	1.402.000.000	6,41%
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	10.000.000	0,05%	1. Zakonske rezerve	166.000.000	0,76%
3. Nematerijalna imovina u pripremi	266.000.000	1,22%	2. Ostale rezerve	1.236.000.000	5,65%
4. Ostala nematerijalna imovina	0	0,00%	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.723.000.000	53,57%	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	143.000.000	0,65%
1. Zemljište	1.004.000.000	4,59%	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	143.000.000	0,65%
2. Građevinski objekti	4.461.000.000	20,39%	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.273.000.000	5,82%
3. Postrojenja i oprema	2.753.000.000	12,58%	1. Zadržana dobit	1.273.000.000	5,82%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	252.000.000	1,15%	2. Preneseni gubitak	0	0,00%
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	376.000.000	1,72%	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-800.000.000	-3,66%
6. Materijalna imovina u pripremi	2.340.000.000	10,69%	1. Dobit poslovne godine	0	0,00%
7. Ostala materijalna imovina	537.000.000	2,45%	2. Gubitak poslovne godine	800.000.000	3,66%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	3.485.000.000	15,93%	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0,00%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.089.000.000	9,55%			0,00%
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	706.000.000	3,23%	B) REZERVIRANJA	3.905.000.000	17,84%
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	173.000.000	0,79%	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	19.000.000	0,09%
4. Ulaganja u vrijednosne papire	22.000.000	0,10%	2. Rezerviranja za započete sudske sporove	2.000.000	0,01%
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	0,03%	3. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.310.000.000	15,13%
6. Ostala dugotrajna financijska imovina	488.000.000	2,23%	4. Druga rezerviranja	574.000.000	2,62%
IV. POTRAŽIVANJA	529.000.000	2,42%			0,00%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	9.000.000	0,04%			0,00%
3. Potraživanja od kupaca	36.000.000	0,16%	C) DUGOROČNE OBEVEZE	1.129.000.000	5,16%
4. Ostala potraživanja	484.000.000	2,21%	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	198.000.000	0,90%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	1.128.000.000	5,15%	grupe		0,00%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.511.000.000	20,61%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	246.000.000	1,12%
I. ZALIHE	1.494.000.000	6,83%	3. Obveze prema bankama i drugim financijskim	647.000.000	2,96%
1. Sirovine i materijal	409.000.000	1,87%	3. Ostale dugoročne obveze	38.000.000	0,17%
2. Proizvodnja u tijeku	579.000.000	2,65%			0,00%
3. Gotovi proizvodi	397.000.000	1,81%			0,00%
4. Trgovačka roba	109.000.000	0,50%	D) KRATKOROČNE OBEVEZE	5.709.000.000	26,09%
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		0,00%	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	233.000.000	1,06%
II. POTRAŽIVANJA	1.731.000.000	7,91%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	315.000.000	1,44%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	297.000.000	1,36%	grupe		0,00%
2. Potraživanja od kupaca	1.341.000.000	6,13%	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	94.000.000	0,43%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	6.000.000	0,03%	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	3.117.000.000	14,24%
3. Ostala potraživanja	87.000.000	0,40%	institucijama		0,00%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	218.000.000	1,00%	5. Obveze za predujmove	36.000.000	0,16%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	36.000.000	0,16%	6. Obveze prema dobavljačima	1.098.000.000	5,02%
2. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	0	0,00%	7. Obveze prema zaposlenicima	36.000.000	0,16%
3. Ulaganja u vrijednosne papire	45.000.000	0,21%	8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	424.000.000	1,94%
4. Dani zajmovi, depoziti i slično	2.000.000	0,01%	9. Ostale kratkoročne obveze	356.000.000	1,63%
5. Ostala financijska imovina	135.000.000	0,62%			0,00%
IV. NOVAC U BANCII BLAGAJNI	1.068.000.000	4,88%			0,00%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I	82.000.000	0,37%	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD	122.000.000	0,56%
E) UKUPNO AKTIVA	21.883.000.000	100,00%	F) UKUPNO – PASIVA	21.883.000.000	100,00%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 16.

Tablica 1.16. Vertikalna analiza bilance poduzeća INA d.d., 30.06.2020.

Naziv pozicije	I. - VI. 2020.	% udjela	Naziv pozicije	I. - VI. 2020.	% udjela
AKTIVA			PASIVA		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,00%	A) KAPITAL I REZERVE	10.963.000.000	51,63%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	16.996.000.000	80,04%	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.000.000.000	42,38%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	383.000.000	1,80%	II. KAPITALNE REZERVE	0	0,00%
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke,	101.000.000	0,48%	III. REZERVE IZ DOBITI	1.385.000.000	6,52%
2. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	14.000.000	0,07%	1. Zakonske rezerve	166.000.000	0,78%
3. Nematerijalna imovina u pripremi	268.000.000	1,26%	5. Ostale rezerve	1.219.000.000	5,74%
4. Ostala nematerijalna imovina	0	0,00%	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	11.504.000.000	54,18%	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	174.000.000	0,82%
1. Zemljište	1.002.000.000	4,72%	1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	174.000.000	0,82%
2. Građevinski objekti	4.379.000.000	20,62%	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.273.000.000	6,00%
3. Postrojenja i oprema	2.690.000.000	12,67%	1. Zadržana dobit	1.273.000.000	6,00%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	262.000.000	1,23%	2. Preneseni gubitak	0	0,00%
5. Predujmovi za materijalnu imovinu	354.000.000	1,67%	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-869.000.000	-4,09%
6. Materijalna imovina u pripremi	2.301.000.000	10,84%	1. Dobit poslovne godine	0	0,00%
7. Ostala materijalna imovina	516.000.000	2,43%	2. Gubitak poslovne godine	869.000.000	4,09%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	3.593.000.000	16,92%	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0,00%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.090.000.000	9,84%			
2. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	736.000.000	3,47%			
3. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih	213.000.000	1,00%			
4. Ulaganja u vrijednosne papire	21.000.000	0,10%	B) REZERVIRANJA	3.905.000.000	0,10%
5. Dani zajmovi, depoziti i slično	7.000.000	0,03%	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	19.000.000	0,09%
6. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0	0,00%	3. Rezerviranja za započete sudske sporove	1.000.000	0,00%
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	526.000.000	2,48%	4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	3.322.000.000	15,64%
IV. POTRAŽIVANJA	521.000.000	2,45%	5. Druga rezerviranja	563.000.000	2,65%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	9.000.000	0,04%			
2. Potraživanja od kupaca	33.000.000	0,16%			
3. Ostala potraživanja	479.000.000	2,26%	C) DUGOROČNE OBVEZE	458.000.000	2,16%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	995.000.000	4,69%	1. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	0	0,00%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	4.175.000.000	19,66%	grupe		
I. ZALIHE	2.277.000.000	10,72%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično	422.000.000	1,99%
1. Sirovine i materijal	985.000.000	4,64%	3. Ostale dugoročne obveze	36.000.000	0,17%
2. Proizvodnja u tijeku	629.000.000	2,96%			
3. Gotovi proizvodi	504.000.000	2,37%			
4. Trgovačka roba	159.000.000	0,75%	D) KRATKOROČNE OBVEZE	5.789.000.000	27,26%
5. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0	0,00%	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	157.000.000	0,74%
II. POTRAŽIVANJA	1.408.000.000	6,63%	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar	320.000.000	1,51%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	189.000.000	0,89%	grupe		
2. Potraživanja od kupaca	1.089.000.000	5,13%	3. Obveze za zajmove, depozite i slično	95.000.000	0,45%
3. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	0	0,00%	4. Obveze prema bankama i drugim financijskim	2.711.000.000	12,77%
4. Potraživanja od države i drugih institucija	15.000.000	0,07%	5. Obveze za predujmove	32.000.000	0,15%
5. Ostala potraživanja	115.000.000	0,54%	6. Obveze prema dobavljačima	1.311.000.000	6,17%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	260.000.000	1,22%	7. Obveze prema zaposlenicima	33.000.000	0,16%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar	36.000.000	0,17%	8. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	783.000.000	3,69%
2. Ulaganja u vrijednosne papire	64.000.000	0,30%	9. Obveze s osnovne udjela u rezultatu		0,00%
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	1.000.000	0,00%	10. Ostale kratkoročne obveze	347.000.000	1,63%
4. Ostala financijska imovina	159.000.000	0,75%			
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	230.000.000	1,08%			
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I	63.000.000	0,30%	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD	119.000.000	0,56%
E) UKUPNO AKTIVA	21.234.000.000	100,00%	F) UKUPNO - PASIVA	21.234.000.000	100,00%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%	G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0,00%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 17.

Tablica 1.17. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća, INA d.d., 31.03.2020. u odnosu na 31.03.2019.

Naziv pozicije	I. - III. 2019.	I. - III. 2020.	Iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja 2020./2019.
I. POSLOVNI PRIHODI	3.991.000.000	3.754.000.000	-237.000.000	-5,94%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	635.000.000	583.000.000	-52.000.000	-8,19%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3.290.000.000	3.124.000.000	-166.000.000	-5,05%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	3.000.000	10.000.000	7.000.000	233,33%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.000.000	3.000.000	0	0,00%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	60.000.000	34.000.000	-26.000.000	-43,33%
II. POSLOVNI RASHODI	3.890.000.000	4.669.000.000	779.000.000	20,03%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	523.000.000	532.000.000	9.000.000	1,72%
2. Materijalni troškovi	2.498.000.000	3.221.000.000	723.000.000	28,94%
a) Troškovi sirovina i materijala	169.000.000	1.229.000.000	1.060.000.000	627,22%
b) Troškovi prodane robe	1.917.000.000	1.558.000.000	-359.000.000	-18,73%
c) Ostali vanjski troškovi	412.000.000	434.000.000	22.000.000	5,34%
3. Troškovi osoblja	187.000.000	171.000.000	-16.000.000	-8,56%
a) Neto plaće i nadnice	113.000.000	102.000.000	-11.000.000	-9,73%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	48.000.000	45.000.000	-3.000.000	-6,25%
c) Doprinosi na plaće	26.000.000	24.000.000	-2.000.000	-7,69%
4. Amortizacija	373.000.000	384.000.000	11.000.000	2,95%
5. Ostali troškovi	217.000.000	215.000.000	-2.000.000	-0,92%
6. Vrijednosna usklađenja	50.000.000	140.000.000	90.000.000	180,00%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0,00%
a) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	50.000.000	140.000.000	90.000.000	180,00%
7. Rezerviranja	42.000.000	6.000.000	-36.000.000	-85,71%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	56.000.000	30.000.000	-26.000.000	-46,43%
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	2.000.000	0	-2.000.000	-100,00%
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-16.000.000	-20.000.000	-4.000.000	25,00%
f) Druga rezerviranja	0	-4.000.000	-4.000.000	-1,00%
8. Ostali poslovni rashodi	0	0	0	0,00%
III. FINANIJSKI PRIHODI	35.000.000	70.000.000	35.000.000	100,00%
1. Ostali prihodi s osnovne kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	6.000.000	6.000.000	0	0,00%
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s	12.000.000	14.000.000	2.000.000	16,67%
3. Ostali prihodi s osnovne kamata	1.000.000	1.000.000	0	0,00%
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	16.000.000	43.000.000	27.000.000	168,75%
10. Ostali financijski prihodi	0	6.000.000	6.000.000	1,00%
IV. FINANIJSKI RASHODI	60.000.000	137.000.000	-237.000.000	-5,94%
1. Rashodi s osnovne kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.000.000	1.000.000	0	0,00%
2. Rashodi s osnovne kamata i slični rashodi	34.000.000	23.000.000	-11.000.000	-32,35%
3. Tečajne razlike i drugi rashodi	24.000.000	101.000.000	77.000.000	320,83%
4. Ostali financijski rashodi	1.000.000	12.000.000	11.000.000	1100,00%
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0,00%
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	5.000.000	5.000.000	1,00%
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0,00%
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	23.000.000	0	-23.000.000	-100,00%
IX. UKUPNI PRIHODI	4.026.000.000	3.829.000.000	-197.000.000	-4,89%
X. UKUPNI RASHODI	3.973.000.000	4.806.000.000	-237.000.000	-5,94%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	53.000.000	-977.000.000	-237.000.000	-5,94%
1. Dobit prije oporezivanja	53.000.000	0	-237.000.000	-5,94%
2. Gubitak prije oporezivanja	0	-977.000.000	-237.000.000	-5,94%
XII. POREZ NA DOBIT	10.000.000	-177.000.000	-187.000.000	-1870,00%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43.000.000	-800.000.000	-237.000.000	-5,94%
1. Dobit razdoblja	43.000.000	0	-237.000.000	-5,94%
2. Gubitak razdoblja	0	-800.000.000	-237.000.000	-5,94%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)				
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43.000.000	-800.000.000	-843.000.000	-1960,47%
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	44.000.000	-76.000.000	-120.000.000	-272,73%
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	14.000.000	22.000.000	8.000.000	57,14%
2. Dobit ili gubitak s osnovne naknadnog vrednovanja financijske	30.000.000	-98.000.000	-128.000.000	-426,67%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA		0	0	0,00%
III. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	44.000.000	-76.000.000	-120.000.000	-272,73%
IV. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	87.000.000	-876.000.000	-963.000.000	-1106,90%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 18.

Tablica 1.18. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka, poduzeća INA d.d., 30.06.2020. u odnosu na 30.06.2019.

Naziv pozicije	Tekuće razdoblje		Iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja 2020./2019.
	I. - VI. 2019.	I. - VI. 2020.		
I. POSLOVNI PRIHODI	9.228.000.000	6.705.000.000	-2.523.000.000	-27,34%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	1.500.000.000	901.000.000	-599.000.000	-39,93%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	7.568.000.000	5.720.000.000	-1.848.000.000	-24,42%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	6.000.000	17.000.000	11.000.000	183,33%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	16.000.000	8.000.000	-8.000.000	-50,00%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	138.000.000	59.000.000	-79.000.000	-57,25%
II. POSLOVNI RASHODI	9.010.000.000	7.626.000.000	-1.384.000.000	-15,36%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-247.000.000	375.000.000	622.000.000	-251,82%
2. Materijalni troškovi	7.698.000.000	5.646.000.000	-2.052.000.000	-26,66%
a) Troškovi sirovina i materijala	2.055.000.000	2.724.000.000	669.000.000	32,55%
b) Troškovi prodane robe	4.663.000.000	1.940.000.000	-2.727.000.000	-58,43%
c) Ostali vanjski troškovi	976.000.000	982.000.000	6.000.000	0,61%
3. Troškovi osoblja	446.000.000	354.000.000	-92.000.000	-20,63%
a) Neto plaće i nadnice	264.000.000	210.000.000	-54.000.000	-20,45%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	121.000.000	95.000.000	-26.000.000	-21,49%
c) Doprinosi na plaće	61.000.000	49.000.000	-12.000.000	-19,67%
4. Amortizacija	768.000.000	788.000.000	20.000.000	2,60%
5. Ostali troškovi	474.000.000	403.000.000	-71.000.000	-14,98%
6. Vrijednosna usklađenja	79.000.000	143.000.000	64.000.000	81,01%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	96.000.000	96.000.000	0,00%
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	79.000.000	47.000.000	-32.000.000	-40,51%
7. Rezerviranja	-208.000.000	-83.000.000	125.000.000	-60,10%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	20.000.000	4.000.000	-16.000.000	-80,00%
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	-23.000.000	-3.000.000	20.000.000	-86,96%
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-199.000.000	-73.000.000	126.000.000	-63,32%
d) Druga rezerviranja	-6.000.000	-11.000.000	-5.000.000	-1,00%
8. Ostali poslovni rashodi	0	0	0	0,00%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	124.000.000	84.000.000	-40.000.000	-32,26%
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	63.000.000	25.000.000	-38.000.000	-60,32%
2. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	1.000.000	1.000.000	0	0,00%
3. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	11.000.000	-1.000.000	-8,33%
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	10.000.000	-2.000.000	-16,67%
5. Ostali prihodi s osnove kamata	2.000.000	2.000.000	0	1,00%
6. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	34.000.000	22.000.000	-12.000.000	-35,29%
7. Ostali financijski prihodi	0	13.000.000	13.000.000	100,00%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	90.000.000	129.000.000	39.000.000	43,33%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.000.000	3.000.000	1.000.000	50,00%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.000.000	43.000.000	41.000.000	2050,00%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	67.000.000	71.000.000	4.000.000	0,00%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	18.000.000	12.000.000	-6.000.000	1,00%
5. Ostali financijski rashodi	1.000.000	0	-1.000.000	0,00%
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0,00%
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	45.000.000	45.000.000	0,00%
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0	0,00%
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	18.000.000	0	-18.000.000	-100,00%
IX. UKUPNI PRIHODI	9.352.000.000	6.834.000.000	-2.518.000.000	-26,92%
X. UKUPNI RASHODI	9.118.000.000	7.755.000.000	-1.363.000.000	-14,95%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	234.000.000	-921.000.000	-1.155.000.000	-493,59%
1. Dobit prije oporezivanja	234.000.000	0	-234.000.000	-100,00%
2. Gubitak prije oporezivanja	0	-921.000.000	-921.000.000	-1,00%
XII. POREZ NA DOBIT	32.000.000	-52.000.000	-84.000.000	-262,50%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202.000.000	-869.000.000	-1.071.000.000	0,00%
1. Dobit razdoblja	202.000.000	0	-202.000.000	-100,00%
2. Gubitak razdoblja	0	-869.000.000	-869.000.000	-1,00%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)				
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202.000.000	-869.000.000	-1.071.000.000	-530,20%
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	72.000.000	-62.000.000	-134.000.000	0,00%
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	0	5.000.000	5.000.000	1,00%
2. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	72.000.000	-67.000.000	-139.000.000	-193,06%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0	0	0	0,00%
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	72.000.000	-62.000.000	-134.000.000	-186,11%
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	274.000.000	-931.000.000	-1.205.000.000	-439,78%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 19.

Tablica 1.19. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 31.03.2019.

Naziv pozicije	Tromjesečje	% udjela
I. POSLOVNI PRIHODI	3.991.000.000	99,13%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	635.000.000	15,77%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3.290.000.000	81,72%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	3.000.000	0,07%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.000.000	0,07%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	60.000.000	1,49%
II. POSLOVNI RASHODI	3.890.000.000	96,62%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	523.000.000	12,99%
2. Materijalni troškovi	2.498.000.000	62,05%
a) Troškovi sirovina i materijala	169.000.000	4,20%
b) Troškovi prodane robe	1.917.000.000	47,62%
c) Ostali vanjski troškovi	412.000.000	10,23%
3. Troškovi osoblja	187.000.000	4,64%
a) Neto plaće i nadnice	113.000.000	2,81%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	48.000.000	1,19%
c) Doprinosi na plaće	26.000.000	0,65%
4. Amortizacija	373.000.000	9,26%
5. Ostali troškovi	217.000.000	5,39%
6. Vrijednosna usklađenja	50.000.000	1,24%
a) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	50.000.000	1,24%
7. Rezerviranja	42.000.000	1,04%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	56.000.000	1,39%
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	2.000.000	0,05%
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-16.000.000	-0,40%
8. Ostali poslovni rashodi	0	0,00%
III. FINANIJSKI PRIHODI	35.000.000	0,87%
1. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	6.000.000	0,15%
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	0,30%
3. Ostali prihodi s osnove kamata	1.000.000	0,02%
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	16.000.000	0,40%
IV. FINANIJSKI RASHODI	60.000.000	1,49%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.000.000	0,02%
2. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	34.000.000	0,84%
3. Tečajne razlike i drugi rashodi	24.000.000	0,60%
4. Ostali financijski rashodi	1.000.000	0,02%
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0,00%
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0,00%
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0,00%
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	23.000.000	0,57%
IX. UKUPNI PRIHODI	4.026.000.000	100,00%
X. UKUPNI RASHODI	3.973.000.000	98,68%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	53.000.000	1,32%
1. Dobit prije oporezivanja	53.000.000	1,32%
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0,00%
XII. POREZ NA DOBIT	10.000.000	0,25%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43.000.000	1,07%
1. Dobit razdoblja	43.000.000	1,07%
2. Gubitak razdoblja	0	0,00%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)		0,00%
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43.000.000	1,07%
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	44.000.000	1,09%
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	14.000.000	0,35%
2. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	30.000.000	0,75%
III. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	44.000.000	1,09%
IV. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	87.000.000	2,16%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 20.

Tablica 1.120. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 30.06.2019.

Naziv pozicije	I. - VI. 2019.	
		% udjela
I. POSLOVNI PRIHODI	9.228.000.000	98,67%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	1.500.000.000	16,04%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	7.568.000.000	80,92%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	6.000.000	0,06%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	16.000.000	0,17%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	138.000.000	1,48%
II. POSLOVNI RASHODI	9.010.000.000	96,34%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-247.000.000	-2,64%
2. Materijalni troškovi	7.698.000.000	82,31%
a) Troškovi sirovina i materijala	2.055.000.000	21,97%
b) Troškovi prodane robe	4.667.000.000	49,90%
c) Ostali vanjski troškovi	976.000.000	10,44%
3. Troškovi osoblja	446.000.000	4,77%
a) Neto plaće i nadnice	264.000.000	2,82%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	121.000.000	1,29%
c) Doprinosi na plaće	61.000.000	0,65%
4. Amortizacija	768.000.000	8,21%
5. Ostali troškovi	474.000.000	5,07%
6. Vrijednosna usklađenja	79.000.000	0,84%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0,00%
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	79.000.000	0,84%
7. Rezerviranja	-208.000.000	-2,22%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	20.000.000	0,21%
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	-23.000.000	-0,25%
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-199.000.000	-2,13%
d) Druga rezerviranja	-6.000.000	-0,06%
8. Ostali poslovni rashodi	0	0,00%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	124.000.000	1,33%
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	63.000.000	0,67%
2. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	1.000.000	0,01%
3. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	0,13%
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	12.000.000	0,13%
5. Ostali prihodi s osnove kamata	2.000.000	0,02%
6. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	34.000.000	0,36%
7. Ostali financijski prihodi	0	0,00%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	90.000.000	0,96%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.000.000	0,02%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.000.000	0,02%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	67.000.000	0,72%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	18.000.000	0,19%
5. Ostali financijski rashodi	1.000.000	0,01%
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0,00%
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0,00%
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0,00%
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	18.000.000	0,19%
IX. UKUPNI PRIHODI	9.352.000.000	100,00%
X. UKUPNI RASHODI	9.118.000.000	97,50%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	234.000.000	2,50%
1. Dobit prije oporezivanja	234.000.000	2,50%
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0,00%
XII. POREZ NA DOBIT	32.000.000	0,34%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202.000.000	2,16%
1. Dobit razdoblja	202.000.000	2,16%
2. Gubitak razdoblja	0	0,00%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)	0	0,00%
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202.000.000	2,16%
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	72.000.000	0,77%
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	0	0,00%
2. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	72.000.000	0,77%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0	0,00%
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	72.000.000	0,77%
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	274.000.000	2,93%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2019.

Prilog 21.

Tablica 1.21. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 31.03.2020.

Naziv pozicije		
	Tromjesečje	% udjela
I. POSLOVNI PRIHODI	3.754.000.000	98,04%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	583.000.000	14,48%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	3.124.000.000	77,60%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	10.000.000	0,25%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.000.000	0,07%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	34.000.000	0,84%
II. POSLOVNI RASHODI	4.669.000.000	115,97%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	532.000.000	13,21%
2. Materijalni troškovi	3.221.000.000	80,00%
a) Troškovi sirovina i materijala	1.229.000.000	30,53%
b) Troškovi prodane robe	1.558.000.000	38,70%
c) Ostali vanjski troškovi	434.000.000	10,78%
3. Troškovi osoblja	171.000.000	4,25%
a) Neto plaće i nadnice	102.000.000	2,53%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	45.000.000	1,12%
c) Doprinosi na plaće	24.000.000	0,60%
4. Amortizacija	384.000.000	9,54%
5. Ostali troškovi	215.000.000	5,34%
6. Vrijednosna usklađenja	140.000.000	3,48%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0,00%
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	140.000.000	3,48%
7. Rezerviranja	6.000.000	0,15%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	30.000.000	0,75%
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-20.000.000	-0,50%
f) Druga rezerviranja	-4.000.000	-0,10%
8. Ostali poslovni rashodi	0	0,00%
III. FINANIJSKI PRIHODI	70.000.000	1,74%
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	6.000.000	0,15%
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s	14.000.000	0,35%
7. Ostali prihodi s osnove kamata	1.000.000	0,02%
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	43.000.000	1,07%
10. Ostali financijski prihodi	6.000.000	0,15%
IV. FINANIJSKI RASHODI	137.000.000	3,40%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	1.000.000	0,02%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	23.000.000	0,57%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	101.000.000	2,51%
7. Ostali financijski rashodi	12.000.000	0,30%
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		0,00%
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	5.000.000	0,12%
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		0,00%
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		0,00%
IX. UKUPNI PRIHODI	3.829.000.000	95,11%
X. UKUPNI RASHODI	4.806.000.000	119,37%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-977.000.000	-24,27%
1. Dobit prije oporezivanja	0	0,00%
2. Gubitak prije oporezivanja	-977.000.000	-24,27%
XII. POREZ NA DOBIT	-177.000.000	-4,40%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-800.000.000	-19,87%
1. Dobit razdoblja	0	0,00%
2. Gubitak razdoblja	-800.000.000	-19,87%
1. Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje		0,00%
2. Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje		0,00%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)		
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-800.000.000	-19,87%
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	-76.000.000	-1,89%
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	22.000.000	0,55%
3. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske	-98.000.000	-2,43%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0	0,00%
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	-76.000.000	-1,89%
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-876.000.000	-21,76%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

Prilog 22.

Tablica 1.22. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća INA d.d., 30.06.2020.

Naziv pozicije	I. - VI. 2020.	
		% udjela
I. POSLOVNI PRIHODI	6.705.000.000	98,11%
1. Prihodi od prodaje s poduzeticima unutar grupe	901.000.000	13,18%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	5.720.000.000	83,70%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	17.000.000	0,25%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzeticima unutar grupe	8.000.000	0,12%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	59.000.000	0,86%
II. POSLOVNI RASHODI	7.626.000.000	111,59%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	375.000.000	5,49%
2. Materijalni troškovi	5.646.000.000	82,62%
a) Troškovi sirovina i materijala	2.724.000.000	39,86%
b) Troškovi prodane robe	1.940.000.000	28,39%
c) Ostali vanjski troškovi	982.000.000	14,37%
3. Troškovi osoblja	354.000.000	5,18%
a) Neto plaće i nadnice	210.000.000	3,07%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	95.000.000	1,39%
c) Doprinosi na plaće	49.000.000	0,72%
4. Amortizacija	788.000.000	11,53%
5. Ostali troškovi	403.000.000	5,90%
6. Vrijednosna usklađenja	143.000.000	2,09%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	96.000.000	1,40%
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	47.000.000	0,69%
7. Rezerviranja	-83.000.000	-1,21%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	4.000.000	0,06%
b) Rezerviranja za započete sudske sporove	-3.000.000	-0,04%
c) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-73.000.000	-1,07%
d) Druga rezerviranja	-11.000.000	-0,16%
8. Ostali poslovni rashodi	0	0,00%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	84.000.000	1,23%
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	25.000.000	0,37%
2. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	1.000.000	0,01%
3. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzeticima unutar grupe	11.000.000	0,16%
4. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzeticima unutar grupe	10.000.000	0,15%
5. Ostali prihodi s osnove kamata	2.000.000	0,03%
6. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	22.000.000	0,32%
7. Ostali financijski prihodi	13.000.000	0,19%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	129.000.000	1,89%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzeticima unutar grupe	3.000.000	0,04%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzeticima unutar grupe	43.000.000	0,63%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	71.000.000	1,04%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	12.000.000	0,18%
5. Ostali financijski rashodi	0	0,00%
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0,00%
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	45.000.000	0,66%
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0,00%
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0,00%
IX. UKUPNI PRIHODI	6.834.000.000	100,00%
X. UKUPNI RASHODI	7.755.000.000	113,48%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-921.000.000	-13,48%
1. Dobit prije oporezivanja	0	0,00%
2. Gubitak prije oporezivanja	-921.000.000	-13,48%
XII. POREZ NA DOBIT	-52.000.000	-0,76%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-869.000.000	-12,72%
1. Dobit razdoblja	0	0,00%
2. Gubitak razdoblja	-869.000.000	-12,72%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)	0	0,00%
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-869.000.000	-12,72%
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	-62.000.000	-0,91%
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	5.000.000	0,07%
2. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	-67.000.000	-0,98%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	0	0,00%
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	-62.000.000	-0,91%
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-931.000.000	-13,62%

Izvor: Autoričin rad, prema TFI POD INA d.d., 2020.

ŽIVOTOPIS

Jessica Njegovac, rođena je u Winterthuru (Švicarska) 12. travnja 1995. godine. Završila je srednju komercijalnu školu u Bjelovaru 2013. godine, te je upisala preddiplomski stručni studij ekonomije poduzetništva na Veleučilištu VERN' gdje je 2017. godine postala stručna prvostupnica ekonomije. Za vrijeme studiranja odradila je praksu u Erste banci na odjelu građanstva – krediti. Godine 2017. godine upisala je diplomski studij smjer računovodstva i financije na Sveučilištu Vern. Nakon odrađene prakse u Erste banci, otvorila joj se prilika za zapošljavanjem te tako trenutno radi tamo na mjestu stručnog suradnika.